

66. évf., 2012. IV. 5., ára 100 dinár

13-14

Jó Pajtás

*Kerek erdön jártam,
Piros tojást láttam.
Bárány húzta rengő kocsin,
Mindjárt ide szálltam...*

Sorsdöntő napok Jeruzsálemben

A húsvét Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe a keresztény egyházak legrégebbi, a zsidó pészahra visszavezethető ünnepe. Ezen a napon volt a Leonardo da Vinci remekművén megörökített utolsó vacsora. A tanítványok lábának megmosása (a vendégszeretet jelképe) emlékére szokás volt, hogy Rómában a pápa 12 szerzetes lábát megmosta. Királyok, nemesek is így cselekedtek sok országban e napon. A katolikus hit szerint az oltáriszentség megalapításának napja is.

A „zöldcsütörtök” elnevezést német nyelvterületen a greinen (weinen, azaz sírni) szóból, mások ellenben a zöld szín elnevezéséből vezetik le, mivel azon a napon a böjt miatt rendszerint valami zöldet (spenótot) fogyasztottak a hívők. A kereszténység első évszázadaitól fogva szokás volt, hogy a nagycsütörtök esti szentmisét követően elnémultak („Rómába mennek”) a katolikus templomok harangjai. A harangok útjának célja, hogy lássák a pápát; de van, ahol azt

tartották, hogy a tojások gyűjtése is, melyeket azután leszórnak a gyerekeknek, amikor visszatérnek. Legközelebb csak a nagyszombat esti szertartáson szólaltak meg újra, jelezve Krisztus feltámadását.

A húsvét időpontjának meghatározásánál alapvető nehézség, hogy miként Jézus születésének, úgy szenvedéstörténetének pontos idejét sem ismerjük. A zsidók az Egyiptomból való kivonulásra, a keresztények Jézus halálára és feltámadására emlékeztek, vagyis keresztény tartalommal töltötték meg az ősi, és megkeresztelkedésük előtt saját maguk által is megtartott zsidó ünnepet. Hasonlóan jártak el az ősi pogány napkultusz esetén is, amikor a Jézus születésére való emlékezés napjává tették a téli napforduló napját.

A tojás általános tisztelete Jézus születésénél jóval távolibb múltba nyúlik vissza. Az életet hordozó csíra már régóta a világmindenség jelképe a Föld számos népének hit-

világában, jó néhány teremtésmítosz pedig egyenesen a világnak a tojásból való megszületését beszéli el. A tojásfestésen kívül ismert még a termékenységarázkodáshoz kötődő tojásütés, a tojásdobálás, a dombrol való tojásgurítás szokása. Nem csupán festett, hanem karcolt, vakart, patkolt, kotort, márványozott, viasszal „írott” is lehet a tojás. Az általában absztrakt geometriai minták mögött a több évezredes hitvilág szimbolikája bújkol meg. A legelterjedtebb a piros tojás, amelynek a színe a vért (Jézus kiöntött véré) és a tüzet, a szerelmet és a tavaszt, a szabadságot és a feltámadást egyaránt jelképezi.

Hagyományos ételek: nagycsütörtökön: paraj, egyéb zöld színű étel; nagypénteken: tojás és hal; nagyszombaton: estig tart a böjt, nem szabad húst enni, napközben kalács, este sonka, tojás, friss zöldségekkel; húsvétvasárnap: sült bárány; húsvéthétfőn: a locsolkodóknak sonka, piros tojás, aprósütemények és mértékkel kínált ital.

Kosztolányi Dezső

Húsvét

*Már kék selyembe pompázik az égbolt,
tócsákba fürdenek alatt a fák,
a földön itt-ott van csak még fehér folt,
a légen édes szellő szárnyal át.*

*Pöttön fiúcskák nagyhasú üvegbe
viszik a zavaros szagos vizet,
a lány piros tojást tesz el merengve,
a boltokat emberraj tölti meg.*

*S míg zúg a kedv s a víg kacaj kitör,
megrészegül az illaton a föld,
s tavasz-ruhát kéjes mámorban ölt –*

*kelet felől egy sírnak mélyiből,
elrúgva a követ, fényes sebekkel
száll, száll magasba, föl az isten-ember.*

*Ma van husvét napja,
másodéjszakája,
jól tudjátok,
jól tudjátok.*

*Ünnep első napján
Jézus feltámadván
dicsőségben,
dicsőségben.*

*Még a madarak is,
mindenféle fák is
örvendeznek,
örvendeznek.*

*Juliska, Boriska,
Rebeka, Zsuzsánna
kegyes szüzek,
kegyes szüzek.*

*Kelj fel hát ágyadból,
cifra nyoszolyádból,
azon kérlek,
szépen kérlek.*

*Add ki hát a himest,
tudod, megigérted,
el ne felejtssd,
el ne felejtssd!*

*Hogy minden legénynek
párjával rendelted,
add meg nekik,
add meg nekik!*

*Add ki hát szaporán,
ne késsél sokáig,
szép leányok,
szép leányok!*

*Ez az egypár suhanc
hadd menjen tovább is,
már ne várjon,
már ne várjon!*

(Népköltés)

Húsvétra készülődve

Aprilis első hetében mindenki izgatott, hiszen végre megint jön egy kis szünet, és persze a húsvét meg a nyuszi az ajándékkal. Igaz, a legtöbb előkészület az utolsó egy-két napra marad, fő a húsvéti sonka és a tojás, a barkára felkerülnek a díszek, tojást festünk és fészket rakunk, kitarajtjuk a lakást, de az egész hetet valami csendes várakozás tölti ki.

A szabadkai Jovan Mikó iskola ötödikeit, **Kolter Annamáriát, Marcikić Lénát, Fehér Bettinát** és **Csipak Eriket** faggattuk az otthoni és az iskolai húsvéti előkészületekről.

– Bár a legjobban a karácsonyt szeretem, mert az a legnagyobb ünnep, rögtön utána a húsvét következik, mert szerintem ez is szép ünnep. Ilyenkor kidíszítjük a lakást, az üvegre üvegfestékekkel húsvéti rajzokat festünk, meg persze festünk tojásokat, megcsináljuk a fészket. Húsvét előtt elkezdjük gyűjteni a tyúkoktól a tojásokat, megvesszük és lesózzuk a sonkát – avat be Erik az otthoni készülődésükbe. – Az előkészületek, az étel és az ajándékok egyaránt jók a húsvétban. Nálunk mindenki kiveszi a részét a munkából. Én díszítem a házat, festem a tojásokat, és megcsinálom a fészket, meg anyukámnak is segítek főzni. Apukám kint szokott dolgozni, ő veszi a sonkát, összeszedi a tojásokat, a többit anyukám csinálja. Azt szeretném, ha a nyuszi a kedvenc együttesem, a Sleep Not gitárosának a maszkját hozná nekem. Általában kisebb ajándékokat kapok ilyenkor, ám a legnagyobb ajándék, hogy ott vannak a szüleim, és együtt lehet a család. Szoktam locsolkodni is, de ha lehet, akkor próbálom viccesebben csinálni.

Bettit húsvét hétfőjén az apukája kelti, és lepicceli egy kis vízzel.

– Ezzel indul a napom, később pedig a rokonok jönnek locsolkodni. Sajnos az osztálytársak nem szoktak eljönni, pedig biztos érdekesebb lenne, ha ők is becsöngetnének. Húsvétra nálunk anyukám takarít, apukám bevásárol, mi a testvéremmel tojásokat festünk temperával meg akrilfestékkel, nyulat, csibét is rajzolunk rájuk, és a barkát is feldíszítjük. Az iskolában alsóban mindig készítettünk rajzokat, festettünk tojást, most műszaki órán fából kivágunk egy nyuszialakot, és azt befestjük. Ezt haza is vihetjük. Én is nagyon szeretem a húsvétot, bár a karácsonyt még jobban, mert akkor az egész család összejön, de most csak a szüleimmel és a testvéremmel vagyunk együtt. A húsvéti ételek is finomak, egyedül a tormát nem kedvelem. Mivel karácsonyra megkaptam, amit szerettem volna, mindegy, hogy húsvétra mit kapok, de biztosan nem lesz nagy ajándék.

Annamária szerint az iskolai húsvéti készülődés kiegészíti az ünnepet, és amit az iskolában készítenek, azt otthon kiteszik, és ezzel is díszítik a házat, vagy a suliban festett tojást felakasztják a barkára.

– Mi is feldíszítjük a barkát a testvéremmel, meg segít összepakolni a játékokat, de mivel ő még csak elsős, ettől többet nem csinál. Anyukámnak is szoktam segíteni a főzésben, apukám meg takarít. A tatámmal elmegyünk a rétre, szedünk fűvet, és elkészítjük a fészket. Veszünk festéket, és anyuval tojást festünk, matricát is ragasztunk rá. Szerintem a nyuszi meg a csibe jelképezik

leginkább a húsvétot, bár fura, hogy azt mondjuk, a nyuszi tojja a tojásokat meg az ajándékot. Én szeretném, ha a nyuszi sok csokitójást meg édességet tojna nekem. Szerintem az ünnep miatt a tavaszi szünetet is jobban várjuk, meg hát nincs sulis, nincs tanulás. Vasárnap reggel elmegyünk a templomba, ilyenkor más a mise, a templomot is szépen kidíszítik. Hétfőn pedig a rokonokat várom locsolkodni, az unokatestvéreket, apukámat, meg a tatámat.

– Húsvét előtt feldíszítjük a barkát meg a házat. Anyu megfőzi a tojásokat meg a sonkát, apa pedig bevásárol. A testvéremmel festjük a tojásokat, otthon festéket használunk, a nagymamámnál pedig hagyma héjával festjük. Fészket otthon nem csinálunk, mert lakásban lakunk. A nagymamáknál van fészkek, mert ott van udvar is. Húsvétkor elmegyünk a nagymamákhhoz is. Oda hozza a nyuszi az ajándékot, de otthon is kapunk, csak nem a fészkekbe, hanem a nappaliba vagy a teraszra hozza – meséli Léna. – Az iskolában kevesebbet készülődünk a húsvétra, mint otthon, de itt nagyobb dolgokat tudunk alkotni, mint otthon, például most ezt a fanyulat. Én nagyon szeretem a húsvéti ételeket, még a tormát is. A templomba is elmegyünk, mert ez is az ünnep része. Szerintem szép ünnep a húsvét, és ahogy minden zöldül, még szebb lesz. Várom a locsolkodókat is, szeretem ezt a napot, remélem, időben felkelek, és nem leszek már pizsamában, mikor megérkeznek a locsolók.

Egy vidám osztály

Osztálylexi, melyből kiderül, ki az osztály esze, sportolója, Picassója, ki az, aki nap mint nap megnevetteti a többieket, és ki az, akinek a vérében van a rosszkodás. A kis közösségnek vannak vezéregyéniségei és követői, és ha egy kicsit mélyebbre ásunk, az is kiderül, milyen a hangulat ebben az osztályban, mennyire összetartóak, és szoktak-e néha vitatkozni. Ezúttal a szabadkai Đuro Salaj iskolába látogattunk el, ahol Cservenák Berta matektanárnő ötödik osztályosai mutatkoznak be nektek, mégpedig **Lakatos Krisztina, Huszár Egon, Stanojević Dajana, Kanyó Krisztina, Szabados Adrianna, Rajcsányi Nazmia, Ikanović Krisztina, Baka Andrea, Lórik Izabella, Kis Pál Sara, Blesić Evelin, Varga Dániel és Fleis Szabolcs.**

Tizenhárman vannak, elevenek, nevetősek, játékosak. Vidám osztály az övék – mondják –, de ha kevesebbet veszekednének, lehet hogy kicsit unalmasabbá válnának a hétköznapiak, ugyanakkor nagyobb lenne az összetartás is közöttük.

Az osztály esze Szabolcs, ebben mindenki egyetért. Tornából pedig Ikanović Krisztina a legügyesebb. A legjobb angolos Kanyó Krisztina, magyarból Izabella jó, Dánielnek pedig a rajzban nincs párja. No de van az osztálynak mókamestere és rosszcsonjtja is.

– Én jól érzem magam ebben az osztályban, bár nem vagyunk túl összetartóak, mert nagyon különbözünk – mondja Ikanović Krisztina. – Persze vannak, akik kiemelkednek a többiek közül. Szabolcs a legokosabb, tornából szerintem én vagyok az egyik legjobb, rajzból a Dani, zenéből Lakatos Tina, mert ő csellózik. És én nagyon büszke vagyok rájuk.

Izabella szerint a legnagyobb mókamester Kanyó Krisztina, a rosszkodásban pedig Dani jeleskedik.

– Én a színészetben vagyok jobb, ugyanis tagja vagyok a színjátszó csoportnak, meg a rajz megy egy kicsit jobban. Lehetnének összetartó osztály is, csak mindig van egy kis veszekedés, pedig nem kellene, de azért vannak jó barátságok is. Az osztály kedvenc tantárgya szerintem a biológia meg a torna.

Kanyó Krisztina az osztály nyelvésze és mókamestere.

– Szerintem elég elevenek vagyunk, vidámak, játékosak és sokat nevetünk. A legjobban a szüneteket meg a tornaórát szeretjük, meg a biológiát. A legnyugodtabbak szerbórán vagyunk, mert akkor Dani nem hülyéskedik, hanem figyel. Dani inkább az órákon szokta szórakoztatni a többieket, én meg a szünetekben.

Lakatos Krisztina az osztály zenésze, meg a rajz is jól megy neki, ám a nyelvekben már nem annyira jó.

– Lehet, hogy ha a Krisztinától segítséget kérnék, akkor segítené. Szerintem az osztály egyébként is tudna egymásnak segíteni

a tanulásban, és ez jó dolog lenne. Talán akkor összetartóbbak is lennének, bár így is vannak az osztályban barátságok.

Nazmia szerint az osztály néha összetart, máskor széthúz, minden attól függ, hogy éppen béke van-e közöttük vagy sem.

– Valószínűleg ez más osztályokban is így van, talán nem mindig egyben, ez is hozzátartozik az iskolához. Ha nem lennének veszekedések, biztos összetartóbbak lennének, de a következő években ez biztosan megváltozik, még ha néha nehéz is elfogadni a másikat.

Sara elég jó viszonyban van mindenkiel, barátai is vannak.

– Az osztályunk vidám, nagyon sokat játszunk. Órákon elég jól viselkedünk, a szünetekben azonban rosszak és kicsit csintalanok vagyunk. Talán, ha Dani nem lenne ilyen, mi is nyugodtabbak lennének. Sok ügyes tanuló van, tornából, rajzból, matekból is, de tudnánk még ennél is jobban tanulni, csak lusták vagyunk.

Egon az osztály pénztárosa. Mint mondja, nincs sok dolga, de azért felelősségteljes beosztás ez is.

– Szerintem én átlagos tanuló vagyok, semmiből sem vagyok jobb, mint a többiek. Azért a biosz jól megy. Nem nagyon szoktam rosszkodni, de szeretek másokat megnevettetni. Jól érzem magam ebben az osztályban, jó a hangulat, és mi fiúk jó barátok is vagyunk.

– Én jól kijövök azokkal is, akik most ötödikben kerültek hozzánk, őket is sikerült megismernem – mondja Adrianna. – Az osztály talán a tornát szereti a legjobban. Vannak ügyes diákok, meg rosszcsonjtok is, például Szabi is az. Dajana az osztályelnökünk, és szerintem jól ellátja a feladatát, mindig emlékeztet minket az ellenőrzőkre.

Andrea úgy érzi, számíthat a többiekre, ha segítségre van szüksége, és ő is szívesen segít másoknak. Ez pedig fontos dolog.

– A veszekedésekre nincs szükség, ha kevesebb lenne, összetartóbbak lennének. Örülök, hogy vannak olyanok az osztályban, akik valamiben jobbak, ügyesebbek, és szerintem rosszcsonjtokra is szükség van.

Dániel az osztály rosszcsonjtja és legügyesebb rajzolója. Mint mondja, muszáj néha rosszkodnia, de biztosan jobb lenne, ha nem tenné.

– Néha jól kijövök mindenkiel, néha vannak veszekedések. Szeretnék ezen változtatni, de nem tudom, hogyan. Remélem, azért így is szeretnek a többiek, ha nem is mindenki.

Dajana szerint felelősség osztályelnöknek lenni.

– Szerintem ez egy jó osztály, jól is érzem itt magam. Tudunk mi is jól viselkedni, segíteni egymásnak, vidámak vagyunk, bár néha apróságokon veszünk össze, de ezek nem komolyak. Az osztályfőnökünk is nagyon jó, nagyon szeretjük, és sokat segít nekünk.

Szabolcs szerint vidám, eleven osztály az övék, és sokat játszanak, persze megtörténik, hogy összecsapnak.

– Szerintem más osztályokban is van, hogy piszkálják egymást a gyerekek, meg összevesznek, úgyhogy nem biztos, hogy olyan rossz ez. Néha kell ez is, és ez még nem jelenti azt, hogy nem szeretjük egymást. Kellenek a csintalanságok is, meg a mókázás is, mert unalmas lenne.

Evelin szerint a tanároktól is függ, hogy milyen a hangulat az osztályban.

– Én szeretem a tanárainkat, de nem lehet minden órán nevetgélni. Talán nekünk is kevesebbet kéne rosszkodni, ám ami jó ebben az osztályban, hogy mindig felvidít valaki, jó a hangulat, és segítünk egymásnak nemcsak a tanulásban, hanem abban is, hogy hogyan viselkedjünk a másikkal.

Sz. L.

Itt a húsvét, eljött végre

*Itt a húsvét, eljött végre,
A szép lányok öröme.
Mert a lányok szép virágok,
Illatos víz illik rájuk.
Ne fuss el hát, szép virágom,
Locsolónak csók jár három.*

Atavasz első legszebb ünnepe a húsvét. Ilyenkor már várjátok a nyuszi, a nyuszi hozta ajándékot, a locsolkodást, no meg a locsolkodókat. Fiúk! Ha még nem tanultatok locsolkodó verset, akár ezt is elszavalhatjátok a szimpátiátoknak, lehet, hogy még csókot is kaptok, ha nem is hármat...

A Sever őrüki iskola tanulói elmesélik, hogyan ünnepelnek Óbecsén. Mégpedig az ötödikes **Rákos Róbert, Popov Alen, Varga Roland, Nagy Anita, Kovács Némedi Csilla, Sulc Boglárka, Bezeg Bettina**, a nyolcadikos **Kovács Franciska, Szarvas Amanda** és **Fülöp Attila**.

Franciska a kultúrkör tagja, és már kiskorában sokat járt a húsvét előtti héten a kézműves foglalkozásokra, ahol tojást festettek, s aztán a központban szétosztották az érdeklődők közt.

– Szeretem a húsvét előtti készülődést – mondja Franciska –, amikor földiszítjuk a lakást, a nagymamának segítük tojást festeni. Mi hagymahéjjal festjük, s a kis levelek, virágok teszik különlegessé. Ez úgy készül, hogy a vízbe, amelyben a tojásokat főzzük, hagymahéjat teszünk, harisnya segítségével a tojásokra erősítjük a fiatal leveleket, virágokat. Mikor megfőttek, levesszük a harisnyát, a levél helye fehér marad, máshol meg a hagyma héjától barnák lesznek. A locsolkodóknak ilyen szép tojást szoktam adni.

Robi húsvéthétfőn mindig elmegy locsolkodni, és verset is mond. Az idén majd ezt, az általunk közöltet tanulja meg.

– A szimpátiámnak ezt mondom majd el, biztos, neki is tetszik majd – jelenti ki Robi. Be szokott hívni, megvendégel, és megyek tovább. Általában piros tojást kapok, néhol meg pénzt is. A merészebbek nem sprayel, hanem vízzel locsolkodnak. Olyat is hallottam, hogy vödörrel locsolják a legények a nagylányokat. Húsvétkor sonkát, tojást főzünk, nálunk is ez a szokás.

Alen nemcsak a locsolkodásért, hanem az ajándék miatt is várja a húsvétot.

– Fészket is szoktam készíteni, ahova teszi majd a nyuszi az ajándékot – meséli Alen –, s még ma is megvan az a bicikli, melyet egész kiskoromban hozott. Emlékszem, öt-hat éves lehettem, és azon gondolkodtam, hogy az kis nyuszi, hogy tudta elhozni a kerékpárt. Azóta már nem hiszek a nyuszimesében, de még mindig készítek fészket, s várom az ajándékot. Locsolkodni is szoktam a barátaimmal, leggyakrabban a következő verset mondjuk: Zöld erdőben jártam, / Kék ibolyát láttam, / El akart hervadni, / Szabad-e locsolni? Persze, mindenhol szabad. Örülnek a lányok, behívnak, megvendégelnek, s piros tojást, néhol még pénzt is kapunk. Tavaly 1500 dinár gyűlt össze.

Roland is várja a nyuszi, hisz kiskorában sokmindent hozott neki.

– Én is készítek fészket az ajándékoknak – emlékezik vissza Roland –, s régen hozott is biciklit, gördeszkrét... Most is várom, habár nem hiszem, hogy a nyuszi hozza az ajándékot, de a meglepetésnek örülni fogok. A locsolkodás is elmaradhatatlan. Csoportosan megyünk a fiúkkal meglocsolni az osztály lányait meg a szimpátiámat is. Mindenhol szeretettel fogadnak minket, behívnak, megkínálnak sütivel...

Attila már komoly dolgot kért a nyuszitól: laptopot.

– Szeretem a húsvétot – mondja Attila –, otthon segíteni is szoktam az előkészületekben, de legjobban a locsolkodás tetszik. Ta-

valy én is vízzel locsoltam meg Berec Tímeát, s csurom víz lett, át kellett öltöznie. Sokféle szoktam menni locsolkodni, úgyhogy tavaly 2500 dinárt gyűjtöttem össze locsolkodáskor. Az idén az a tervem, hogy érintős mobiltelefonot veszek, ha összejön annyi pénz.

Amanda is szereti a húsvétot, mert ilyenkor együtt a család, kellemes, meghitt a hangulat.

– Nagyon jó együtt készülődni erre a nagy ünnepre – mondja Amanda –, aztán várni a locsolkodókat... Az utca fiúi szoktak meglocsolni... Meg azért is várom a húsvétot, mert akkor van a tavaszi szünet!

Anita meg az ajándékokért várja a húsvétot.

– Ott szaladt valami fehér – mondogatták a szüleim, mikor egész kicsi voltam – emlékezik vissza Anita. – Persze az ajándék már ott lapult a fészkekben, csak én nem láttam a nyuszi. Ma már egyedül készítem az ajándékokat, főleg az interneten szoktam keresni, hogy kell csinálni egyes dolgokat, mellyel meg tudom lepni a szüleimet, a tesómat.

Boglárka is készít fészket, meg ajándékokat is.

– Nekem mindig azt hoz a nyuszi, amit szeretnék. Most fényképezőgépet kértem – jelenti ki Boglárka. – Mivel áprilisban Erdélybe megyek, jól jön. Majd készítek szép fölvételeket a gyönyörű tájakon.

Bettinát is kerékpárral lepte meg a nyuszi kiskorában.

– Még kicsi voltam, mindig biciklit hozott a nyuszi – mondja Bettina. – Mostanában inkább a locsolkodásért várom a húsvétot. Mindig piros tojást adok a locsolkodóknak. Van, akit be is hívok, meg is vendégelem...

Csilla is örül a locsolkodóknak, de az ajándékot sem veti meg.

– Szeretem, ha eljönnek meglocsolni, főleg a nagyfiúkat várom szívesen... – fejezi be Csilla.

Koncz Erzsébet

Mi a MIRK?

Eszik vagy isszák?

A 42. MIRK Bácskossuthfalván (Ómoravicán) gyűjti össze a vajdasági, szerbiai és még 81 ország kézimunkázóit, gyűjtőit és hobbisait.

Egyszer már volt MIRK, akkor még Moravicán. Ejtőernyősök hozták az országot és a párt zászlaját. Akkor történt meg először, hogy politikus helyett író nyitotta meg a MIRK-et: Mirnics Zsuzsa, a falu neves szülőtte.

Különben a MIRK a Međunarodna izložba ručnih radova i kolekcija, vagyis a Nemzetközi kézimunka és Gyűjteménykiállítás szerb elnevezésének mozaikszava, röviden: MIRK.

A kézimunkázók, gyűjtők MIRK-től MIRK-ig készülnek a nagy szemlére, és 1970 óta minden évben a tavasi iskolai szünetben tartják, amikor is a szervezők megkapják a legalább 20-25 tanteremmel és sportsarnokkal rendelkező iskolák valamelyikét, hogy azután minden négyzetméternyi területet megtöltsenek a szebbnél szebb nagymesteri kézimunkákkal.

A negyventagú Nemzetközi Osztályozó Bizottság tagjai három napon át minden kiállított munkát, gyűjteményt, festményt, gyermekrajzot leosztályoznak. A klubtagok pontszámainak összege adja meg a klub eredményét. Ilyen osztályozási rendszer csak a MIRK-en van.

A MIRK az örömszerzés mozgalma, ide azért jönnek a kiállítók, hogy megmérettessék magukat, és örüljenek új sikerüknek.

1970-től kezdve minden évben ez a legnagyobb hobbis találkozó a kontinensen. Tavaly

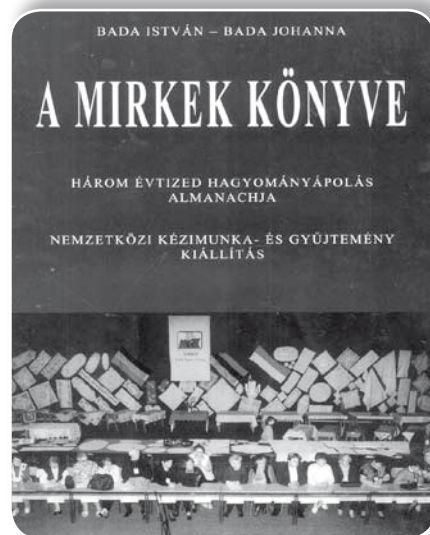
Topolyán 4195 kiállító neve szerepelt az osztályozó lapok összesített listáján, s az idén sem lesznek kevesebben. A felnőtt MIRK-esek – ha háromszor első helyen végeztek – megkapják a nagymesteri fokozatot. Negyven év alatt mintegy ezren érdemelték ki ezt az igazán nagy nemzetközi elismerést.

A 42. MIRK ünnepi megnyitója április 9-én, hétfőn délután három órakor lesz. Valamikor a cirkusz érkezésekor tolongott a faluban a kíváncsi tömeg. Hétfőn reggel hét órakor érkeznek a kiállítók, egész Vajdaságból és Szerbiából 16 klub tagjai jelentették részvételüket. 81 országból pedig mintegy 900 érdekes tárgyat állítanak ki.

Már ott lesz a vitrinekben Erzsébet királynő fényképe, hiszen a londoni olimpiáról külön vitrinekben mutatja be legújabb kincseit Borovitz Tamás és Marika a tízezer darabból álló olimpiai gyűjteményéből. Láthatják Papp László háromszoros olimpiai ökölvívó kesztyűit is, amelyekkel a magyaros pofonokat osztogatta.

Aki bele akar lapozni az 1590-ben, Vizsolyban nyomtatott első magyar nyelvű Bibliába, hozzon fehér kesztyűt magával. Ott lesz a 4150 méter magasban épült tibeti kolostorból származó énekeskönyv is. Valamint az egykori jugoszláv csúcst jelentő 2 x 3 milliméteres mikrokönyv, melyben tíz nyelven nyomtatták ki az újjvidéki Forum nyomdában a „könyv” szót.

Torontóból megérkezett Kissné Bada Katalin képriportja, ebben 1930-tól napjainkig mutatja be a világ három sarkába szétszóró-

dott Bada család életét, és képet ad a korabeli Moravica művelődéstörténetéről is.

Akiket érdekel a MIRK, jelentkezzenek a 00 36 1/ 256-24-81-es telefonszámra, vagy, ami még jobb: a pebokft@gmail.com e-mail címre.

MEGNYERHETED A MIRKEK KÖNYVÉT!

A MIRK szervezői erre az alkalomra jelentették meg a MIR-ek könyvét, a 430 oldalas könyvben az 1970 óta részt vett 16 500 kiállító neve szerepel. Ára: 2500 dinár.

Megnyerheted ezt a páratlan könyvet: ha 30 (harminc) sorban leírod, mi a MIRK, vagy ha még nem voltál a MIRK-en, mit szeretnél látni, hogy képzeled el ezt a művészeti cirkuszt.

A leveleket a következő címre várják:

**Id. Kovács Gyula Általános Iskola
24343 Stara Moravica
Bolmanska 2.**

Jelige: Nyerni szeretnék!

Ki lesz a csizmadobás nemzetközi bajnoka?

A 42. MIRK érdekes versenyeként a csizmadobók is rajtkörbe állnak.

A verseny nemzetközi lesz, Németországból is várnak résztvevőket, ahol külön szövetségük van a csizmadobóknak. Nemcsak a férfiakat, a hölgyeket is szeretettel várják Bácskossuthfalvára, az április 10-i megmérettetésre.

A helybeli versenyzők serege az óvodásokkal bővül. Ők is gyakorolják már a csizmadobást. Egyetlen szabály: ne lépj ki a dobókörből, várd meg, amíg lemérik, hány

métert dobtál. Három próbadozás után következik a verseny: újabb három dobás, ebből a legsikeresebb adja meg az eredményt.

Minden korosztály részt vehet: óvodás, általános és középiskolás, meg a felnőttek, akár 90 éves korig.

Van már példa az idősek csúcsteljesítményére is. Az ausztráliai világ bajnokságon egy 95 éves asszony vitte el a pálmát.

Tehát minden versenyzőt szeretettel várnak a szervezők. A gyerekeknek ingyenes, a hölgyeknek 50, a férfiaknak 100 dinár a rész-

vételi díj, amelyet a helyszínen fizetnek be.

Minden korcsoportban az első helyezett aranyérmeket kap, a többi résztvevő helyezéssel oklevelet.

Nevezési határidő április 5-e. Jelentkezéseiteket a következő címre várják a szervezők:

**Id. Kovács Gyula Általános Iskola
24343 Stara Moravica
Bolmanska 2.**

Jelige: Csizmadobó verseny

Április 5.

Vince, Irén és Teodóra napja.

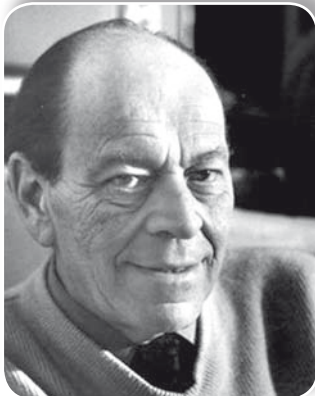
Vince: A Vincentius latin név rövidüléséből származó Vince győztest, győzedelmest jelent.

Teodóra: Görög, német eredetű név, a Teodor férfinév női párja. Jelentése: Isten ajándéka.

30. IV. 5. (1982 éve)

Nagycsütörtökön (zöldcsütörtök) Krisztust az Olajfák-hegyén elfogták. A legújabb számítások szerint ez időszámításunk 30. évében történt, ugyanezen számítások szerint 43 éves volt, mert i. e. 13-ban született (tehát téves az időszámításunk, de most már így marad).

1912. IV. 05. (100 éve)

Megszületett Örkény István író. Legismertebb könyve az Egyperces novellák című gyűjtemény.

Április 6.

Biborka, Vilmos, Dénes és Taksony napja.

Biborka: Régi magyar női név. A bíbor közszó jelentése az Árpád-korban: finom lenszövet». A drága kelme nevét az úrnők bóknevként, a szövönők foglalkozásnévként kapták. Bíbor, Bibora női névnek a XIX–XX. században felújított, kicsinyítő képzős változata.

Taksony: Török eredetű régi magyar név, Árpád fejedelem unokájának, a negyedik magyar nagyfejedelemnek, az összes Árpád-házi király ősének a neve volt. Jelentése: jóllakott, elégedett, vad, kegyetlen, féktelen, szilaj.

30. IV. 6. (1982 éve)

Nagypéntek. Krisztus Pilátus általi halálra ítéelésének, megostorozásának és keresztelhalálának a napja.

1490. IV. 6. (522 éve)

Bécsben 47 éves korában meghalt Mátyás király. I. (Corvin) Mátyás néven 1458-tól Magyarország, 1469-től Csehország királya volt. 1485-ben foglalta el Bécsset a III. Frigyes császár elleni háborúban, és oda tette át székhelyét. Halála után a bárók nem Corvin Jánost (Mátyás törvénytelen fiát), hanem Ulászló cseh királyt hívták meg a trónra. Az így létrejött cseh-magyar unió 1526-ig, a Jagellóház uralkodásáig tartott. A Mátyás által meghódított Morvaország és Szilézia visszakérült Csehországhoz, Ausztriát pedig Miksa, III. Frigyes fia foglalta vissza.

Április 7.

Herman, József, Ármin, Mária és Árpád napja.

Herman: Germán eredetű név. Elemeinek jelentése: (had)sereg + férfi.

Ármin: A germán keruszkusok fejedelemének latin Arminius nevéből rövidült.

30. IV. 7. (1982 éve)

Nagyszombat. Este körmenetekkel emlékezik meg a keresztény világ arról, hogy Jézus harmadnap, azaz húsvétvasárnap hajnalán feltámadt halottaiból.

1795. IV. 7. (217 éve)

A francia nemzeti konvent döntése értelmében elfogadták a hossz mérték alapegységének a métert. 1 méternek nevezték el azt a Jézus harmadnap, amely a párizsi csillagvizsgáló áthaladó hosszúsági kör (meridián) hosszának negyvenmilliomod része. Később még pontosabban meghatározták az 1 méter hosszúságot.

Április 8.

Dénes és Valter napja.

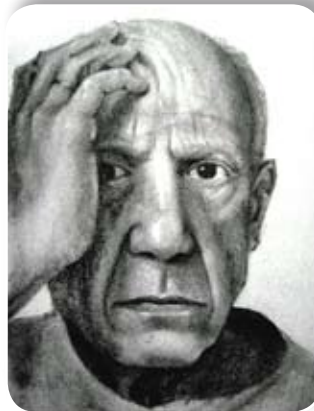
Dénes: Görög eredetű név, a Dionüsziosz névből származik. Jelentése: Dionüsziosznak ajánlott. A görög mitológiában Dionüszosz a bor és a szőlő istene.

Valter: Német eredetű név, jelentése: uralkodó sereg.

30. IV. 8. (1982 éve)

Húsvétvasárnap: a feltámadás napja. A Húsvét Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe a keresztény egyházak legrégebbi, a zsidó pészahra visszavezethető ünnepe. Húsvét vasárnapja a tavaszi napéjegyenlőséget követő első holdtölte utáni első vasárnap. Ez március 22. és április 25. között lehet.

1973. IV. 8. (39 éve)

Meghalt Pablo Picasso spanyol festő. A XX. század festészetének legnagyobb hatású egyénisége, a kubizmus egyik atyja.

Április 9.

Erhard, Malvin, Vince, Dömötör és Lél napja.

Erhard: Germán eredetű német név. Elemeinek jelentése: becsület + erős, merész.

Lél: Finnugor magyar eredetű név, Árpád fejedelem dédunokájának a neve. Jelentése kürtös, kürtfűvő.

30. IV. 9. (1982 éve)

Húsvéthétfő. Húsvét másnapja a vídamság, a mulatság ideje. A mondai magyarázat szerint a Jézus sírját őrző katonák vízzel öntötték le a feltámadást felfedező, ujjongó asszonyokat, így akarták elhallgattatni őket. Vízbevető hétfőnek is hívják, mert e nap a locsolás napja. A lányokat régen kivonszolták a kúthoz, s vödör vízzel leöntötték, vagy a patakhoz vitték, s megfürdették. A locsolás, az ősi termékenységvárásról és megtisztuló rítusban gyökerezik. A víz tisztító ereje a kereszténységnek a kereszteléshez kapcsolódik.

1241. IV. 9. (771 éve)

A mongolok Batu kán vezetésével a leignitz csatában legyőzték II. Henrik herceg német-lengyel seregét. Ezután IV. 11-én legyőzték IV. Bélát a Sajó melletti Muhinál. Oroszország leigázása után a mongolok betörték Lengyelország és Magyarország területére. A Mongol Birodalom ellen nem történt összefogás, mivel túl csekélynek ítélték a veszélyt.

Április 10.

Zsolt és Ezékiel napja.

Zsolt: A Solt név alakváltozata, amely azonos eredetű a Zoltán, valamint a Zolta és esetleg a Csolt névvel, az ótörök sultan szóból származik. Jelentése: uralkodó.

Ezékiel: héber eredetű férfinév, jelentése: Isten teszi erőssé a gyermeket.

1847. IV. 10. (165 éve)

Makón megszületett Joseph Pulitzer, a magyar származású amerikai sajtómágnás, a Pulitzer-díj megalapítója.

1912. IV. 10. (100 éve)

Elindult a Titanic luxushajó végzetes útjára Southamptonból. A Titanic brit Olympic-osztályú utasszállító hajó, amely egy jéghegyel történt, 1912. április 14-i végzetes ütközéséről és 1912. április 15-i elsüllyedéséről vált ismertté.

Április 11.

Leó, Szaniszló, Leona és Klió napja.

Leó: A görög Leon név latin alakváltozatából való, jelentése: oroszlán.

Klió: Görög eredetű név, jelentése: hírnök, dicsőít, ünnepel.

1964. IV. 11. (48 éve)

A költészet napja. József Attila születésnapján először rendezték meg a „Költészet napját”.

1842. IV. 11. (170 éve)

Darjeelingben meghalt Kőrösi Csoma Sándor, magyar orientalista és világotutató. Izgatni kezdte az elmélet, miszerint a magyarok a kínai ujguroktól származnak, és elhatározta, hogy felkutatja az ősböket. 1819-ben Szófián, a görög szigeteken és Teheránon keresztül eljutott Tibetbe. Itt a brit indiai kormány támogatásával a zanglái kolostorba vonult, hogy a tibeti nyelvet és a buddhizmust tanulmányozza. Calcuttában a tibeti nyelvkönyv és a tibeti szótár megalkotásán fáradozott. 1842. elején aztán ismét útnak indult, de nem sokkal Darjeelingbe érkezése után végzett vele a malária.

Április 12.

Gyula, Zénó, Szilárd, Konstantin, Csanád, Csaba, Baldwin és Sebő napja.

Gyula: Régi magyar személynév. A török eredetű gyula méltóságnévből származik, a kazároknál ez volt a valóságos király címe (a társfejedelem címe: kündü, kende). A honfoglalás korában az ország második legfőbb méltóságát nevezték így.

Konstantin: A latin Constantinus rövidülése, ami a latin constans szóból ered, a jelentése: állhatatos, következetes, szilárd.

1961. IV. 12. (51 éve)

Az űrhajózás napja, annak emlékére, hogy a Szovjetunióban Föld körüli pályára bocsátották a világ első, embert szállító űrhajóját, fedélzetén Gagarinnal.

1204. IV. 12. (808 éve)

A keresztések IV. hadjáratuk során elfoglalták Konstantinápolyt, megalakult a konstantinápolyi latin császárság.

Április 13.

Ida, Márton és Hermina napja.

Ida: Germán eredetű, jelentése: harci istennő, tevékeny, serény. Más magyarázat szerint a már nem használatos Ida-, Idu- kezdetű, összetett nevek rövidülése.

Márton: A latin Martinus név rövidült, magyar formája. Jelentése: Mars hadistenhez hasonló, harcias, bátor.

1963. IV. 13. (49 éve)

Megszületett Garri Kaszparov örmény származású orosz sakkozó, egyéni világbajnok, többszörös olimpiai bajnok. 1985-ben Karpov ellen 5:3-as arányú győzelmet aratott 16 döntetlen mellett, és ő lett a világ legfiatalabb sakkvilágbajnoka. 2000-ig ő maradt a világbajnok.

1748. IV. 13. (264 éve)

Megszületett Joseph Bramah angol mérnök, a biztonsági zár, a vízöblítéses WC, és a sörpalackozó feltalálója. A bankjegyszámozó gép, valamint a szivattyús tűzoltókocsi is az ő találmánya.

Április 14.

Tibor, Gusztáv, Benedek, Tiborc, Jusztin, Euszták és Maxim napja.

Tibor: A Tiborc név rövidülése, ami latin eredetű, jelentése: tiburból származó, tiburi.

Benedek: A latin Benedictus névből származik, jelentése: áldott.

1865. IV. 14. (147 éve)

Merénylet áldozata lett Abraham Lincoln, az USA tizenhatodik elnöke. Egy pisztolylövéssel végzett vele John Wilkes Booth a washingtoni Ford színházban.

1902. IV. 14. (110 éve)

Marie és Pierre Curie először különítette el az első rádióaktív elemet, a rádiumot.

Április 15.

Anasztázia, Tas, Julianna, Cézár és Nyeste napja.

Anasztázia: Az Anasztáz férfinév női párja, amely görög eredetű, jelentése: a feltámadott.

Cézár: Etruszk, latin eredetű név, a római Caesar családnévből származik. Jelentése: hosszú hajú, dús hajú.

1452. IV. 15. (560 éve)

Megszületett Leonardo Da Vinci festő, szobrász, grafikus, építész, mérnök és természettudós. Festészetében a művészetet a tudománnyal hozta kapcsolatba, rendelkezett a pontos érzékelés és a megszerzett ismeretek megjelenítésének képességével. Leonardo

hírnevét az Utolsó vacsora és a Sziklás Madonna alapozta meg. Firenzében festett jelentős művei a Mona Lisa és a Szent Anna harmadmagával. Vázlataiban számos műszaki problémát megoldott az utókor számára, korát megelőző leghíresebb vázlata a helikopter „terve”.

1765. IV. 15. (247 éve)

Szentpétervárott meghalt Mihail Vasziljevics Lomonoszov orosz tudós és költő. Természettudományos kutatásai mellett az egységes orosz irodalmi nyelv megteremtője volt. Az orosz polihisztor számos idill, tragédia és óda szerzője volt. Elsősorban a kémia, fizikai és matematikai alapjait kutatta, valamint foglalkozott földrajzzal, geológiával, meteorológiával és csillagászzal is. Nevét ma a Lomonoszov Egyetem őrzi Moszkvában.

Április 16.

Csongor, József, Bernadett, Bánk, Benedek és Enikő napja.

Csongor: Török eredetű régi magyar személynév, jelentése: sólyom, vadászmadár.

Enikő: Vörösmarty Mihály név alkotása az Enéh névből, -kő kicsinyítőképzővel. Jelentése: ünő, szarvastehén.

1867. IV. 16. (145 éve)

Megszületett Wilbur Wright amerikai pilóta, aki fivérével végrehajtotta az első sikeres motoros repülést. A Wright fivérek – Orville és Wilbur – 1900. óta foglalkoztak repülő szerkezetek építésével. Repülőgépüket négyhengeres, 12 lóerő teljesítményű, vízűtéses motor hajtotta és két légcsavar emelte a magasba. Az Észak-Karolina állambeli Kitty Hawk melletti homokdűnéken Orville Wright ezzel a 355 kg-os „Flyer I” repülőgéppel négy irányított, egyenes vonalú repülést hajtott végre, amelyek közül a leghosszabb 59 másodperces és 265 méteres volt.

1889. IV. 16. (123 éve)

Londonban megszületett Charlie Chaplin (eredeti nevén: Charles Spencer Chaplin) angol filmszínész, forgatókönyvíró és filmproducer. Az 1940-ben készült „A diktátor” című hangosfilmjében kettős szerepet alakított: Hitlert, a diktátort és a borbélyját, akit egyenruhában összetévesztenek a diktátorral. A filmben kifigurázta, nevetségessé tette és egyben bírálta Hitler magatartását.

Április 17.

Rudolf, Csongor, Klára, Rezső, Raul és Nyeste napja.

Rudolf: Germán eredetű német névből származik, jelentése: dicsőség, hírnév, farkas.

Rezső: Magyar eredetű név, a Rudolf férfinév magyarosítása, a Rézső, Rész családnévből.

1937. IV. 17. (75 éve)

Megszületett Daffy Duck (Dodó kacsa) rajzfilmszereplő.

1874. IV. 17. (138 éve)

Bevezették az egységes (méter, kilogramm, liter) mértékegységet. Ferenc József osztrák császár és magyar király szentesítette a törvénycíkket, amelyet 1876. I. 1-jén vezettek be.

Április 18.

Andrea, Ilma, Aladár és Hermina napja.

Ilma: Vörösmarty Mihály névalkotása a Csongor és Tünde című mesedrámban. Valószínűleg az Ilona és a Vilma rövidítése. Finn név is, ez szintén XIX. századi névalkotás, a jelentése: levegő, ég, világ.

Aladár: Germán eredetű név, valószínűleg a germán Aldarik vagy az Aldemar név megmagyarosodott alakja. Eleminek eredeti jelentése: öreg, tapasztalt + híres vagy hatalmas, testőrhadnagy, mindenben hatalmas, előljáró.

1907. IV. 18. (105 éve)

Megszületett Rózsa Miklós magyar származású Oscar-díjas filmzeneszerző. Ismertebb filmzenéi: Tű a szénakazalban; Ben Hur Oscar-díj (1960); Ivanhoe; Quo Vadis?; A dzsungel könyve; A bagdadi tolvaj.

1982. IV. 18. (30 éve)

Ópusztaszeren felavatták a Nemzeti Emlékparkot. Nyakunkon a tavaszi kirándulások, osztálytal, családdal bátran vegyék célba: megéri!

Závada Pál

Jadviga párnája

„Húsvéti engesztelés” (Részlet)

***

Mondom, olvasni próbáltam, de legtöb-
bet a mennyezetet néztem. Gregor főzött
néha, ám étvágyam hozzá nemigen támadt.
Olykor jártam egyet alkonyatkor, avagy, ha
aludni nem bírtam, hajnalonként az erdőso-
ron vagy az érparton. Munkákba bele nem
szóltam, Gregor egyszer próbálta jelenteni,
hol tartanak, de mert rámordultam csak,
hogyan jól van, nem abajgatott vele többet.

Naplómhoz se nyúltam máig. Pohárhoz
annál gyakrabban (szlyuhovicát és vadker-
tit is raktam fel bőven a homokfutóra). S
ágyékomhoz egy ízben, egy hajnalon, ér-
zékeimet is kínzó álmok után. (Ám magát
a tényleges álmodat visszaidézni, magyarul
mondva, hogy ki volt a nő, aki megjelent
benne, nem tudtam.)

Harmadnapról már nagyon csak Jad-
vigára gondoltam. Enyhültebb képzetek
után újra csak haraggal, avagy írom így:
fortyanásig dühös szerelemmel. Hogy ily
leckéztetőn, keményen, hosszan várat.
Legelőbb még arról képzelegtem, hogy
mindjárt másnap és ő maga jön utánam.
Gyalog, poros lábbal. (Tudtam, hogy tudja:
itt vagyok. Hisz Gregor még aznap bement
a faluba, s tudom, hogy hírül adta otthon.)
Aztán ebbéli reményeim szertefoszlottak, s
már csak üzenetére vártam.

76

Máma Gregor Krsjak bácsiékkel bikákat
ment herélni, mert hogy vaj az Nagypén-
teken kell, hogy úgy szenvedjenek, mint
Krisztus.

Visszafelé az öreg benézett haza is, ahon-
nan avval tért meg, hogy amint elindult, vett
észre a saroglyában egy abroszba betekert
sonkát. Na, Ondrisko, főzhetünk Húsvétra!
De megmondani nem tudta, hogy Ma-
movkám rakta-e be oda (mert szokott szí-
gorában gyakorta álcázza el ő is jótékony-
ságát), vagy Jadviga volt az. Szívdobogva
reméltem, hogy ez nóm gondoskodása,
békülésének jele, s át is vizsgáltam az ab-
roszt, majd az egész szekéralját írott üzenet
után, de hiába. Később az jutott eszembe,

hogy a sonka ezt jelenti: Jussom van jóllakni
ünnepekor a sajátomból, de maradjak csak
idekint Húsvétra is, ő aztán nem bánja, vagy
akár az idők végezetéig.

Éjszaka folyvást felriadtam. S oly tombo-
ló nyugtalansággal, hogy szétrúgtam ma-
gam körül mindent. Egy ízben meg a sonkát
kaptam föl, s akkorát sújtottam vele a szer-
számos ládára, hogy a deszkája beszakadt.
Hogy nem és nem ért meg engem! Nem
bírná elképzelni sem, miféle állapotba tud
kergetni valakit szerelmesének hiábavaló
áhitása. Kivált, ha nem a távolság választja
el tőle (pedig mennyit tűrtem vőlegényként
is!, mert az se volt csupa boldog, viszont-
szerelemben biztos epekedés...), hanem
az ő megvető haragja. Tetejébe orcaelfor-
dítva viszolyog szerelmes kétségbeesésem
láttán. Hát ha bűnösnek tart, nem akkor
kéne megvetnie, ha megbántottságára rá
se hederítve mutatnék arcátlan közönyt?
Az én fájdalmaim, idegeimet szétszaggató
vergődéseim miért visszataszítóak neki? Hi-
szen ha bűnbánó nem volnék, akkor se, s ha
szenvedélyesen szerelmes nem volnék, ak-
kor se ezekbe az állapotokba esnék! És öne-

ki mindkettőről tudni kell, hogy az vagyok.
S ennek is meg amannak is örülnie kéne. És
ezért megbocsátania. De bűnbánásomra
fittyet hány, mert a szerelmemnek nem örül,
erre kell gondolnom.

Nagyszombat éjszakája van. A lámpát a
repedt fedelű ládára állítom, demizsonból
savanyát töltök, fölhajtom, és hanyatt dőlök
szalmazsákomon. Ma még csak ittam, enni
nem ettem, habár nem a bőjti nap kedvéért.
Remete életemben itt alig veszek magam-
hoz étket, de már annakelőtte is elég gyen-
gén ettem, utoljára tán a Boszák pörköltjé-
ből lakmároztam jót.

A lakodalmamon! Mennyire eltöltött ott
engem az én rozmaringvirággal eljő-
vendő boldogságunk bizodalma! S most itt
sorvadok feleségem haragjától kitaszítva.
Vagy kétségbeesésben, vagy ha reménysu-
garat is képzelek olykor kamrámban földe-
rengeni: kétségek között. Hogy példának
okáért mit higgyek a mai nap után.

Mert az Öreggel ma üzenet érkezett.
Anyám dühös. Elég legyen most már a kuj-
torgásból, korhelykodásból, Húsvétra taka-
rodjak haza, Keresztapáék jönnek, vasárnap
templom, hétfőn locsolkodás! (Gregor per-
sze nem e szavakkal adta át, de vissza tu-
dom én fejteni, miként szólhatott.)

Hát a feleségem nem mondott semmit?

Ályeee... dacsonyi, nyögte az öreg, hogy
de, mert ő is odajött aztán, zse potom hát...
aj ona visla...

No, a cso?

Aj ona vrela...

Úgy mondd, Sztári, ahogyan ő mondta, megértetted?, csak úgy!

Hát zse... nyevje, ako sza mózsés takto szprávyat... zse sznyov pred seckov rogyinov...

78

Toto mi odkázala?

Hát... nyi tak, zse odkázala, hát mnye vrela...

Így tépelődhetek, hogy ez most mit jelent, mert bizony közel sem ez az, amire várok. Megint szemrehányás csak... és hogy a rokonság előtt!, hát az Isten rogyassa rájuk az eget!, az számít mostan, mit hisz a rokonság, nem a mi egész életünk sorsfordulása?! Hát mért nem tudott küldeni Gregorral legalább egy cetlit, ha mondani szégyellette volna? Hogy vár, hogy jöjjenek, nem haragszik, ne haragudjak etc.

Izok még egy pohárral, de csak bort, pálinkát most nem. Savanyú, mint az ecet.

A keresztfán szenvedőnek, jut eszembe, épp e napokban teljesedik be a sorsa.

Ledobom az inget, letolom a nadrágot, fekvő fönről nézek magamon végig: A hasam beesett, bordáim, csípőcsontjaim kimeredeznek. Szikár lettem, külsőre is olyan, mint belül, magamat sorvasztó.

79

Kínom a hátamra nőve nem ereszt. Bűnömre, fájdalomra szögezett rá ez az asszony.

Ha örökre így maradnék, s tárt karú tememből kikelve rugaszkodnék el odaátra, nyerhetnék-e bűnbocsánatot? De ahhoz nem én kéne hogy előbb megbocsássak?, hasít belém a kérdés. Mert én most engesztelődésemet az ő bűnbánásához és megbocsátásához kötöttem! Vajon Jadvigának van-e valóban is ellenem elkövetett bűne? S meg lehet-e vagy meg kell-e bocsátani látatlan-tudatlan mindent?

És e pillanatban ez a fohász bukik ki belőlem: Istenem, hiszen látod, hogy vezekelve bánom vétkeimet! Segíts hozzá, kulcsolom könyörgésre a kezem, hogy itt most én mindent megbocsássak neki, bármi kikötés nélkül!

S ahogy ezt írom, le-letéve a tollat (már elmúlt éjfél), érzem, hogy amint e mondat végére érek, imádságom óhaja be fog teljesülni, nem kell várnom már semmire se tovább, megmosdok a kútnál, s máris elindulok, gyalog, hogy majd a küszöbön ülhessek, míg fölébred és meglát.

Elmúlt az ünnep, s én azóta csöndes boldogságban vagyok, és úgy vélem, Jadvigám is ugyanúgy. Egymást kevés szóval, fokról fokra közelítjük, s békülésünk, ez a Húsvéti engesztelés minket végtelen nyugalommal, megtisztulással és reménytadó, türelmes várakozással telít.

Hazatértem úgy történt, ahogy elterveztem a vasárnap hajnali irgalmas órában, elindítva magam.

Pirkadatra érkeztem. Besettenkedtem, s hálósobánk küszöbére kuporodtam első derengéskor. Ő megemelte dunnáját, s föltámasztva magát kukkantott ki alóla. Hetek óta először angyalrccal mosolyodott el. Közlebb húztam magam egy csusszanásnyit. Föülült, s letette lábát az ágyról. Megint vonszoltam magamon egyet. Lecsúszott az ágy mellé a földre. Ismét húzódkodtam felé, s ő is énfelem. Már érintésnyire voltunk. De nem érintettük egymást, csak összefontuk lassan tekinteteinket.

Odpuszt...!, súgtam, hogy bocsásson meg, de már az ő ujjá alól, amit csittre lendített a szám elé. Markomba fogva e fúrge madárkát, megcsókoltam ezt az ujjacskát. Ám ő, mintha játékosan, de szomorúan derengő mosollyal, sebesen kikapta kezemből. Majd egymás szeme kútjába ereszkedve próbáltunk lelkeinkbe látni, vagy a tükrükbe legalább. Akkor vállára vont a fejem, s elengedve hagyta ott. A sírni vágyó boldogság borított el, s hálakönnyeim eredtek. De karjaink ernyedtek voltak, mint a bábuké. Tudtam, hogy még nem ölelhettem át. Hogy mostantól várnom kell, amíg ő maga érint.

Később reggelit adott, s vasalt inget, sötét ruhát készített nekem. Őt magát először láttam asszonynak való ünnepőbe öltözni, de kék selyemruhájának szemérmes pompájában szebben tündökölt akármely leány nál. Hódoló mosollyal, némán néztem a tükör előtt, s ő észlelte és elfogadta rajongásomat. Mamovkát meg se vártuk, kettesben, karunkat összefűzve indultunk a templomba.

81

Jobbjára ültem, hogy a balra eső oltárral együtt őt is nézhessem. (Mamovkának utána hál'Istennek mielőttünk, az első padban kínáltak helyet Keresztapáék.) Bacovszky Tisztelendő kitett magáért, és oly zengzetes szlovák körmondatokban állította elének a megváltó kinszenvedés meg a mennybemenetel példázatát, hogy a régi

parasztnyelvet beszélő nép azt nem is igen érthette. De magam se a papot figyeltem, hanem nőm arca-nyaka-válla vonalát, behunyt szemem sötétjébe is berajzolva képzeletben azt.

Ábrándozásaimból Bacovszky fülsértő kántálása riasztott csak fel. Képtelen megtanulni a liturgia elbeszélve énekelendő, egyszerű dallamát. De hát botfüle van. Szerencsére kántorunk és presbitereink hangjukat tisztán zengetve dicsérik az Urat, és mindig pontosan vezetik a gyülekezetet végig a tranasztziusz aznapra rendelt s gót betűkkel kinyomatott zsolnárajain. A meg-reparált orgona pedig ily fenségesen talán még soha nem szól, végre Martin kántor is megmutathatta, mit tud, még egy darab Bachot is játszott, négy fiú felváltva fújtatott neki buzgón.

A kitódulókat a főkapuban áldásával elbocsátó Tisztelendő mosolyogva hajtotta meg magát feleségem előtt, aki „Erős vár a mi Istenünk”-kel (de magyarul) búcsúzott. Ám Bacovszky még félrevont:

82

Pocskaj zse trochu, Ondro!

Nem jöttél el Hruskához a múltkor!, fordult oda hozzám, ahogy szétszéledt a gyülekezet. Csak nem vonnád ki magadat?, mi mindannyian számítunk terád!

De hát miről lenne szó? Nekem a Hruska nem mondta, vontam vállat. S csak Jadvigát néztem, aki a templomkertben nyíló, tömött fűrtű, fehér jácintokhoz guggolt oda éppen. Azokat szagolgatta még akkor is, amikor megkerülvén a templomot értünk vissza hozzám.

Amely sétán Bacovszky kurtán föl-vázolta, hogy a háború után újra fognak rajzolódni az országhatárok, nemzetek kelnek föl majd tetszhalálaikból, s így ébredünk fel mi, szlovákok is. S hogy a mi „végvárainkban” nekünk („nám, dolnozemszkim szlovákom”) szintúgy kötelességeink vannak föltámadó hazánk, a mi édesanyánk iránt. Én mind értetlenebbül bámultam a papot, mire az súgva közölte velem: Azon fáradozunk, hogy a szlovák állam megalakulása után mi se maradjunk tétlenek, ez az egész térség, a maga szlovákságával...! No, de erről beszélünk még, kedd estére itt nálam gyűlünk össze, a parókián. Ne keressél kifogást, fiam! Már csak édesatyádra gondolva se!, emelte rám az ujját, s avval nyájasan búcsút vett.

***

Púp

- Mi lesz, ha a patogatott kukoricát keresztesszük a púpostevével?
- Púpcorn.

Úszásoktatás

- Hogyan tanítja a varázsló úszni a pókot?
- Hókusz, pók ússz!

Rosszalkodó papagáj

Rosszalkodott a papagáj, ezért a gazdászony úgy dönt, hogy büntetésként beteszi őt a hűtőszekrénybe. Egy óra múlva kinyitja az ajtót, hogy kiengedje. Ekkor kérdezi a papagáj:

- Mondd, ez a tyúk itt mit vétett ellened?

Kigúnyolt kígyó

- Csá, kígyóhaver, bocsnak, amiért a múltkor csúfoltalak, hogy nincs lábad...

- Oké, semmi gáz!
- Tuti?
- Ja!
- Akkor kezdet rá!!!

Két hangya motorozik

Két hangya motorozik. Az egyik megszólal:

- Te, álljunk meg, bogár ment a szememből!

Tarzan

- Hogy néz ki Tarzan, miután nekimegy a fának?
- ???
- Torzan!

Hangyák

Két hangya megy a sivatagban, meglátanak egy elefántot. Megszólal az egyik:

- Hé, te őrizd, én addig szólok a többieknek! Mikor a hangya egy óra múlva visszajön, látja, hogy az elefántnak hült helye.
- Hát az elefánt hol van?
- Elment - feleli a másik. Mire az első:
- Nem igaz, megetted, zsíros a szád szélé!

Vaddisznó

Az agresszív vaddisznócska addig rohan az erdőben, amíg beleesik egy mély verembe. Arra jár a nyuszi és leszól:

- Csak nem estél bele a verembe?
- Mi közöd hozzá!
- Segíts nekem? Elmegyek, hozok egy létrát!
- És mit gondolsz, megvárlak?

Szép szakma

Pistikét és Móríckát megkérdezi a tanító néni:

- Pistike, te mi leszel felnőtt korodban?
- Rendőr.
- Az szép szakma. És te Móricka?
- Én bűnöző.
- Miért bűnöző?
- Hogy együtt játszhassek Pistikével!

Trabant és Ford

- Mi a különbség egy Trabant és a Ford között?
- ???
- A Trabanttal meg lehet fordulni, de a Foddal nem lehet megtrabantulni.

Nyitott kérdés

Az állatkertben háromméteres rácsot építenek az új kenguru területe köré, de másnap reggel az állat kint ugrál a kerítés előtt. Erre hatméteres rácsot emelnek, de a kengurut megint csak kint találják. Az igazgató húszméteres rácsot rendel, de az állat ismét megszökik. A zsiráf megkérdezi a kengurut:

- Szerinted milyen magas lesz a következő rács?
- Nekem aztán mindegy - feleli a kenguru. - Csak továbbra is hagyják nyitva az ajtót!

Nyuszika órája

- Hogyan vesztette el nyuszika az óráját?
- ???
- Az óra megállt, nyuszika meg tovább-szaladt.

Luxuskocsi

- Drágám, szeretnél egyszer egy hatalmas, kék, sok-sok lóerős kocsiban utazni, amelyet nem kell vezetni, mert sofőr ül a volán mögött?
- Igen, ez nagyszerű lenne!
- Akkor gyere, szálljunk fel a buszra!

Várvédők

- Mit csinálnak a várvédők, ha unatkoznak?
- Elfoglalják magukat.

Ha minden autó elmegy

- Pistike az út szélén áll, és keservesen zokog.
- Miért sírsz, kisfiam? - kérdezi egy néni.
- Azért, mert az anyukám azt mondta, csak akkor mehetek át az úton, ha minden autó elment, de még eddig egy sem jött!

- Biztos vagy benne, hogy ez apa? Inkább a láthatatlan emberre hasonlít...

- Nem ülhetne itt mellettem, amíg elfogy a kelkáposzta?

Jókezű sebész

- Képzeld, a szomszédasszonynak bal-esete volt!
- Megsérült?
- Igen.
- Hol?
- Az arcán. De szerencsére egy jókezű sebész rendbe hozta. Olyan az arca, mint régen.
- Jaj, szegény!

Problémás autó

- A szerelő átnézi a kocsi, majd így szól:
- A benzin rendben, de a többit ki kell cserélni!

Történelem

- Az ősember kisfia hazaviszi a bizonyítványát, és az apja elkezd rá ordítani:
- Fiam, azt még megértem, hogy halászatból csak kettést kaptál, de hogy történelemből is, pedig csak fél oldal az egész?

Hazudós gyerek

- Mama, az iskolában azt mondták, hogy állandóan hazudok!
- De Pistike, te még nem is jársz iskolába!

Móricka szomjas

- Mama! Mamaaaa!
- Hallgass már! Ha még egyszer megmukkansz és mamázol, elverem a fenekedet! - fenyegeti meg az anyja Mórickát, aki sehogyan sem akar elaludni.
- Kis idő múlva:
- Kovács Jánosné, szomjas vagyok.

Felezés

- Pistikét az iskolában felszólítja a tanár:
  - Pistike, ha a nagymamád félbevág egy szelet hús, mennyi lesz belőle?
  - Kettő - feleli Pistike.
  - Remek! És ha azt is félbevágja?
  - Négy.
  - Kitűnő. És ha azt is?
  - Nyolc.
  - Igen. És ha még azt is félbevágja?
  - Fasírt!

Pozitív

- Nos, a gyerekeről egyetlen pozitív dolgot tudok elmondani.
- Mi az?
- Hát... az osztályzatait elnézve biztos vagyok benne, hogy nem szokott puskázni...

Csendben

- A tanár így szól az osztályhoz:
- Ha a hátsó padokban ülök olyan csendben kártyáznának, mint akik a középső padokban alszanak, akkor az első padokban ülők tudnának figyelni!

Pattogatott kukorica

- Egy idős férfi moziba megy. Megveszi a jegyét, majd beáll a sorba pattogatott kukoricát venni. Amikor meghallja, hogy 2 dollárba kerül, megszólal:
- Amikor én utoljára moziban voltam, még csak 10 cent volt a pattogatott kukorica.
- Uram, akkor nagyon fogja élvezni az előadást, ugyanis most már hangja is van a filmnek!

Akár nyolcvanéves koráig

- Aggodalomra semmi ok! - mondja az orvos a betegnek. - Ezzel a betegséggel élhet akár 80 éves koráig is.
- De hiszen már nyolcvanéves vagyok, doktor úr!
- Na látja, én megmondtam!

Szemorvos

- A szemorvos hosszasan vizsgálja a beteget, majd megszólal:
- Már ne haragudjon uram, de hogy ta-lált ide a rendelőbe?

Birkaszámlálás

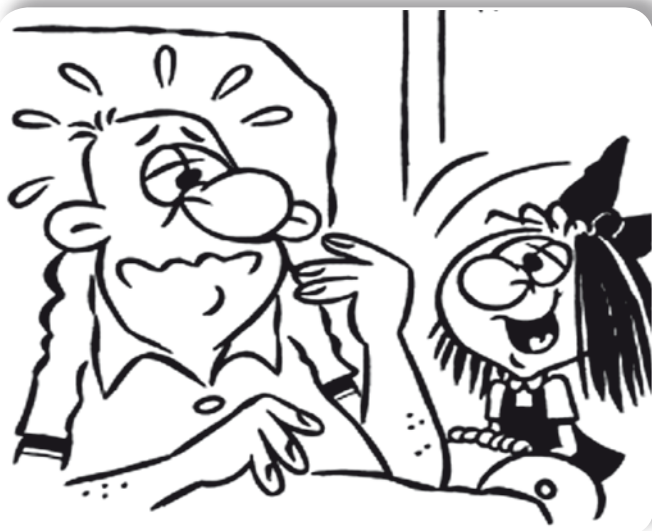
- Két birkapásztor beszélget:
- Neked hány birkád van?
- Fogalmam sincs!
- Hogyhogy nem tudod?
- Hát eddig akárhányszor megpróbáltam megszámolni a birkákat, mindig elaludtam.

Téglák

- Megy egy ember a sivatagban egy-egy téglával a hóna alatt.
- Találkozik egy másikkal, aki megkérdezi:
- Minek neked azok a téglák?
- Nem érted? Ha jön az oroslán eldobom, és akkor gyorsabban tudok futni.

Zsíros kenyér

- Két zsíros kenyér megy a sivatagban. Elszáguld mellettük egy harmadik.
- Mire az első:
- Te, ez meg hova siet ennyire?
- Biztos be van sózva!

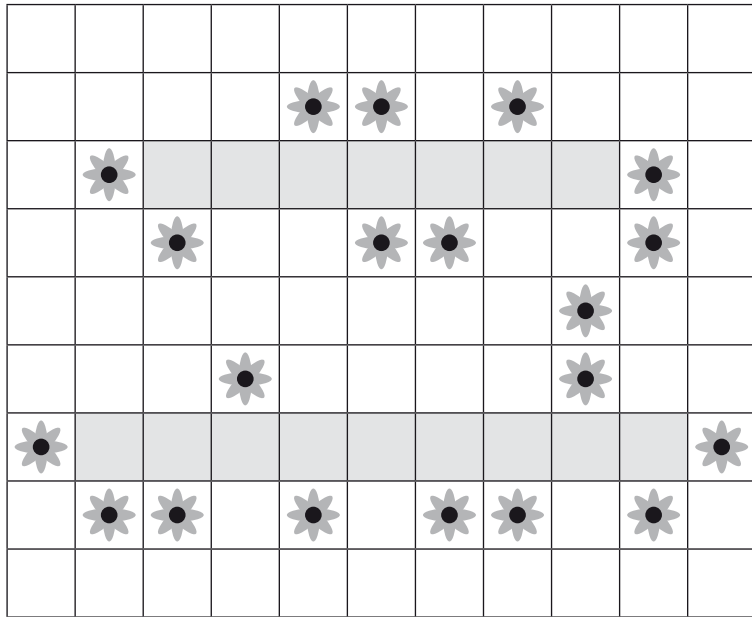
- Befejeztem a takarítást! Van ragasztónk?

- Nem igazság! Te közelebb vagy a labdához, mint én.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

Úgy viselkedik, mintha elment volna az esze.
Hogy hogyan? Megtudod, ha berakod a szavakat,
betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: AL, ÁK, ÁL, ÁÓ, EB, FA, IA, MA, TE.

Hárombetűsek: ÁFA, EAB, IBO, IDU, INT, LEI, REÚ, VÉR.

Négybetűsek: ARAB, ELÉL, ÉLAL, SAUL.

Ötbetűsek: ALÁÁS, JÓZSO, TÁRLÓ, TANUL.

Hatbetűsek: ANCIKA, TERIKE.

Nyolcbetűs: KRISZTIR.

Tizenegy betűsek: BICIKLITÚRA, TAVASZI SÉTA.

Betűrejtvények

1

: STOP L SÓ

2

X E PL

3

K TV

4

GY G
GY
Ö VI

Skandináv rejtvény (13–14.)

Kedves költöző madarunk a gólya. Rejtvényünkben két klasszikus magyar költő nevét és a gólyáról szóló verseik címét kell megtalálnod.

	MOHAMEDÁN TEMPLOM	VÖRÖS NAGY ÁLLÓVÍZ	1000x1000 (ÉK. H.) FRANCIA- ORSZÁG	HIÁNY- ÉRZET FORDÍTVA KÖTŐSZÓ	499 VALAMINEK KINYÚLÓ RÉSZE (ÉK. H.)	FORDÍTVA ÁRT ZERÓ			
	PORTUGÁLIA								
	TENGERI EMLÓS		SZEMTELEN ROVAR AZ Ó RÉVÉN			FÉRFINEV	FATÖRZS HAJTÁSA TERV PÁROSAI		
	S. N. FORDÍTVA KÖLCSÓN	HAMIS ÁKOSKA		KARÁCSONY ANGOLUL SZERBIA			NAGYON RÉGI MAGAM		
TEMPUS OLASZ FOLYÓ	◇	TÖRVÉNYES 500			POSTAI KÜLDEMÉNY				
	ÉRZÉKELŐ- MŰSZER ...LOM				ÖKÖR SZERBÜL TALÁL		NYUGAT FORDÍTVA VAR		
1050		FÉL ÖT RIKITANI KEZD	KIS MÁRIA TAMÁSI ÁRON	...MÓG	TÜZNYELVI! SZOLMIZA- CIÓS HANG		ADA ELEJE A JUPITER HOLDJA		
KRISTÁLYOS ÁSVÁNY			LUXEMBURG	VASTAG, BOLYHOS SZÖVET ITTRIUM		TOJÁS NÉMETÜL DEHOGY!		ZAMBIA	
◇									

Óriásrejtvény

A locsolkodás húsvéti népszokás. Rejtvényünkben két hozzá tartozó népi mondókát, azaz rigmust találsz.		FORDÍTVA ILYEN IPAR IS VAN	▼	LÉTEZIK SVÉD VÁLTÓPÉNZ	▼	FÉNNYEL ÁRASZTOTTA 504	▼	FIZIKAI FOGALOM DÉL	▼	RÉGI	TILTÓSZÓ SUBA BETŪI	▼	RÉN BETŪI	
		1/1												
		CIPÉSZ-SZERSZÁM	▼	I. R. E. FORR BETŪI	▼			SZABADKA NŐZI EGYNEMŪI	▼		TETEJÉRE	▼		
	1/3											RÁDIUSZ		
◆	1/2	TAGADÓSZÓ	▼	AZ ÖSSZEADÁS SZAVA	2/3	SUGÁR	▼	PÁRA TETŐ-KÉSZÍTŐ	▼	BELGA FOLYÓ KIMELŐ ÉTREND (ÉK. H.)	▼	FÉL ÖT SZÉTFOLYIK		
EGY OROSZ FOLYÓ		FUTÓ-MADÁR (ÉK. F.)	▼			...ANDRÁS MEGÁLL	▼		A FÖLDRE	500 HANGTALAN NÓRA	▼	NŐI NÉV		
	1/4											VÉGTELEN ALMA N. T. N.		
NULLA		URÁN	▼	EGY BETŪI ILYEN ZENE IS VAN				TARTÓFAK ITT...						
KERÉK NYÍLÁS TETEJÉRE	LY			LŐSZERSZÁMOT					1000	KIFEJLETT FORDÍTVA AJTÓ SZERBŪL				
		NÉVELŐ ÁBÉCÉ ELSŐ BETŪI	▼	AZ UNOKA IS EZ	LL		TT					AAAA 10		
LÁTTA AZ ESETET (ÉK. H.)				KÉZ-MUNKÁS	NŐI BECENÉV	„F”	TUD RÓLA	RÉGI ŪRMÉRTÉK	SUGÁR KOPÁR FELSZÍN		R. L.	490 KERTI VETEMÉNY	◆	
◆												„C”	EKÉZIK	◆
FOLYADÉK	2/1	2/2		ZS										
		KIS IDA (ÉK. F.) SZALAD	▼			MÓZES ÖT KÖNYVE	▼				MAJDNEM PRÉZLI AFRIKAI TÖRZS (ÉK. F.)	▼		
NÉMETH FERENC KUPIDO BETŪI			2/4	...-RE FULLÁNKOS ROVAR		THAIFÖLD HEKUS BETŪI	▼	KÉN ÁSVÁNY	▼	999 SZARVASOK DÍSZE	▼	A FA RÉSZE TÖRÖK ALLAMI TANÁCS VOLT		
					2/5	SŪTNI KEZD SZERB FOLYÓ	▼	TÓGÓ BETŪI HALKAN MOND	▼					
SPICCES											MELLETTEM	▼		
SVÉD-ORSZÁG		TÖRÖK-ORSZÁG EZ	▼	ZUHANY E NAPON	▼			SOMFAY LÁSZLÓ	AUSZTRIA	▼	12 HÓNAP KOSZ	▼	SEMMI A FEJÉRE	
IPARMŪVÉSZ (ÉK. F.)									NÉMETH MIKLÓS JOG BETŪI	▼		KAR BETŪI LUXEMBURG		
EME		ÓDON	▼	ZS									CS	
VÉS VER			NÉMET SZEMÉLYES NÉVMÁS	MAJDNEM DONG	N. N. É.	VAS BETŪI	ÜDÍTŐ ITAL	GRAMM BOG BETŪI		SZÉN	KERTI SZERSZÁM			
		HŪSVÉTI ELEDEL	▼											
ÉSZAK		OSZTRÁK FOLYÓ	▼			SÉRÜLÉS	▼		ZOMBOR	ITTRIUM				
◆	SZ					NY								

Internetes kalóz

- Miről lehet felismerni az internetes kalózt?
- ???
- Webhely van az arcán.

Lapos tyúk

A falusi udvarból kiszalad egy tyúk az útra. Elüti egy teherautó. A sofőr becsönget a házba:

- Elnézést, de a tyúkja kiszaladt elém, már nem tudtam fékezni!
- Semmi baj! Ez nem is az enyém, nekem sosem volt ilyen lapos tyúkom!

Paraszt bácsi

Egy paraszt bácsi bement az autótömböltésbe:

- Van egy kocsim és kéne bele autótömböltés.
- Tessék parancsolni, van többféle.
- Melyik a lehangosabb?
- Ez itt.
- Mikrofont lehet rákötni?
- Hááát, tulajdonképpen lehet.
- Kipróbálhatom?
- Tessék, itt a mikrofon.
- Dinnyét vegyeneeeeeeeek!

Paranoiás

- Egyik páciens a másiknak:
- Az orvosom azt mondta, hogy paranoiás vagyok.
  - Igen? Ezt így kijelentette előttem?
  - Hát, igazából nem mondta, de biztos ezt gondolta...

Mosolyog

- Mi az, amikor a hamburger mosolyog?
- ???
- Kaján vigyor!

Építkezés

Az építkezésen a főnök már tíz perce nézi az egyik munkást.

- Te, Pisti, mit keresel?
- Egy fél méter átmérőjű és kb. fél méter magas betondarabot.
- Erre 20 munkás kezd el keresni. Fél órát keresgélnek, mire Pisti megszólal:
- Na, mindegy! Hagyjátok fiúk, majd leülök erre a gerendára.

Piroska és a nagyfi

- Nagymama, miért olyan nagy a szád?
- Nagymama, miért olyan nagy a szemed?
- Nagymama, miért olyan nagy az orrod?
- Jajj Piroska, menj már innen azzal a nagyítóval!

Ajándék

Karácsonykor a nagymama vízpisztolyt ajándékoz az unokájának. A lánya dühösen fordul a nagyihoz:

- Anya, hogy vehettél neki ilyen ajándékot?! Már nem emlékszel, mennyire dühös voltál, amikor a vízpisztolyunkkal mindent összefröcsköltünk?
- A nagyfi elmosolyodik:
- Dehogynem, nagyon is...

Nyuszika a boltban

- Nyuszika bemegy a boltba.
- Ecetet kérek!
  - Sajnos nyuszika, mi nem tartunk ecetet, ez egy festékbolt.
  - Mondom ecetet kérek!
  - Nyuszika ez egy festékbolt!
  - Jó, akkor mondom mászképp: kérek egy pamacot!

Nem unalmas

- Foglalkozása?
- Postán dolgozom, leveleket pecsételék.
- Nem unalmas?
- Neeem, mindennap más a dátum!

Ovisok

- Két óvodás hazafelé megy az oviból. Megszólal az egyik:
- Kissziszsa, kissziszsa!
  - Mi van, nem tudod kimondani, hogy matka?!

Történelem

- Nagypapa az unokájával beszélget:
- Tudod Lacikám, érdemes alaposan megtanulni a történelmet, különösen a fontos évszámokat jó tudni. Én például soha nem fogom elfelejteni azt, hogy 1942.
  - És mi történt akkor nagypapa?
  - Mi történt, mi történt... hát azt már nem tudom.

Piramis

- Mire vár a szőke nő a piramis lábánál?
- ???
- Hogy elinduljon a mozgólépcső!

- Doktor úr, tudna adni valamit, hogy ne aludjak el a munkahelyemen?

- Azt kérdeztem, hánykor ér véget a hegedűórája?

Afrika

– Te, milyen messze van innen Afrika?
– Nem tudom, de nem lehet túl messze, mert a gyárba menet reggel mindig találkozom egy négerrel, és ő biciklin jár.

Háztűznéző

A fiatalember háztűznézőbe megy, hogy kedvese apjával beszéljen:
– Uram, szeretném feleségül venni az ön lányát!
– A feleséggel már beszélt?
– Igen, de ha lehet, én mégis a lányánál maradnék!

Számol

– Mondja, Pista bácsi, maga mit szokott csinálni, ha este nem tud elaludni?
– Én, fiam? Elszámolok háromig, és már alszom is!
– Tényleg? Csak háromig?
– Van, hogy fél négyig is...

Mérges kígyó

A kiskígyó kérdezi a mamáját:
– Anyu, én mérges kígyó vagyok?
– Igen kisfiam.
– Az baj, mert a nyelvembe haraptam!

Smart

Robog egy mini Smart a belvárosban, benne utazik apa és fia.
– Apa, apa! Mi ez a magas fal mellettünk?
– Az a járdaszegély, fiam...

Hosszú név

Az indián bemegy a polgármesteri hivatalba azzal a szándékkal, hogy túl hosszú a neve, és szeretné megváltoztatni. Az adatfelvételnél a titkárnő megkérdezi:
– Jelenleg mi a neve?
– Széleseben szálló ezüst nyílvesző.
– És mi legyen az új név?
– Sutty!

Szerelempbléma

– Képzeld, én annyira szeretem Hajnal-kát, hogy már több száz szerelmes levelet küldtem neki!
– És hol tartotok?
– Beleszeretett a postásba!

Erősítőszer

Idős bácsi az orvosnál:
– Jani bácsi, használt az erősítőszer, amit a múlt héten írtam fel magának?
– Nem tudtam letekerni a kupakját...

A titkárnő

– Az álláshirdetésre jöttem, titkárnőnek.
– Foglaljon helyet a számítógép előtt!
– Igenis.
– Ne ott, kisasszony, az a kávéautomata.

Sífelszerelés

– A hirdetésre telefonálok. Ön hirdetett meg egy sífelszerelést és egy after sífelszerelést?
– Igen.
– Megmondaná kérem, hogy mi is az az after sífelszerelés?
– Két mankó!

Tüzér

A nagypapa a háborús emlékeiből mesél az unokáinak:
– Egyszer egy teljes századot tettem harcképtelenné, teljesen egyedül!
– Tényleg? Tüzér voltál?
– Nem... szakács!

Fék

– Rossz a kocsim fékje, javítsa meg!
– Rendben, hét végére meglesz.
– Hamarabb nem lehetne?
– Nem.
– De nagyon sürgős lenne.
– Ha ennyire siet, akkor minek a fék?

Munkaruhában

Két munkaruhába öltözött férfi egymás mögött magasba tartott kézzel megy az úton. Odalép egy harmadik fickó:
– Uraim, maguk meg miért mennek ilyen furcsán?
– A francba, Józsi! A gerendát otthagytuk!

Három kívánság

Közúti ellenőrzéskor igazoltatja a rendőr a jó tündért, aki így szól hozzá:
– Rendőr, a lelked mélyén jó ember vagy. Teljesítem három kívánságodat! Mit kérsz?
– Személyit, jogosítványt, forgalmi engedélyt!

– Psszt, papa! Szólj, ha anya lenyugodott, akkor majd hazajövök.

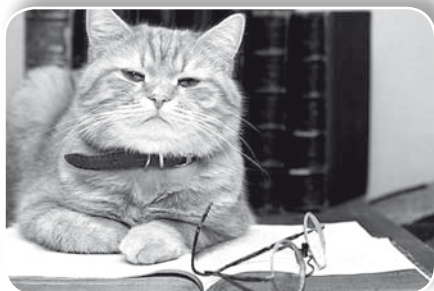
– Úgy döntöttem, hogy ma bejövök – semmi érdekes nincs a tévében.

Az állatok emberi tulajdonságai

Mi, emberek nem vagyunk sem a leggyorsabbak, sem a legerősebbek a bolygó élőlényei közül. A madarak jobban látnak, a kutyák jobban szagolnak, és sok állat van, amelyeknek olyan érzékszervei vannak, amilyenek nekünk egyáltalán nincsenek. A cápák érzékelik a mágnesességet, a teknősök az elektromosságot, a méhek látják az UV sugárzást. Az elefántok olyan pontosan érzik a sóhiányt szervezetükben, ahogy mi érezzük a szomjúságot. Az állatok még a gyógyászathoz is értenek, a papagájok például agyagevéssel gyógyítják a mérgezést. Lássunk pár tulajdonságot, amik, bár nagyon büszkék vagyunk rá, hogy emberinek nevezhetjük őket, az állatok közt is jelen vannak.

10. Kultúra

Sok főemlős csoportnak van saját kultúrája és tradíciói is. Ilyen például néhány csimpánzcsoportnál a viharok kezdeténél eljárat esőtánc is. Egy japán makákó, amikor nagyon fázott, 1963-ban egy hőforrásba ült. Azóta a teljes populációban elterjedt ez a téli szokás, amiről híressé váltak ezek a majmok.

9. Érzelmek

Az állatoknak is vannak érzelmeik. Tudnak félni, szeretni, remélni, utálni, haragudni, megbocsátani, csalódní. A delfineknél megfigyelhető, ha elvesztik a kicsinyüket, a lelki szenvedés, az unatkozó polipoknál pedig depressziót észlelhetünk. A hullóknál a kíváncsiság is észrevehető, a nagy majmoknál pedig akár féltékenységet is láthatunk. Gorilláknál önzetlenséget is megfigyelhetünk. Két alkalommal is előfordult, hogy kisgyerek esett gorillaketrecebe, a hatalmas állat pedig megsimogatta, megnyugtatta a gyereket, és segített neki visszajutni az emberekhez.

8. Nyelv

Sok állat külön nyelven kommunikál. A főemlősök, a bálnák, a madarak és a tintahalak esetében is megfigyelték már, hogy különböző „szavakat” használnak különböző tárgyakra, személyekre. A csimpánzoknak külön nyelvtana is van. A főemlősöknek megtanítható az emberi jelbeszéd is. Washoe például egy olyan csimpánz, akit úgy neveltek

fel, mint a süketnéma gyerekeket szokták, és több mint 350 szót tanult meg az amerikai jelbeszédéből.

7. Humor

A csimpánzok is, ahogy az emberek, nagyon sokat nevetnek. Bár a nevetés nem mindig a humor következménye. Még a patkányok is képesek nevetni, de a csimpánzok még a humoros szituációkat is felismerik. Rengeteg fogságban élő majomnál figyelték meg, hogy képesek nevetni, ha például egy fajtársuk véletlenül bolondot csinál magából.

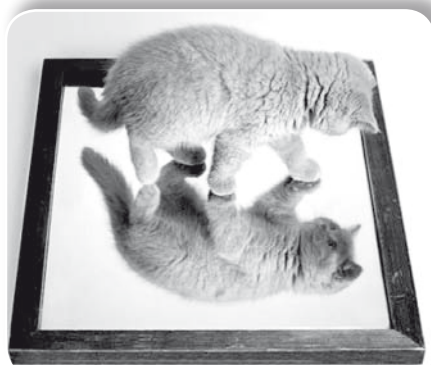
6. Eszközhasználat

A majmok, a varjak, a hollók, a delfinek, az elefántok, még a polipok is képesek eszközhasználatra. A csimpánzok kalapácsnak használják a köveket; a gorillák, ha kell, bottal járnak; a hollók saját játékokat készítenek, míg a sirályok csalival pecáznak; a polipok kókuszdióhéjat használnak menedéknek, míg az elefántok a víz gyűjtésére készítenek tárolókat.

5. Emlékezet

Az állatoknak is van memóriájuk. A háziállatoknak parancsokat lehet tanítani. A csimpánzok jobban emlékeznek képekre és számokra, mint az egyetemisták, a hollók pedig jobban megjegyzik az alakzatokat, mint a felnőtt emberek. A mókusoknak olyan kiváló memóriájuk van, hogy pontosan tudják, hogy mely rejtékhelyekre ásták el a tartalékaikat, pedig több száz ilyen kis raktáruk van.

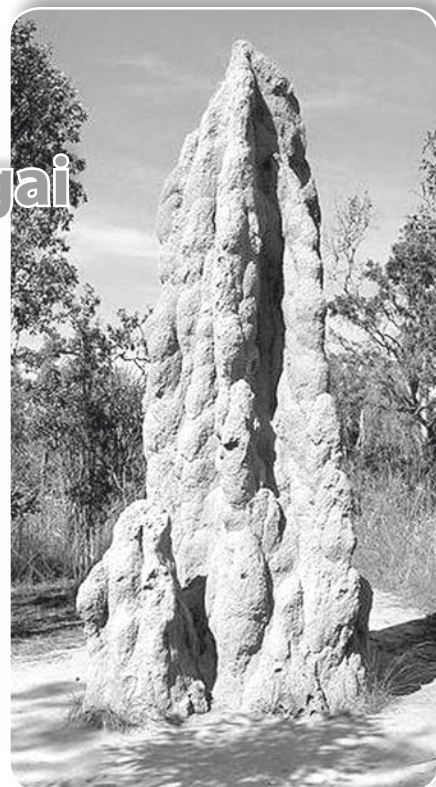
4. Öntudat

Az öntudatot sokáig emberi privilégiumnak hitték. A legegyszerűbb teszt a tükörpróba. Sok állat képes felfogni, hogy a tükörön maga leképezése, hogy a saját mozdulatait látja viszont. Ezt leginkább az emberszabású majmoknál, néhány gibbonféléknél, elefántoknál, szarkáknál és néhány bálnánál figyelték meg.

3. Intelligencia

Az emberi értelem sajnos nem fejlettebb, mint sok más fajé. A galambok tájékozódási képessége például messze fölülmúlja az em-

beri irányérzékünket. A hangyák állítólag kiválóan számolnak, az elefántok pedig az aritmetikában jeleskednek. A varjak könnyedén felfedezik az ok-okozati összefüggéseket. Sok esetben gyorsabban találják meg elrejtett tárgyakat és könnyebben nyitnak ki ajtókat, mint az emberek.

2. Gazdálkodás

A hangyák már évmilliók óta követik a gazdálkodás életmódját. Hernyókat fognak el, és speciális termekben tartják őket a boly mélyén, etetik őket, hogy a különleges, cukros váladékukkal láthassák el magukat. A termeszek gombákat termelnek élelmiszernek, így láthatjuk, az állattartásban és a növénytermelésben sem vagyunk igazán egyediek.

1. Építkezés

A madarak, majmok otthonos fészkeket készítenek maguknak, a nyulak üregeket ásna otthonnak, a hangyák pedig úgy alakítják a fák növesét, hogy azok megfelelő otthonná váljanak számukra. A nigériai termeszek mégis a legnagyobb építők, hatalmas természetvárat építenek, amikben megoldják a fűtés és hűtés kérdését is. Vannak útjaik ezekben az ég felé törő városokban, betegszobák, raktárak, és megannyi érdekes helyiség.

A színpompás csupaszkopolyús csiga

Latin neve: Nudibranch. Élőhelye: minden óceán sekélyebb, partközeli vizei. A Nudibranch elnevezés valójában csupaszkopolyút jelent. A köznyelv tengeri pillangónak is nevezi díszessége miatt. Nagy számban élnek, így nem védettek.

Testhossza maximum 30 cm. A vízben az oldalán levő izmos bőrlebennyel hajtja magát. Szájszervei fajoként változók. Lehet reszelős nyelv, lehet pengés fog vagy szívó szájszerv. Az oxigént a vízből veszi fel

a bőrön át, illetve az azon keresztül növvő úntollas kopolyúval.

Életmódja általában a tengerfenékhez köti, csak néhány faj él a tenger felszínén.

Színeikben, mintázatban igen gazdag, ezek a rikító színek a többi tengeri állatnak adnak figyelmet. Ugyanis a hosszú, világító hátfüggelékéből álló testdísz csúcsain csalánsejtek találhatók, melyeket az állat védekezéskor támadóra löki.

Tápláléka: többnyire moszaton élnek, csak némelyikük húsevő. Vannak olyan fajok, melyek korallakat fogyasztanak. Élet-

kora 1-2 év. Érdekesség: a kék színű *Glaucus atlanticus* faj megtámadja még a Portugál gályát is, mert annak mérge nem hat rá.

A világ kedvence

A labrador

A labrador retriever 20 éve áll az USA legnépszerűbb kutyáit összegyűjtő lista élén, ám a világ más területein is óriási népszerűségnek örvend. Mindez természetesen nem véletlen: az labrador remek testi adottságainak, valamint jellemének köszönhetően az élet számos területén kiválóan alkalmazható, emellett pedig nem utolsó sorban házi kedvencnek is ideális.

A fajta egyik fontos jellemzője, hogy hihetetlen módon szereti a vizet. Emiatt sokáig tartotta magát az az igen elképesztően hangzó legenda, hogy valójában az újfundlandi és a vidra keresztezéséből származik. Persze, mint a legtöbb legendának, valóságalapja ennek is van: a labrador őseit újfundlandi halászok hozták magukkal a 19. század első felében Angliába, ahol aztán hosszan tartó tenyésztőmunkával a világ egyik legkiválóbb vadászebét faragták belőle.

Egyik legfontosabb tulajdonsága az a veleszületett készség, hogy fogása olyan óvatos, hogy akár még egy tojást is képes anélkül megfogni a szájával, hogy eltörné azt. Sőt, nemcsak megfogni, de szállítani is ugyan ilyen óvatosan tudja a legapróbb dolgokat is. Mindennek pedig rendkívül fontos szerepe volt a vadászok számára, hiszen úgy tudta a legkülönbözőbb apróvadakat elhozni vízből vagy mezőről egyaránt, hogy egyetlen sebet sem ejtett rajtuk. Kevesen tudják, de eredeti színe a fekete, mára azonban igen elterjedt a sárgás és a krémszínű fajta is.

Könnyedén tartható fajta, így házi kedvencnek is ideális, ám azért hetente legalább egyszor neki is kijár egy igen alapos, kiadós séta. Gyermekkel igen könnyedén barátkozik, sőt, még fülének és farkának ráncigálását is eltűri. Arról nem is beszélve, hogy mivel megtanulta, hogy erős álkapcsát óvatosan használja, így szinte kizárt, hogy kárt tegyen játszópajtásaiban. Szintén ebből adódóan azonban háziorvosi feladatokra kevésbé alkalmas. Hízásra hajlamos fajta, így az etetésével körültekintően kell eljárni.

Érdekes kígyószokások

A távolba ugrásra a kígyók is képesek. Valószínűleg a legérdekesebb csoportba tartozik az éjjeli falakó kígyó Délkelet-Ázsiából, valamint az egy-másfél méteres siklók csoportja. Ezek olyannyira megkedvelték a vitorlázást, hogy az evolúció folyamán megváltozott a testfelépítésük is.

Egyszerű oka van annak, hogy miért adták fel néhány szokásukat a repülés kedvéért: legkedveltebb csemegéik ugyanis a madarak, a denevérek és a gekkók. Ezek az apró gyíkok és a repülő finomságok valószínűleg gyorsan megszöknének a torok kígyó elől, amely nem képes elszakadni a fa ágaitól, ezért a repülő kígyónak nem volt más választása, mint hogy megtanul repülni. A kígyóknak ezt a szokatlan mozgást az teszi lehetővé, hogy bordáikat a nyugalmi függőleges állapotból vízszintes irányba mozdítsák el, megnövelve ezzel testük felületét. Elegendő tehát lendületet venni, az ág végén nem lefékezni, majd a bordákat szétnyitni, és vitorlázni.

(Az éjjeli falakó kígyók képesek bordájukat vízszintesre feszíteni. Emiatt könnyedén elvitorlázhatnak a zsákmányukért).

Énektanulás kotta nélkül

A madarak éneke nemcsak rendkívül változatos, hanem a fajokra is jellemző. A hangadás e formája sohasem öncélú, hanem a kapcsolatfelvételt, a párválasztást, az udvarlást, a területbirtoklást és a vész jelzését szolgálja. A dallamok nem önmaguktól születnek. A kis dalnokok szorgalommal, jó megfigyelő- és utánzóképeséggel fűszerezett tanulóssal sajátítják el társaiktól az éneklés képességét.

A madárhangok egy része távol áll attól, amit mi énekeknek nevezünk. Bizonyára meglepő, hogy rendszertanilag az „énekesmadarak” rendjébe sorolnak olyan fajokat, amelyeknek a hangja az emberi fül számára kifejezetten kellemetlen. Akkor miért hívjuk őket énekeseknek?

A kérdésre testfelépítésük ad választ. Az énekesmadár-alkatúak hatalmas rendjébe (ez a fajokban leggazdagabb madárrend) tartozó fajokat anatómiai jegyek alapján különítik el a többi madártól. E jegyek közül a hangképző szerv felépítése a legfontosabb. Az énekeseknek van ugyanis a legfejlettebb, legösszetettebb alsó gégefőjük, tudományos nevén syrinxük.

A légzőszervnek ez az izmokból és reődökből álló, csak a madarakra jellemző sajátos része a légcső és a főhörgők elágazásánál helyezkedik el, és a legbonyolultabb hangadást is lehetővé teszi. Bár valamilyen fejlettségi szinten majdnem minden madárnál fellelhető, az újvilági keselyűknél és a gólyaféléknél mégis hiányzik. Ezek a madarak hagyományos értelemben véve némák, és kizárólag mechanikus zajkeltésre (például kelepelésre, szárnyuhogtatásra) képesek. Az énekesmadaraknál viszont a bonyolultan beidegződő alsó gégefő és a

két főhörgő jelenléte egyszerre kétszólamú éneklést is lehetővé tesz.

A hangadás már a tojásban elkezdődik, ahol a fiókák kapcsolattartó csipogással adnak hírt magukról. Kikelés után éles hangon követelik a gondozást, az ételt, a melegítést szüleiktől. Lármázásuk ki is váltja a kívánt reakciót az anya- és az apamadarból.

A madarak körében különleges hangnak számít a többnyire magas, rövid, izgatott jelzésként leadott vészkiáltás. A feketerigók, a seregélyek és a szajkók így hívják fel társaik és az erdő, mező többi lakójának figyelmét, ha veszély fenyeget. A „madártársdalomban” a rangsor eldöntésekor is előfordul hangoskodás. A madárhangok sokasága és az éneklés azonban többnyire a párválasztáshoz, valamint a territórium megszerzéséhez és megtartásához köthető.

Számos madárnak nincs szüksége arra, hogy megtanulja fajtársainak az énekét, mert azt örökségként hordozza magában. A házityúk kakasa, a gerle vagy a kakukk e kiválasztott fajok közé tartozik. A kakukk helyzete különösen sajátos. Fiókját ugyanis fajidegen mostohaszülők nevelik, ezért fajtársait, illetve a hím a tojót csak öröklött hangfelismerési képessége révén tudja azonosítani. Ha a kakukkfióka a nevelőszülőtől tanulná az éneklés motívumait, akkor felnőtté válva a nádírigó vagy a vörösbegy „dialektusában” kakukkolna. Az efféle bábeli hangzavar megnehezítené a párválasztását, ezért valószínűleg a többi parazita faj is hasonló, öröklött hangmintákat használ.

Ha a madarak egy részénél jól működik az öröklött énektudás, akkor miért van szükség más fajoknál a tanulás fényűzésére? A választ a párválasztásnál megismert válasz-

Kanári

tás, vagyis a versengés fogalma adja meg. Sok madár hímjei énekekkel versenyeznek a tojók kegyeiért, ezért az ének változatosága az, amelynek alapján a tojó párt választ magának. Ez öröklött eredetű, illetve erőnléttől függő is lehetne, de tanulás révén a hím még vonzóbbá teheti az énekét. Ily módon ugyanis mind a sikeres apa, mind a vetélytársak, fajtársak repertoárját beépítheti a saját műsorába. A végleges előadás azután öröklött és tanult motívumokból áll össze.

A legváltozatosabb énekű fajokról, például a kanáiról vagy a seregélyekről elmondható, hogy tanulásuk a halálukig tart. E két faj azonban más-más módszert „használ”, hogy tökéletesítse az énektudását. A hím kanári énekének egy részét a többi kanaritól tanulja el. A szaporodási ciklust megelőzi a tanulási időszak. Ennek során a fiatalok ellesik a buzgón éneklő idősebb

Kakukk

Kakas

Feketerigó

Süvöltő

hímek fortélyait (a kanáritenyésztők ezért egy-egy tapasztalt előénekest helyeznek a fiatal hímek „fütykalitkájá” mellé). A szaporodási időszak végén a hím kanárik éneklési kedve rohamosan megcsappan, és ami a legérdekesebb, addig „műsoruk” egy részét el is felejtik, hogy a következő évben újabbat tanuljanak. Anatómiai vizsgálatuk során kiderült, hogy a „felejtési” időszakban az agy énektanulásért felelős sejtjeinek egy része elhal, majd a párválasztást megelőző tanulási periódusban az idegsejtek újra szaporodnak.

A seregély viszont nemcsak fajtársainak az énektudását használja fel sajátjának gyarapításához. Ez a rendkívül intelligens, életrevaló vándormadarunk mindenütt „felcsipeget” dallamrészeket a többi madártól, amerre csak megfordul, sőt, a környezeti zajokat is beépíti énekébe. Így eshet meg, hogy a tőlünk délebbre honos madárfajok dalaiból is akadnak részletek a repertoárjában. A seregély rendkívüli utánzóképeségét bizonyítja a tél végén, kora tavasszal hallható sárgarigóének. Ilyenkor nem arról van szó, hogy a rendes körülmények között április körül hazaérkező sárgarigók elnézték a naptárt. Azok a februárban visszatérő seregélyek tréfálnak meg bennünket, amelyek sárgarigóénekekkel hivalkodnak a tojók előtt.

Az énekes nádiposzáta is híres változatos dallamvilágáról. E faj fiatal hímjei szinte kizárólag vonulás közben szerzik be a későbbi dalkészletüket. Minden madár énekéből eltanulnak pár strófát, amellyel afrikai útjuk során találkozhatnak. Előfordult, hogy egy-egy hím énekes nádiposzáta énekében ötvennél is többféle egzotikus madár énekének elemeit vélték felismerni. E madár énektanulási periódusa azonban nem életre szóló, hanem a fészek elhagyását követő tavasszal lezárul.

Még abban az esetben is sokféle alesettel találkozunk, amikor a fiatal madarak apjuktól tanulják a jól bevált énekeket. Akadnak madarak, amelyek csak a saját fajukra jellemző éneket tudják megtanulni, de az is előfordul, hogy a nevelőszülő a meghatározó, nem pedig az, hogy milyen dalt énekel. Az utóbbira a nálunk is jól ismert süvöltőt említhetjük példaként. A hím süvöltő rendszeren csak az apjától tanul énekelni, tehát annak a dallamvilágát veszi át, ha azonban kísérletképpen más fajhoz tartozó nevelőapát kap, akkor a tőle tanult éneket fogja a következő évben előadni.

A süvöltővel ellentétben az erdei pinty csak fajtársainak az énekét tanulja meg. Erre viszonylag hosszú idő áll rendelkezésére. Amikor ez véget ér, többé nem gyarapítja új részletekkel strófáit. A már kialakult dallamokat azonban élete végéig, minden szaporodási ciklusban elénekl. Még akkor is tökéletes az előadása, ha időközben elveszíti a hallását, és nem tudja „visszahallgatni” magát.

A madarak egy részénél a megjegyzett dallam nem elég ahhoz, hogy a fiatal hím színvonalas énekkel álljon a szigorúan kritikus nőstények elé. Többségüknél a memorizációs szakaszt követően gyakorlási fázisra is szükség van. Csak így lesz egyre tökéletesebb, teljes értékű a fajra jellemző dal.

A gyakorlás legelején a madár előénekekkel melegít be. Ez még nem hasonlít a kifejlett egyedek dalára. Ezután a képlékeny ének időszaka következik, amikor már bizonyos strófák felismerhetők, de azokat a madár tetszőlegesen váltogatja. Csak ezután alakul ki a teljes értékű produkció. A gyakorlási fázisban a madárnak hallania kell magát, hogy a kiadott hangot összehasonlíthassa az emlékezetében tárolt mintával.

Hazánk talán legjobban ismert énekesmadara a feketeterítő. Ez a faj az utóbbi évtize-

dekben kifejezetten megkedvelte az emberi települések közelségét. A hímek egyrészt a párválasztásnál hallatják szinte folyamatos éneküket, másrészt ezzel jelzik, hogy egy területet elfoglaltak. Dallamviláguk igen változatos, de a hosszú strófák bizonyos szabályszerűséget mutatnak. A rigóének egyfelől az egyedre, másfelől az adott élőhely feketeterítő-népességére jellemző. A strófák más és más része tartalmazza az egyedi azonosító jegyeket, illetve a környékspecifikus elemeket. A feketeterítő hímjei az adott populációra jellemző énekrészleteket valószínűleg hallás útján tanulják, míg az egyéni variációk saját „kútfejükből” származnak.

Az énektanulással kapcsolatban eddig hím madarokról esett szó. A legtöbb faj esetében ugyanis ők használnak territóriumot védő, illetve udvarlási hangjeleket. A trópusi madárfajok között azonban akad néhány olyan, amelynek a tojó is aktívan énekelnek, de ezek kivételek. Felvetődik a kérdés: a tojók talán nem is tudnak dalra fakadni?

Zebra-pintyeken végzett kísérletek bizonyították, hogy esetenként bennük is megvan az éneklésre való hajlandóság, de megfelelő hormonok összjátékára van szükség a szervezetükben ahhoz, hogy ez a képességük megnyilvánuljon. Kiderült az is, hogy a kikelő fiatal hímek progeszteron nélkül nem tudják megjegyezni az apjuktól hallott éneket. Később, „serdülőkorban” pedig tesztoszteron hatására kezdenek énekelni. Ha ugyanilyen időzítéssel progeszteront, majd tesztoszteront adnak a fiatal tojóknak, felnőttkorukban csodák csodájára náluk is megjelenik az énektudás.

Lehet, hogy nem is voltak babonások azok az emberek, akik hajdanán azt híresztelték elszörnyedve: elkukorékolta magát a tyúkjuk?

A szüleim és én

Sok évvel ezelőtt, többek között az asztalnál evés közben a gyerekeknek „hallgass” volt a nevük. Nem szólalhattak meg, nem tartották őket egyenrangúaknak a fölnökkel.

Ady Endre, a nagy magyar író és költő pártfogásba vette a gyerekeket, s több mint száz évvel ezelőtt, pontosabban 1904-ben írta ezeket a sorokat: „Nagyon bűnösök a nagyok, amikor elfelejtik, hogy ők is voltak fiatalok. Mi elfelejtjük mindig, hogy a mi gyerekeink emberek. Nem akarjuk meglátni a kis embert, akinek vére, agyveleje van. Idegei, vágyai, céljai eszméi, örömei, fájdalmai vannak. Elfelejtjük. Csak emlékezni kellene... Mindig azt hisszük, hogy mi kivételek voltunk... Nagyon sok idő múlva fogja őket komolyan venni a felnőttek világa, de idővel majd komolyan veszi...”

Azóta nagyon sok esztendő telt el, több mint száz év! Az óbcesei Zdravko Gložanski iskola tanulója arról mesélnek, mi a véleményük erről, és a szüleik hogyan viszonyulnak hozzájuk.

A magyar szaktanteremben, Horváth Regina magyartanár nő osztályában vagyunk, a beszélgetőtársaim mind nyolcadikosok: **Koós Csilla, Tarján Barbara, Ranc Edvin, Cseszák Gellért, Horváth Loretta, Kiss Krisztina** és **Kovács Zoltán**.

Mikor fölolvastam az Ady-idézetet, szinte mindannyian azon a véleményen vannak, hogy ma már nincs úgy, mint valamikor. Igenis, komolyan veszik, mindenben támogatják a szüleik őket, s mivel a pályaválasztás előtt állnak, mindenki saját maga dönti el, melyik iskolába iratkozzon. A szüleik tanácsokat adnak, de nem választanak helyettük pályát.

Csilla szülei nagyon is odafigyelnek a tanulására, tanácsokkal látják el.

– Jó viszonyban vagyok a szüleimmel – mondja elsőként Csilla –, de vannak szabályok melyekhez igazodnom kell. Például, ha megmondják, hogy hány órára legyek otthon, betartom. Ha hazaérek az iskolából, mindig

édeklődnek, mi történt a suliban, de nem nyaggatnak mindjárt, hogy tanuljak, írjam le a leckét, hanem hagynak pihenni egy kicsit. Úgy érzem, büszkéek rám, mert mind a zeneiskolában, mind az iskolában jól teljesítek. Nem szólnak bele, hogy hova menjek nyolcadik után. Azt mondják, az én életem, döntsek én. Persze tanácsokat szoktak adni...

– Barbara is kitűnő tanuló, már kilenc éve a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör táncosa. Rá igazán büszkéek lehetnek a szülei.

– Mi a szüleimmel mindent megbeszélünk – folytatja Barbara –, mindent megtesznek értem. Most is majd éppen akkor megyünk Olaszországba a világbajnokságra, amikor a bérmelegedés lesz itt a belvárosi templomban. Anyukám elintézte, hogy az alsóvárosi templomban legyek majd bérmelegedő, hogy ne maradjak le a versenyről sem, meg bérmelegedő is lehessen. Örülnek, hogy a tánccsoporttal bejárom a világot. Igaz, megtörtént, hogy egyszer Csehországban, ahova szintén versenyezni mentünk, ellopták a pénztárcámat. Nem csináltak belőle problémát, mert ez mással is megtörténhetett volna. Örülnek a jó jegyeimnek. Most, hogy nyolcadikos vagyok, nem szeretnék, ha más városban folytatnám a tanulmányaimat, de azért nem szólnak bele.

Edvin is jól kijön a szüleivel, sokszor együtt javítanak meg ezt, azt az édesapjával.

– Jól megvagyunk – jelenti ki Edvin –, az a fontos, hogy legyen nálam lakáskulcs és mobiltelefon, hogy haza tudjak szólni, ha elmelegyek valahova, s tovább szeretnék maradni. Megbízhatnak bennem, s nincs gond, ha kicsit később érek haza. Ha néha rosszabb jegyet viszek haza, mindig nekem van igazam... Apukámnak gyakran segíték, sokszor együtt javítunk meg valamit. Nemrég is egy székelt ragasztottunk meg. No nem leszek asztalos, csak éppen szeretek barkácsolni.

– Gellért is baráti kapcsolatban van szüleivel, édesanyja még szívügyekben is ellátja tanácsal.

– Mikor volt barátnőm – meséli Gellért –, édesanyám kioktatott, hogy hogy viselkedjek vele szemben. Ne csak SMS-ezzek vele, hanem szóban mondjam el, hogy mit érzek iránta. Meg, hogy olyan lánnyal járjak, akinek hasonló érdeklődési köre van, mint nekem, hogy legyen miről beszélgetni. S mennyire igaza van!

– Loretának szerencséje van, mert egyforma izlésűk van az édesanyjával. Csak látnátok a műkörmöit!

– Édesanyám nagyon engedékeny – mondja Loretta –, nem bánja, ha divatozok, de ha nagyon hideg van, szól, hogy ne menjek rövid kabátban, bármennyire is divatos. Félt, hogy megfázom. Ilyenkor rá szoktam hallgatni. Nálunk is van szabály! Nem maradhatok későig a városban. Nyáron megengedik, hogy lemenjek a barátnőmkel a Tiszára. Még a nyaralást is közösen beszéljük meg, hogy hova menjünk... Ők sem szeretnék, ha őszre más városban tanulnék tovább, de azért nem szólnak bele, hogy milyen középiskolába menjek.

Krisztina most már jóban van az anyukájával, majd elmondja miért:

– A tanév kezdetén – emlékezik vissza Krisztina – nemigen tanultam, otthon sem segítettem... Szórakoztam, nagyokat aludtam... Ez meglátszott a jegyeimen is. Anyukám szóvá tette, hogy ez nem maradhat így, elvégre nyolcadikos vagyok, kell a jó bizonyítvány. Még azt is mondta: Jó tét helyébe jót várj! Megértettem. Ráhallgattam, s nagyon is megváltoztam. Úgyhogy a második félévben kijavítottam a jegyeimet, és otthon is segíték... Szent a béke!

Zoli is jól kijön a szüleivel, de a tesóival nemigen...

– Megbízhatnak bennem a szüleim – mondja Zoli –, s helyeslik a döntéseimet. Mindennap megpuhítom a tesvéreimet, ha nem hallgatnak rám. Ez a mi titkunk marad, nem mondjuk el a szüleinknek, hogy ezzel se idegesítsük őket. Igaz, néha a lánytestvérem beárul, de ilyenkor elintézem egy hazudikkal. Persze a szüleim nekem hisznek...

K. E.

„Kedves Bizi!

Tizenegy éves lány vagyok, és szerelmes vagyok egy nyolcadikos fiúba. Nem tudom, hogy mondjam el neki, hogy szeretem. Lehet, hogy én is tetszem neki, de nem vagyok benne biztos. Hogy közlöm vele, hogy szeretem? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Cukipofi!

Kár, hogy nem voltál „beszédesebb” a leveledben, legalábbis a jeleket illetően, melyek alapján arra gondolsz, hogy te is tetszel a fiúnak. Mielőtt bármilyen lépést is teszel, előbb jó lenne tisztázni magadban, hogy egyáltalán vonzódik-e hozzád a szimpátiád. Pl.: gyakran szokott-e nézni, sűrűn ott tartózkodik, ahol te is vagy, mosolyog rád, lökdösi egymást a barátai, amikor elmész mellettük, köszön és mosolyog rád stb. Bár, ismerve a fiatalokat, elmondhatom neked, hogy kevés az olyan 14 éves, aki a 11 éveseknek csapja a szelet. Persze tisztelet a kivételeknek. Hogy ne érjen óriási csalódás, ajánlom, hogy ne szaladj a rúd elé. Ne tedd közhírré, hogy szerelmes vagy belé, inkább várd ki, hogy a fiú tegye meg az első lépést. Te addig szavak nélkül is megmutathatod neki, hogy nagyon tetszik neked: a tekintetteddel, a mosolyoddal, azzal, hogy szurkolsz neki, ha focizik, kosarazik, köszönj neki, amikor találkoztok stb. Ha visszaköszön, és még mosolyog is rád, akkor van remény. Ha a fiúnak mégsem te vagy az esete, ne búsulj sokáig! Használd ki kreatívan a „búsulási időt”, vezess naplót arról, hogy min gondolkodsz, mit érzel. Versbe is foglalhatod az érzelmeidet, szerelmes verseket is olvashatsz, ami segít az érzelmek feldolgozásában (közben többet megtudsz az írókról, költőkről – gazdagítod a tudásodat is). A rajzolás, a festés is jó arra, hogy a bennünk lévő érzelmeket kifejezzük. A felgyülemelő feszültségedet pedig sportolással, rendszeres tornával, rollerezéssel, kerékpározással, futással, sétával, a természetben való mozgással vezetheted le. Ezzel nemcsak a belső feszültség oldódik, kirepül belőled a boldogtalanság, sokat teszel a formás test érdekében is, és közben növeled az önbizalmadat is, amire igencsak nagy szükséged lesz a jövőben, életed minden területén: szerelem, tanulás, család, barátok stb.

Cukipofi”

ha te is szimpatikus vagy a fiúnak, közelebről is megismerkedhetsz vele, és megláthatod, hogy te is vonzó vagy-e számára. Közelebb kerülhetsz hozzá. Ami a tanulási gondjaidat illeti, hogy nehezebben megy, mint régen, az azért van, mert sokat álmodozol a fiúról, arról, hogy mi lenne, ha.... A könyved, a füzeted tele van szívecskékkel, virágokkal és a fiú nevével. Azok a tanulók, akiknek van kialakult munkaszokásuk, könnyebben átvészelik ezt az álmodozási időszakot, mert megszokták, hogy ha leülnek, a tennivalókra összpontosítanak, és miután elvégezték a dolgukat, tovább álmodoznak. A tanulási és munkaszokások kialakításához először is el kell döntenünk, hogy akarunk-e tanulni. Ebben segít, ha magad elé képezed, kitűzöd a célokat, hogy mit szeretnél a tanulás, az iskola terén elérni. Utána térképezd fel az eddigi tanulási szokásaidat, stratégiádat, készítsd el a napi beosztásodat, hogy mindenre jusson idő. Egyebek között barátkozásra, mozgásra és álmodozásra is. Az íróasztalodon csak a tanulás-hoz szükséges dolgok álljanak. A tanulásra szánt idő alatt mellöld a mobiltelefont, telefont, tévét, számítógépet, zenehallgatást stb. Ha tanulni akarsz, és akarsz, hogy jobb legyen a tanulmányi eredményed, és ha ezen dolgozol is, biztos, hogy elégedett leszel az elérteddel.

„Kedves Bizalmas!

Van egy gondom. Tizenhárom éves lány vagyok, és szeretném, hogy legyen fiúm, de nem tudom, hogy a fiúnak ebben a korban mi a fontos. A szépség, a kinézés, a viselkedés, vagy valami más. Ismerek fiút, aki csak azért jár egy lánnyal, mert az jól csókolózik. Én még senkivel sem csókolóztam, habár álmodozok erről. Nem vagyok különösebben szép lány, és arra nem számíthatok, hogy a fiúnak emiatt fogok tetszeni. Mit tegyek, hogy legyen fiúm, járjak már valakivel!

ÉN”

Válasz:

Kedves Gondterhelt!

Tudnod kell, hogy nincs arra recept, hogy valakinél a másik személy mit talál vonzónak, hisz az ízlések nagyon különbözőek. Ha a szépség lenne a kiválasztás kritériuma, azt hiszem, a világon nagyon sokan lennének magányosak, és az emberiség már rég kihalt volna. Ami a csókolózást illeti, a csók és a testiség eme megnyilvánulása a vonzalomból ered, annak a következménye. Hogy valaki vonzó lesz-e számunkra, és a csókja öröm, élvezet a számunkra, ebben inkább a kémianak, a biológianak van szerepe, amibe az akaratunknak kevés beleszólása van. Nagyon leegyszerűsítve: Ha összejönnek a fontos dolgok, megszületik a vonzódás, megszületik a szerelem. Azt is tudnod kell, hogy azért mert a többiek már járnak valakivel, nem kell neked is mindenáron ugyanazt cselekedned. Addig is, amíg el nem jön a te idő, ismerkedj, barátkozz, hogy jobban megismerjed önmagadat és a fiúkat is. A lányokkal és a fiúkkal való barátkozás adja meg azt a tapasztalatot, ami a későbbiekben segíti a jó szerelmi kapcsolat kialakítását, és a másik nemi szerelemmel való kommunikációt. Nemhiába mondják, hogy a szerelem és a barátság egy töről fakad. A barátkozáson keresztül tanuljuk meg, hogyan kell megismerni a másikat, és azt is, hogyan kell viselkedni egymással. Tehát: türelem! Várd ki, hogy eljőjön a te idő! Barátkozz, barátkozz, barátkozz...

Cilka”

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves lány vagyok, és még nem jártam fiúval. Nemrégiben megismerkedtem egy középiskolással. A gondom az, hogy nem tudom, hogy nyerjem meg, mit tegyek, hogy figyeljen rám. Nagyon kedvesnek látszik. Szép, okos, és nincs még barátja. Mit tegyek, hogy közelebb kerüljek hozzá? Az is gond lett, hogy amióta megláttam, csak rá gondolok, és nehezebben megy a tanulás. Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Cilka!

Ha hiszed, ha nem, azzal, hogy még nem jártál fiúval, semmiről sem maradtál le, mert mindennek és mindenkinek megvan a maga ideje. Nem kell minden barátnőnek egy időben ugyanazt csinálnia, pl. fiúval járni, mert egyvalaki már ezt teszi. Ha te kedves, mosolygós tinilány vagy, és van elegendő találkozási lehetőségetek, lesz majd alkalmaid is, hogy kimutasd a vonzódásodat iránta. Ha még közös ismerősötök is van, közös témák, hasonló érdeklődési körötök, és

A tehetős cég élethalálharcot vív a megmaradásért. A DreamWorks Stúdió azonban a felnőttek érdeklődésére is számít, azoknak is készíti a filmjeit, akik lélekben gyerekek maradtak, s ha már így van, a gyerekekkel együtt élvezhetik a legkisebbek számára is tökéletesen érthető mozikat. Ezekben az alkotásokban mondanivaló is akad bőven. Íme a stúdió csoda-filmjeinek listája.

Z, a hangya – Minden tulajdonképpen 1998-ban kezdődött, amikor egy hangya lépett a színre. Ő a társaival felvette bátran a harcot a Pixar bogaraival.

Shrek – A hangyát az ogre követte három év elmúltával. Sokan elhúzták a szájukat a bemutató után, de a ronda, bűdös ogre nagy-nagy sikert is aratott.

Cápamese – Újabb három év múltott el. Megszerettük Oscart, a csóró vakardhalat és Lennyt, a vegetáriánus cápát, akik az óceán vizében lubickolnak.

Madagaszkár – Ez a film is „nagyot szólt”. Milliók láthatták szerte a világon, hogyan riszálja a sok makilány, és persze Julien. Újabb hatalmas siker. Alex, Marty, Melman és Gloria sztárrá váltak.

Shrek2 – Gyorsan visszatért a zöld szörny. Megismerkedett kedvese családjával. Láthattuk a vérengző ogregyilkost, Csizmást, a kandúrt. Feltűnt Szőke is, s megtudtuk, hogy lelke mélyén a király is zöld.

Túl a sövényen – Sok minden történt „túl a sövényen”. Mire az állatok felébrednek téli álmukból, egy lakópark kedvéért hatalmas részt kerítenek le az erdőből.

Harmadik Shrek – Még egyszer – és nem utoljára – Shrek, aki megelégette eddigi életét, elindult a nagyvilágba, hogy megtalálja Arthurt, a trónörökösöt. A régi szereplők is mind visszatérnek.

Mézenguz – Sting szerelembe esik Vanessával, a virágáruslánnyal, aki majdnem tönkretette a világot, pedig a kis Mézenguz csak rendet akart teremteni.

Kung Fu Panda – Ebből a meséből megtudtuk, hogy ki mer a harcművészetben társulni a tigrissel, kígyóval, daruval, majommal és sáskával. Ez Kung Fu Panda. Elindul a levesbüféből, és megfejtja a világ minden nagy titkát.

Madagaszkár 2 – A régi barátaink visszatérnek, s rögtön útnak indulnak. De a hatalmas szigetről nem jutnak el messze, csak a kontinens belsejébe. A szavanna azonban nem New York, az élet nem habos torta.

Szörnyek az úrlények ellen – A szörnyek felveszik a harcot az úrlényekkel.

A DreamWorks Stúdió csodafilmjei

Az álomgyárban „született” Shrek, és még számos felejthetetlen rajzfilm...

Susan, a nagyra nőtt menyasszony és a többiek felülkerekednek az ufóinvázió. Ez volta DreamWorks első 3D szemüveges mozija.

Így neveld a sárkányodat – Nemrég sárkányt neveltünk. Egy vékonyka srác sárkánylő akar lenni. De mi történik akkor, ha a sárkánynak nem a szíve hiányzik, hanem a foga?

Negyedik Shrek – Újabb 3D-s csoda. Shrek fejlődéstörténete logikusan zárul le. Ogre végleg búcsút int a gyerekkor szabadságát szimbolizáló mocsárnak. Itt a vége, fuss el véle.

Csizmás, a kandúr – az Antonio Banderas hangján beszélő macska (erről a magyar nézők – sajnos – lemaradtak). Életerőtől duzzadó mese, szövevényes szerelmi szálakkal...

B. Z.

Egy Washingtonban született germán származású amerikai színésznő egyre nagyobb népszerűsége tesz szert Hollywoodban – A Grace klinika sztárja, egyik mellékszereplője Emmy-díjat is bezsebelt...

• **A Grace klinika című televíziós sorozat volt az ugródeszkád, ezt sohasem tagadtad – erről egy magazinban olvastam néhány évvel ezelőtt –, de tudtommal a kórházakba nem nagy örömmel térsz be.**

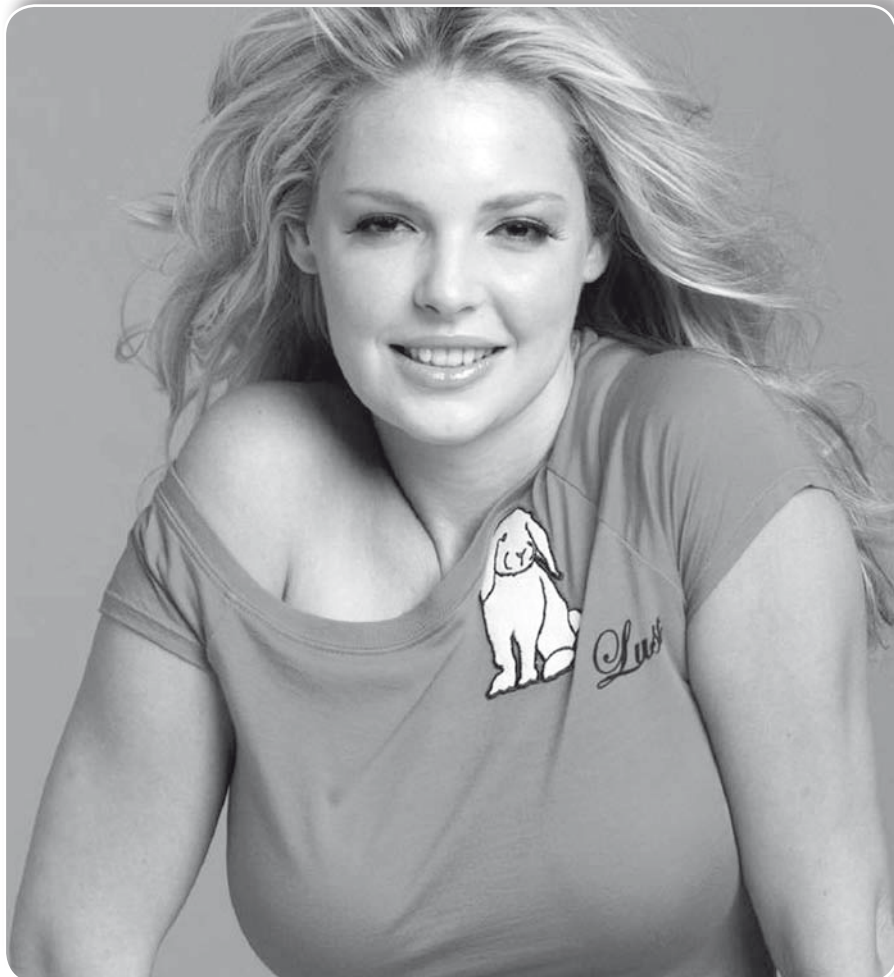
– Félelmem a kórházaktól még 1986-ra nyúlik vissza, amikor nyolcévesen elvesztettem a bátyámat, Jasont egy autószerencsétlenségben. Ez a tragédia traumát okozott, mély nyomot hagyott bennem. Tudod, a klinikáknak még a látványától is rettegtem. Nos, amikor azt mondták, hogy én leszek a Grace klinika egyik mellékszereplője, először hátrahőköltem. 27 éves voltam akkor, nem egy ostoba csitri, gondoltam: megpróbálom. Ha rosszul leszek a forgatáson, visszalépek. Végül megszoktam mindent, leküzdöttem a félelmeimet, s a depressziós hangulattól megszabadulva azonosulni tudtam Izzie alakjával. A téma érzékeny... Mégis sokan nézték, nézik...

• **Ha valamit el akarsz mondani magadról, itt az alkalom.**

– Washingtonban születtem, november 24-én, 1976-ban. New Canaanban nevelkedtem, szüleim vigyáztak minden lépésemre. Modellként kezdtem a pályafutásom, mint annyi szökecsig az Újvilágban. Én voltam az „édes szöcske”, aki azonban el tud komolyodni is. Legjobb dumám: „Szeretnék egy nap abban a helyzetben lenni, hogy olyan szerepet választhassak, amiben a kreativitásomat tudom megmutatni, nemcsak a melltartóméretemet.” Megindult a szekerem... Már 9 évesen a fényképezőgép előtt álltam, 12 évesen pedig már Juliette Lewis és C. Thomas Howell oldalán szerepelhettem a That Night című mozifilmben. 1993-ban Steven Soderbergh A hegyek ura című alkotásában feltűnve kezdtem érezni, hogy vihetem valamire Hollywoodban. 1994-ben megkaptam az első sztárszerepet Gérard Depardieu nagylányaként az Apám a hős című mozifilmben, a Szárguldó erőd

MENŐ FEJEK

Katherine Heigl

című akciómoziban Steven Segal mellett ugrabugráltam.

• **Mikor érettségiztél le?**

– 1997-ben... Ezután a mamámmal átköltöztünk Malibuba, Los Angeles külvárosába. Most már csak a film érdekelt. Megnézhetnél több alkotásban. Hadd soroljak fel néhányat: Standins, Lovagok háborúja (Prince Valiant), Wish Upon a Star, Vihar, A város kissé bogaras, Chuchy menyasszonya, Roswell, Túl sok nő, Véres Valentin, Romy and Michelle: Behind the Velvet Rope, Wuthering Heights, Atomhajsza, Szelíd szerelem, A gonosz sosem alszik, A szerelem mindent kibír, A pófátlan, Felkop-pintva, Caffeine, 27 idegen nem. Legújabb mozim a Life As we Know it... Ez egy melodráma arról a házaspárról, amely magához vesz egy gyermeket, akinek a szülei autószerencsétlenséget szenvedtek... Greg Berlanti a rendező.

• **Megkaptad a People's Choice Awards-díjat.**

– Ezt az elismerést annak a színésznek adják, akit a legnépszerűbb sorozatsztárnak tart a szakma és a nézősereg egyaránt. Hát... nincs okom panaszra, nem hanyagol el engem Hollywood, de azért szünetet tartok, mert a párommal, Josh Kelleyvel meg tárgyaltuk a dolgokat: gyereket, mi több gyereket akarunk nevelni. Szép nagy családot akarok magam mellett látni... A Grace klinika nagyfőnökeinek azt ajánlom, hogy Izzie-t „öljék meg”, egy sokkoló befejezés, és vége...

• **Megkedvelted Hollywoodot?**

– Nem is tudom... Hollywood már nem az, ami az úgynevezett „aranykor”-ban volt. Mindenki dolgozik, mindenki el van foglalva valamivel, sokan üzletelnek, vendéglőt nyitnak, divatszalon... Elmaradnak a fényes fogadások. Én is csak a munkámra összpontosítok, néha olvasok, néha kertészkedem. Ha egyszer nagyon sok pénzünk lesz, vásárolunk Montanában egy ranchot – lovakkal!...

B. Z.

RÜGYFAKADÁS

Hagyományaink

A mi családjunk hagyományörző.

Nálunk mindenki nagyon vallásos ember volt, a legjobb példa erre a dédnagymamám. Ő minden héten elment a templomba, és a mamámat, majd később aput is arra tanította, hogy legalább vasárnaponként menjen el a szentmisére. Közösen megyünk minden vasárnap. Igaz egy kicsit macerára a dolog, mert hatan vagyunk, és nehéz elkészülni, de mindig ott vagyunk időben. A dédnagymamám nem volt katolikus, mint mi, de aki csak ismerte, azt meséli, hogy nagyon kedves, megértő asszony volt, aki nem vetett meg senkit. Sajnos nem emlékszem rá, hiszen még egyéves sem voltam, amikor elhunyt. Még halála előtt egy szép és értékes bibliát adott apuémnak. A teje annyira megrongálódott, hogy újra kellett köttetni. Egyszer belelapoztam, de nem sok mindent értettem belőle, mert régies nyelven íródott. Mi mindannyian igyekszünk olyanok lenni, mint a dédnagymamám: kedvesek és vallásosak. A szüleink is arra tanítanak minket, amire egykoron a dédi tanította az utódait. Sajnálom, hogy már nem él, és nem beszélgethetek vele. Én is szeretném követni a példáját, és nem szeretnék a „romlott” társasághoz tartozni, ahogy a mamám mondaná.

Jó lenne, ha egyszer majd én taníthatnám a gyerekeimet, unokáimat arra, amit a dédnagymamám rám és a családomra hagyott.

Surján Bernadett, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Húsvét

*Az idén húsvét áprilisban van,
Ilyenkor minden gyerek ajándékot kap.
Eszik a sonkát, a finom puhát,
Ilyenkor elfelejtik a fogyókúrárt.*

*Mi is festjük a tojásokat,
Anyuval festünk rá virágokat.
Pirosra fehérret, fehérre zöldet,
Ezzel tesszük szebbé az ünnepeket.*

*A gyerekek fűbe rejtik a fészkeket,
Ezzel idegesítik a felnőtteket.
Mindenki ajándékot vesz a gyerekének,
Jó a hangulata húsvét ünnepének.*

*Ezen az ünnepen templomba megyünk,
És a feltámadásért könyörgünk.
Végignézzük a kereszttutat és imádkozunk.
Az esti vacsoránál vitatkozunk.*

*Virággal díszítjük a húsvéti asztalt,
Lesz rajta minden: sonka, torma és fagylalt.
Várom már a húsvétot, ez családi ünnep,
Remélem, valaki valamivel meglep.*

**Farkas Rebeka, 6. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér**

A kis tojás

*Volt egyszer egy kis tojás,
úgy hívták, hogy Karikás.*

*Megvette egy nyuszika,
nyuszilány volt Puszika.*

*Megkérdezte Puszika,
kell-e neked szép ruha?*

*Persze – mondta a tojás,
fázik ám a Karikás.*

**Gradicska Enikő, 5. osztály,
József Attila iskola, Bácskertes**

A jövőben jártam

Egy szép, nyári napon a családdal elmentünk kirándulni.

Diablót, a kutyámat előre felkészítettem a harangvirág keresésére. Elindultunk és seperc (gyengébbek kedvéért: nagyon gyorsan) alatt odaértünk. Ördög (Diabolus magyarul) már el is vágatott, s én nyargaltam utána. Mikor egy barlangig ért, megtorpant. Én nem tudtam leállni, akaratom ellenére futottam tovább. Most Diablo nyargalt utánam. Egy pillanatban valamilyen szagot érzett, és csakhamar megelőzött. Kölcsönös nyargalás, gondoltam. Most én futottam utána, mikor hirtelen megláttam egy fiút. Mozdulatlanul állt egy helyben, hátborzongató látvány volt. Olyan volt, mint én, csak kicsiben. Műanyagból volt a ruhája, maszkot viselt, és Diablót figyelte.

– Jaj, ez mi? – kérdezte.

– Ez a kutyám! – válaszoltam.

– Tényleg... ez olyan, mint amikor a Terra Marketben lehet lovagolni egy négy lábú valamin! – ámuldozott.

– Igen, csak ez él! – válaszoltam, habár semmi sem volt világos.

– Nem is tudtam, hogy a Föld 193 243 200 számú bolygón emberek kivül más is él! – folytatta a csodálkozást a fiú.

– Róbert 1300-as! Föld 193 243 200 számú bolygó lakos, gyere vissza! – hallatszott egy robot hangja.

– Kövess! – súgta Róbert, és a kezembe nyomott valamit.

Egészen a barlang végéig mentünk, ott egy „Portál 23” nevű valamibe estünk be.

Robotok mindenhol. Egy táblát vettem észre, melyen az „Újvidék 2212” felirat állt. Meg sem tudtam szólalni, de Róbert felajánlotta, hogy városnézésre vezet. Elfogadtam az ajánlatot. Egyszer egy épület elé kerültünk.

– Hmm... ez a Petőfi sulí?! – kérdeztem inkább magamtól.

– A városban hét iskola van: Szilícium Szilárd, Professzor Péter, Monitor Márk, VGA István, Nano Nándor, Tájéegység Tibor és Ran Róbert – magyarázta újdonsült barátom.

– Te melyikbe jársz? – érdeklődtem.

– A Nano Nándorba, a 95. megahé... osztályba – informált. Egy tanító meglátott engem és Diablót, ránk lótt valami förtelmes szagú nemtommit, és visszadobott minket 2012-be.

Mindenkinek elmondtam a történetet, de senki sem hitte el.

Másnap beírtam a tárgya, amit Róberttől kaptam, Nano Nándor nevét. A következő adat jelent meg: „Nano Nándor, régies nevén Hamad Ászim, aki elsőnek látta meg a jövőt...”

Ledöbbsentem, kifejezetten ledöbbsentem. Tovább olvastam: „Kiskorában a Petőfi Sándor iskolába járt...”

– Hm... Nem is gondoltam volna... na de nézzük, mi lesz velem!

Rákattintottam a tárgyra, de az hirtelen eltűnt, így nem tudtam meg, hogyan lettem híres ember, és miért lett a nevem Nano Nándor. Kár, de azt legalább megtudtam, hogy lesz jövőnk, nem tesszük tönkre a bolygónkat. Ez azért megnyugtató, nemde?

Hamad Ászim, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Az ajándék (Diáknyelven)

Tegnap a barátnőmmel elmentünk egy közeli bevásárlóközpontban, mert a tesómnak ajándékot szerettem volna venni húsvétra.

Talítottunk is a buszban. Helyet foglaltunk egy csávó mellett, akibe a barátnőm teljesen belezúgott. Mikor leszálltunk a buszról, szaladtunk a bevásárlóközpontig, mert elkezdett esni az eső. Leültünk egy kávézóba, hogy megpihenjünk, és teát rendeljünk. Közben meséltünk a hétfégi buliról, véletlenül meglöktem a poharamat, és a tea a tatyómra ömlött. Tök jó! Nem fogok ezen kiakadni, nem éri meg, gondoltam. Az első késrühaltban leárazás volt, ezért tele volt csirkékkel, akik tolakodtak, kapkodtak és verekedtek a leárazott ruhákért. Sajnos én is közöttük voltam. Ilyen veszélyes csatában még nem vettem részt. Miután megjártunk néhány boltot, találtunk egy baromi jó függőt a tesómnak. Igaz, hogy elköltöttem rá az összes fityingemet, de megérte.

Az elég gáz volt, hogy nem maradt manink az autóbuszra, ezért gyalogoltunk hazáig. Tuti, hogy egy ilyen napot lehetetlen megismételni.

Resnyák Szilvia, 8. osztály, József Attila iskola, Újvidék

A békakirálynő (Csalimese)

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren is túl, élt, éledgelt egy békakirálynő a barlangjában.

Sok kincse volt: gyémántja meg sok kis békája.

A kisbékák ide-oda ugrándoztak és brekegtek. A mocsárba ugrottak és brekegtek. A barlangba ugrottak és brekegtek. Azután a mocsárba ugrottak és brekegtek. A barlangba ugráltak és brekegtek...

(És így a végtelenségig!)

Nagy Nikoletta, 2. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Füllentés

*Április elseje a füllentések napja,
Akinék ezt mondják, az igen megkapja.
Van, aki elhiszi, ők vannak többségben,
Akárki mondja, az van fölényben.*

*Egy ilyen füllentés humoros is lehet,
De van, aki inkább megsértődik ezen.
Az egyik gyerek most azzal henceg,
Hogy ő egy bámulatos herceg.*

*Száll a hang, száll a füllentések hada,
És a végén azt mondja, hogy haha!
Kicsiny kis dolog egy ilyen hazugság,
Valakinek azért ez nagy boldonság.*

**Dér Krisztián, 7. osztály,
Miroslav Antić iskola, Palics**

Felnőttem?

Hogy válunk majd gyerekből felnőtté, nem tudhatjuk. Csak részesei vagyunk egy elkerülhetetlen folyamatnak, mely számunkra igen hosszúnak tűnik.

Amikor óvodába jártam, alig vártam, hogy iskolába menjek. Most azt várom mindennap, mikor leszek már felnőtt. Minden reggel odaállok a tükör elé, és nézegetem magam, hogy tegnap óta változott-e valami. Ám egyik napról a másikra nem történik semmi. Ilyenkor csalódott vagyok. Persze tudom, hogy kisebb koromhoz képest nagyon megváltozott a gondolkodásom és a testem is. A régi fényképeimet nézegetve rájövök, hogy más lett az arcom. Annak az „édes” kicsi lánynak megkomolyodtak a vonásai. Nagyobb lett az arcomon minden: az orrom, a szám, a fülem. Csak az a baj, hogy én nem vagyok megelégedve ezzel a változással. Mindig másmilyen szeretnék lenni. A magasságom is zavar, hiszen nincs is magasságom, alacsony vagyok. Csak az a dolog vigasztal, hogy pár centivel meghaladtam anyát. Szerinte ez még nem azt jelenti, hogy felnőtt vagyok, mert a megfelelő viselkedés az, ami felnőtté tesz. Sokszor úgy érzem, ma már jobban szeretek a barátaimmal lenni, mint a családommal, pedig ezt régebben el sem tudtam volna képzelni.

Ha felnövök, majd én dönthetek mindenben: mit dolgozom, mikor kelek, mikor fekszem, mit iszom és mit eszem. Amikor ezt elmesélem a szüleimnek, csak mosolyognak és közlik velem, hogy ez nem ilyen egyszerű. Mert a függetlenné válás feltétele a felelősségtudat.

Bicskei Beatrix, 7. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Ünnep nálunk

A húsvét vallási ünnep, és nálunk családi, együtt ünnepeljük.

Húsvét előtt anyu nagytakarítást szokott végezni, a testvérem és én segítünk neki. Tojást festünk közösen, apu feldíszíti a barkát, amit virágszárnappal szentelünk meg a templomban. A főzés és a finom kalácsok sütése anyura marad. A szép hímes tojásokat anyu mindig az asztalra rakja egy kosárba, a nyuszis asztalterítőre. Mindenféle kis díszekkel díszítjük a házat, hogy húsvétosabb legyen a hangulat. Apuval friss fűvet szedünk, és fészket készítünk a nyuszinak, aki ajándékot hoz nekünk.

Húsvétvasárnap a szüleinkkel templomba megyünk. Otthon már érezni lehet a finom sonka illatát, asztalhoz ülünk, és végre együtt ebédel a család.

Bakos Roland, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Csak a szépre emlékezem

Emlékszem, amikor elkezdtem az első osztályt, azon a napon tudtam meg ténylegesen, hogy mit is jelent az iskola szó.

Szerencsére a legjobb óvodás barátaimmal kerültem egy osztályba. Ennek nagyon örültem, mert már ismertem őket. Igaz, hogy voltak ott olyan gyerekek, akiket még nem ismertem, de úgy gondoltam, idővel majd velük is meg fogok barátkozni. Egy vagy két hét után az egész osztály egy összetartó kis közösség volt, egy tökéletes és kiváló tanító nével, akit minden felnőtt, akivel találkoztam és ismertem, csak dicsérni tudott. Ma már én is ezt mondom, hiszen sikeresen végigvezetett miniket az első osztálytól a negyedikig. Ezen az úton végig kitűnő voltam, és ezt az átlagot a tanító nének is köszönhetem, de én sem voltam rest a tanulást illetően. Azt nem mondanám, hogy a négy év alatt nem történtek kisebb-nagyobb problémák. Például a legemlékezetesebb az az eset volt, mikor az egyik lányra majdnem rádólt a kb. egy és fél méteres, nagyon nehéz ajtó. Vicces dolgok is történtek: a legjobb barátom rajzórán odavarrta a pulóvere ujját a terítőhöz, amelyet az anyukáknak varrtunk nőnapra. Mikor kiderült, hogy összevarródtak a terítővel, az egész osztály nevetett.

Nekem ez a négy év, de különösen az első, a legszebb emlékem az iskolából, Zentáról.

Szurányi László, 8. osztály, Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

Leltár

*Négy év, négy fej,
nyolc kéz, nyolc láb.
Nyolc szem, nyolc fül,
sok emlék idefűz.*

*Öt év, öt fej,
tíz szem, tíz fül.
Tíz kéz, tíz láb,
egy új fiú velünk jár.*

*Hét év, hat fej,
tizenkét kéz, tizenkét láb.
Tizenkét fül, hat a száj,
most egy új lány idejár.*

*És itt van a nyolcadik év,
lassacskán már mindenki fél.
Itt lesz hamar az év vége,
készülünk a felvételire.*

**Szanka Flórián, 8. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Locsolóvers

*Eljött hozzád
Bajúsz és Smit,
hogy téged
meglocsoljon itt.*

*Nem írtunk
egy túl jó verset,
ezért megengedjük,
hogy magad elnevedesd.*

*De most térjünk vissza
a locsolkodás lényegére:
Kölnit a fejedre, vagy
jöjjünk vissza jövő évre?*

**Smit Alex, 5. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Kicsi sarok

Játék a betűkkel

1. ITAT + K _____
2. ARAT + K _____
3. EVÉS + K _____
4. PALA + K _____
5. ARAB + K _____

A felsorolt szavak mindegyikéhez add hozzá a K-betűt, majd a betűket rakd más sorrendbe, és alkoss új, értelmes szavakat.

Kitöltőcske

1				
2				
3				
4			CS	
5	CS			

Vízszintesen:

1. Függőzár,
2. Építőanyag,
3. Ragad,
4. Janika,
5. Az óra végét jelzi.

- Van a lépnek (belső szerv) kivezető csöve? – kérdezi a tanár.
- Van! – vágja rá Peti.
- Ne mond, és mi a neve?
(A válasz az átlóban lesz, ha megfejted a rejtvényt.)

Lóugrásban

K	GY	C	I	SZ
K	T	E	S	S
K	I	E	Ü	S
T	A	E	I	E
T	R	O	CS	L

- Hány kendermagos tyúk kel ki Japánban?

A választ a rejtvényben talárod, ha a lóugrás szabályai szerint fejt meg a rejtvényt.

Ölelkező szavak

1	MADÁR ----- SAV	2	GÓLYA ----- SZÁR
3	ÖKÖR ----- PONT	4	TAR ----- PATKÓ

Olyan szavakat keress, amelyek mind a felső, mind az alsó szóval értelmes, összetett szót alkotnak.

Szókihúzó

N	B	I	N	K	A	
Y	A	N	A	É	R	Ó
Í	N	G	G	N	E	R
L	D	A	Y	A	N	A
I	I	Ó	Á	H	Y	K
K	T	R	R	E	É	A
S	A	A	Ő	V	E	T

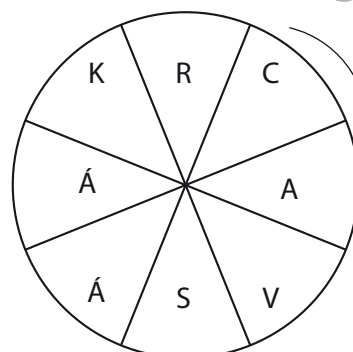
BANDITA
GYÁR
ING
INGAÓRA

KÉN
NAGYHÉT
NAGY
NYÍLIK

RENG
TAKARÓ
VET

A fenti szavakat húzd ki a betűhalmazból balról jobbra, jobbról balra, fentről le, letről fel és az átlók irányában. A megmaradt betűkből egy tavaszi díszcserje nevét kapod.

Csak logikusan

A betűk egy bizonyos logika szerint követik egymást, ha erre rájössz, már meg is van a virág neve, amit keresünk.

Betűpótló

I	G		L	Ó
T	A		Á	L
R	A		L	Ó
T	A		L	Ó
CS	E		R	E
P	A		Á	K
R	O		A	N
K	U		A	T
M	E		N	I
E	L		V	E
R	A		Á	S

Találós kérdés

- Hogy hívhatták volna annak idején Bertol Brecht beosztottját?

- ...

Megtudod, ha pótolod a hiányzó betűket.

Se eleje, se vége

	A	M	I	
	R	A	L	
	I	M	O	
	A	C	A	
	C	S	K	
	É	M	A	☀
	G	O	R	☀

Pótolj az ábrában elől és hátul a beírt betűket úgy, hogy értelmes szavakat kapj! A kiemelt oszlopokban egy ünnepi finomság nevének kell kialakulnia.

TARKA OLDAL

Időtöltőcske

1	2	3	4	5	
6					
7			◆	8	
9	GY	◆	10	◆	
11		12		13	

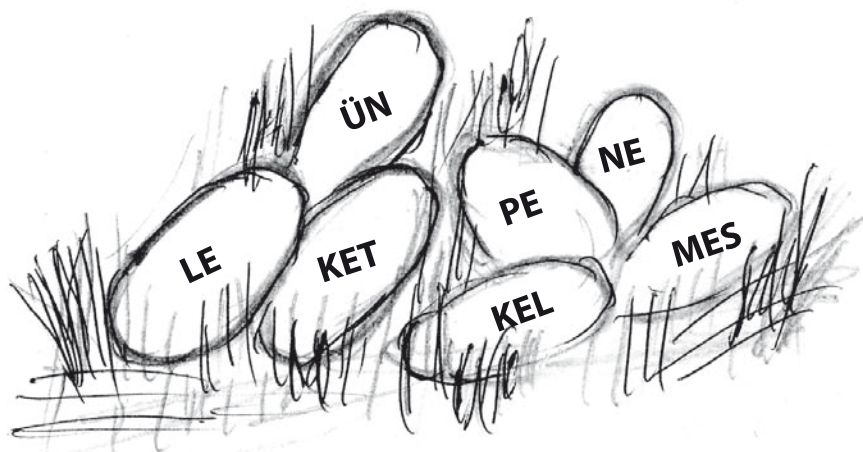
Vízszintes sorok:

1. A Jó Pajtás rovata, 6. Francia festő, szobrász, 7. Fordítva: koptat, elhord (ruhát), 8. Zalka Máté, 9. Gyóni Géza, 11. Pingál népiesen, 13. Kilenc Rómában.

Függőleges sorok:

2. Fordítva: jóindulatai, 3. Egyforma betűk, 4. A Jupiter holdja, 5. Számnév, 6. A Jó Pajtás rovata, 10. Stb. szerbül, 12. Szarajevó, 13. Szamárbeszéd.

Tojástalány

Rakd sorrendbe!

A 12. szám megfejtései

Keresztrejtvény

- Akkor rossz helyen kopog, én nem vagyok tűzoltó.

Betűrejtvények

1. uzsonna, 2. szertelen, 3. panasz, 4. megszeret

Az elrejtett hatodik

Liszt

Körszámtan

67 – a jobb oldali számokhoz hozzáadunk 18-at, a bal oldalon levő számokból elveszünk 4-et.

Irodalmi párosítás

1 – d, 2 – c, 3 – a, 4 – b

Minikeresztrejtvény

fecske, daru, gólya

Betűpótlás

torta

A 11. skandináv rejtvény megfejtése

MONACO, FORMA EGYES NAGYDÍJ

Könyvjutalmat kap

Csépe Dominik, Temerin

HOROG

Valós harcsák és lódítmányok

Bennünket horgászokat gyakran vádolnak azzal, hogy kifogott halaink méretét is olykor képlékenyen értelmezzük, a horogra elmenekült halaink vélt nagyságát pedig alaposan, és az idő múlásával egyre jobban felfokozzuk. Magyarán: lódítunk. Ezzel párhuzamosan horgász körökben eluralkodott az az álláspont, mely szerint csak azok a horgászok hajlamosak nagyotmondásra, akik nagy halat még nem fogtak. Így keletkezett a horgászfohász: Akkora halat fogjak, lstenem, hogy többé ne kelljen lódítanom!

Amikor a horgász nagyot akar mondani, akkor rendszerint harcsát mond, hiszen a vizeinkben állandó jelleggel jelen levő halak közül a harcsa nő a legnagyobbra. De mekkorára nőhet meg?

A sok mendemonda ellenére meglehetősen kevés az erre vonatkozó megbízható forrás. Az olyan harcsákra gondolunk, amelyeket megfogtak, pontosan lemérték, megfelelően dokumentáltak... Tehát amelyekkel a természetben és a krónikások is foglalkoztak, és nem a vízparti kocsma borbózsos légköre szülte őket.

Eddig egyetlen olyan harcsáról számolt be a tudomány, amelynek hossza elérte az öt métert. A Berg által írt Szovjetunió és a környező országok halai című könyv említi ekkorát. A Dnyeperben fogták, és tömege elérte a 300 kilót. Marsilius szerint az 1700-as években a Dunában fogtak egy 340 kilósat, de hosszát nem említi. Egy négyméteres harcsáról is van pontos feljegyzés, amelyet 1916-ban fogtak Belgrád alatt a Dunában, de ez a hal „csak” 120 kilós volt. A nagyharcsás történetekről szólva fontos megállapítani, hogy 200–250 kilós harcsát meglehetősen sok régi forrás említi, ám ezek a művek kivétel nélkül néprajzi elemekkel foglalkoznak, nem pedig a halak tényleges voltával. Arról szólnak, hogy „mesélik”. Márpedig az igazi horgászt nem az érdekli, amit csak mesélnek.

Vizeink és halállományunk mai állapotát vizsgálva komoly halszakértők úgy ítélik meg, hogy a Tisza és a Duna itteni szakaszán a harcsa

Gotthárd Ferenc Alpár a Duna-deltában fogott félmázsással

legfeljebb a 120 kilót érheti el. Akinek ennyi nem elég, az ne horgászson, hanem meséljen. A vidékünkön forgalomban levő nagyharcsás mesék nagyjából három csoportra oszthatóak.

Mind a Duna, mind a Tisza partjain sok helyen mesélik azt a történetet, mely szerint a halászok hatalmas harcsát fogtak; szekéren szállították a falun keresztül; a hal olyan nagy volt, hogy farka túllógott a hátsó saroglyán, és az utca porát söpörte. Mindenütt hasonlóan mesélik, ezért hihetetlen, hogy mindenhol egyformán történt volna. Sokkal valószínűbb, hogy meg sem történt sehol.

Egy másik történet típus kacsákat és libákat elhordó nagybajuszúróról szól. Ebben a mesében csupán az a húzó, hogy a kacsá- és libaúszató tavicskába és pocsolákba bele se fér az akkori harcsa, amely ekkora háziszárnyast képes elnyelni. A folyók főágán, ahol akkori hal megélhet, viszont nem volt szokás kacsát és libát úsztatni, mert elvitte volna a víz.

A harmadik történet újabb kori, és helytől meg víztől függetlenül arról szól, hogy bűvárok hatalmas harcsákat láttak a mélyben. Olyan nagyokat, hogy megijedtek tőlük. A történet gerincét nem az a kérdés képezi, hogy mekkora harcsától ijed meg a bűvár. Ennél sokkal fontosabb a tény, hogy tájaink vizei annyira zavarosak, hogy szinte semmit sem lehet bennük látni. A harcsás mélységekben pedig még annál is kevesebbet. Ebből egyenesen következik, hogy ha a harcsák valóban nagyok lettek volna, akkor nem lehetett volna felmérni, mekkorák. Ha pedig látszott, hogy mekkorák, akkor nem lehettek valami nagyok.

Tehát bárhogyan csúrrjuk-csavarjuk, a mese az mese. Tényként csak a megfogott, lefényképezett, szakszerűen lemért és megfelelően dokumentált halakat lehet elfogadni.

Napjainkban három olyan vidéket látogatnak a horgászok, ahol a harcsák elérik a százkilós álomhatárt: Kazahsztánt, az olaszországi Pó folyót és a spanyolországi Ebró folyót. A jól szervezett horgászturizmus, valamint közelségük miatt a Pó és az Ebró a népszerűbb.

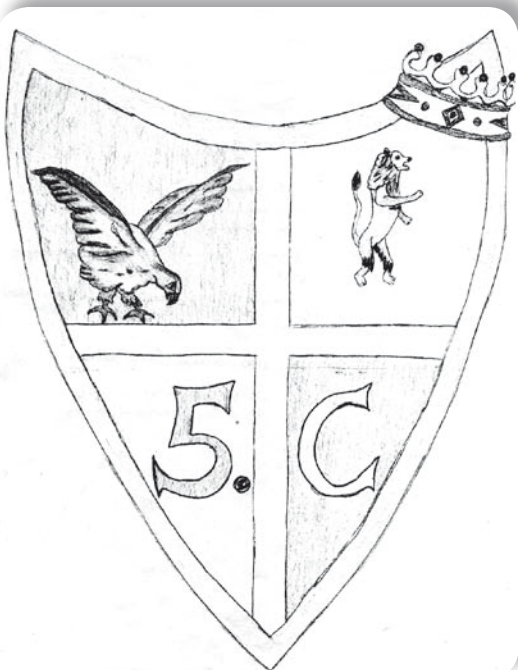
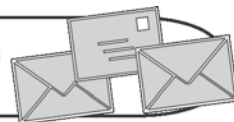
Egyelőre a Pón fogják a nagyobb harcsákat, de igen valószínű, hogy az Ebró hamarosan megelőzi ebben. Ez azzal magyarázható, hogy a Póban mindig is volt harcsa, és már megmutatta, mire képes abban a vízben. Az Ebró azonban még tartogat meglepetéseket. Ebben a folyóban a múltban nem élt harcsa, mintegy negyven évvel ezelőtt német vendéghorgászok engedtek bele néhány tucatnyi kis harcsát. Ezek a példányok szép csendben felnőttek, és idővel elszaporodtak. Ma már vannak közöttük százkilósak, az ötven és nyolcvan kiló közöttiek pedig rendszeresek.

Hazai tájakon elsősorban az Al-Duna harcsaállománya számottevő, de természetes példányok élnek a Drinán levő Zvorniki-tóban is. És a Duna deltája sincs olyan messze tőlünk.

De figyeljetelek csak! Mi is az, ami tényleg érdekli bennünket? A valós ötven-hatvan kilósak, vagy a sosem volt, senki sem, sokszor átmesélt kétszázások?

Lányok népviseletben a hatvankilós zvorniki harcsával

Tisztelt Jó Pajtás szerkesztősége!

Örömmel mutatjuk be a mi kis osztályközösségünk címerét. A címert megalkotói voltak: Benedek Erik, Bogdán Csorba Denisz és Bicskei Szabolcs. A címert tartalma számunkra a következő: szárnyalunk a tudományok világában, mint a sas, úgy küzdünk a jó jegyekért, mint az oroszlán, a korona pedig minden cselekedetünk nemes voltára utal. Kívánjuk, hogy más osztályok is alkossák meg a saját címerüket! – **Az adai Cseh Károly Általános Iskola 5. c osztályközössége és osztályfőnöke**

Magyar állampolgár lettem

2012. február 1-jén izgatottan ébredt az egész Szőke család. Reggel 9.20-ra vártak bennünket a szabadkai főkonzulátuson, ahol egy ünnepségen kaptuk meg a magyar állampolgárságot.

Anna húgom 2 éves, ezért nem jöhetett velünk. Öt gyorsan elvitük a napközibe, és így mi négyen, anya, apa, a testvérem, Zita és én útnak eredtünk Szabadka felé.

Pontosan érkezünk. Előbb a magyar konzulátuson sorba álltunk, és bejegyezték bennünket. Tíz órakerkezdődött a hivatalos és ünnepélyes eskütétel. Levezettek bennünket egy nagyon érdekes terembe, ahol a falon a magyar címert volt, előtte pedig a magyar és az Európai Unió zászlaja. A sok szék egyikére leültünk, és egy ember utasításokat adott, hogyan kell viselkednünk az

eskütétel ideje alatt. Ezután bejött a vezető konzul, dr. Babity János, és megkezdődött az ünnepség. Mindannyian felálltunk, és elénekeltek a magyar himnuszot, majd a vezető konzul arról beszélt, hogy mit is jelent számunkra magyar állampolgárnak lenni. Beszélt arról, milyen szép dolog, hogy Szerbiában megőriztük nyelvünket és a magyar kultúránkat. Ezután mindannyiunknak átadták a honosítási okiratot.

A főkonzul mindenkinek gratulált, a végén még pezsgővel is koccintottunk, és gratuláltunk egymásnak.

Nagyon örültem, hogy a szüleim engem is elvittek, és részt vehettem ezen az ünnepségen.

Magyar állampolgár lettem!

Szőke Xavér, 6.1 osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Ada

2012. március 29-én Németh István Adára látogatott. Ez alkalomból versíró- és olvasási verseny volt. A díjakat maga az író (aki ma élő vadasági magyar író) adta át. Az osztályból több tanuló részt vett ezen a versenyen. Szécsényi Kata és Šelemba Aleksandra verset írt, Vastag Nikolett és Sziráki Mihály pedig az olvasási versenyen vett részt. – **Šelemba Aleksandra 6. b osztály, Cseh Károly iskola**

NEVEM: **Börcsök Mária Magdolna.**

BECENEVEM: Magdi.

SZÜLETÉSI HELY ÉS DÁTUM:

Zenta, 1999. május 9.

HAJAM SZÍNE: Barna.

SZEMEM SZÍNE: Barna.

MAGASSÁGOM: 144 cm.

CÍMEM: 24430 Ada, Save Kovačevića 76.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 6. b.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM:

Solyosi Éva.

ALSÓS TANÍTÓIM: Berta

Rózsa, Apró Zsófia,

Gergely Antal, Szügyi Lívia.

KEDVENC TANÁROM: Máriás Valéria.

AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE:

Elnök: Vastag Nikolett,

titkár: Gecső Ármin,

pénztáros: Lehoczki Anna.

LEGKEDVESEBB

OSZTÁLYTÁRSAM:

Szécsényi Kata.

KEDVENC TANTÁRGYAM:

Biológia.

AMI NEHEZEN MEGY: Rajz.

KEDVENC TANTERMEM:

Magyar.

KEDVENC OLDALAM A JÓ

PAJTÁSBAN: Vicckupac.

KEDVENC KÖNYVEM: Mark

Twain: Tom Sawyer

kalandjai.

KEDVENC FILMEM: Jóban

Roszbán.

HOBBIM: Számítógépezés.

KEDVENC ÉTELEM, ITALOM:

Pizza, tea.

AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI:

Leves, tea.

KEDVENC ÁLLATOM: Zsiráf.

MI LESZEK, HA NAGY

LESZEK? Nem tudom.

NO ÉS A SZERELEM? Nincs.

NEVEM: **Mészáros Andrea.**

BECENEVEM: Andi.

SZEMEM SZÍNE: Barna.

HAJAM SZÍNE: Fekete.

HOROSZKÓPOM: Skorpió.

CÍMEM: 24430 Ada, Ivo Lola Ribar u. 2.

ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 7. b.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.

ALSÓS TANÍTÓM: Gergely Antal.

AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök:

Barna Júlia, titkár: Volford Dávid,

pénztáros: Farkas Anett.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Fizika,

rajz.

AMI NEHEZEN MEGY: Matek,

műszaki.

KEDVENC TANÁRAIM: Máriás

Valéria, Matic Ilona, Szabó Török

Emma.

LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAM:

Aleksza Annabella.

KEDVENC OLDALAM A JÓ

PAJTÁSBAN: Sztárvilág.

KEDVENC KÖNYVEM: János vitéz.

HOBBIM: Asztalitenisz, röplabda.

KEDVENC SPORTOM: Korcsolyázás.

KEDVENC FILMEM: Rich Richard.

KEDVENC EGYÜTTESEM: Republic.

KEDVENC DALOM: Injambulo.

KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Sült

krumpli, narancsszörp.

AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Leves,

palacsinta, nagymama kalácsa.

KEDVENC ÁLLATOM: Nyúl.

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK?

Gyermekorvos.

NO ÉS A SZERELEM? Titok.

Szirmai Károly

A holló

1

Egy kissé tovább kóboroltak el, egy kissé megkéstek. Így történt, hogy a tavasz megállította őket a vándorlás országútján, és másutt kellett fészket rakniuk, nem a régi hollóházában.

Komor márciuselő viharszárnyán jöttek. Mikor a böjti hetek egyforma, szürke napjai úgy bandukoltak egymás nyomában, mint csupa gyászoló nagypéntek; mikor éjjelenként a kihalt, sötét utcákat ide-odaszáguldozó kísérteties robogások verték föl, s nyomukban rettentő túlvilági kórus zúgott: sírás, sikongatás, örült gúnykacaj, vágató és üldöző rémseregek végett nem éré visítása, testek nehéz zuhanása, tompa halálhörgés, irtózatoss csend. S az éjszakába félénken kibámuló nem lát semmit, de ha elaludt, újra kezdődik a lélekdermesztő orgia, s az ablakokat valaki kívülről borzalmasan zörgeti.

Reggelre már nem zúgott úgy a szél, s a levegőben úszó tavasz friss, üde leheletére fölébredt a teremtetés lelke.

2

A két holló nyugtalanul lebegett az ismeretlen táj fölött. Szemük komor sziklacsoporton akadott meg. A hatalmas, szürke kötömbök az alacsonyabb dombok között külön világot zártak magukba.

A hollók leereszkedtek a sziklacsoport szakadékaiba, hol száradt fűcsomók, kórok és lila szalmavirágok társaságában régi barlangok húzódtak meg. Itt megtelepedtek az egyik árván gubbasztó vén fa koronájában, hogy fészket rakjanak.

3

És serényen haladt a munka. De komor délelőttönként olykor föl-fölröppentek, hogy pihenésre egy-egy kiálló, száraz ágra telepedjenek, messzibe bámulva, hangtalanul.

Nem éreztek vidámságot, szomorúságot. Az élet olyan volt számukra, amilyen kellett hogy legyen. A fajfenntartás uralta öntudatlanul minden cselekedetüket. Amit tettek, meg kellett tenniük. Gondolkodás, nehézség nélkül. Minden természetes volt, egyféle lehetőségű. A faj csak így maradhatott meg.

Kicsinyeikért ösztönösen aggódtak. Évszázadokban settenkedő ismeretlen veszedelmektől féltették őket. Szeretettük is ösztönös volt. Nem értelemről, gondolkodástól irányított. De csak addig szerettek, amíg kellett; amíg szükség volt rá az élet érdekében.

A természet nem kért többet faitól, s nem vesszözte végig öregedő lelküket sajnó emlékezésekkel a ballagó évek szürke napjainak fájo kínzópadján.

4

És fényugaras vagy komorszürke nappalokon a tojásból kibújt hollófiókák csőrüket tátogatva várták eleséget hordó szüleiket.

5

Az esztendő színfoltos mérőszalagja pedig egyhangúan pergett tovább. Nappalok villantak föl, egymást váltogatva fölsötétlő éjszakákkal. A hollófiókák közben nőttek, növekedtek, tollasodtak. Csontjaik kinyújtóztak, pihés szárnykarjaikból fekete tollak sarjadzottak elő. Az első nyári reggelek már gyönyörködve élvezhették, minő természetes biztonsággal keringtek a vén sziklacsúcsok fölött.

6

Amikor bealkonyodott, és csend terült a tájra, a vén hollók meséket mondtak köréjük telepedő fiókáiknak. A meseszárnyakon suhanó fiatalok előtt ilyenkor boldog madárvilágok táruáltak föl.

Távoli hollóháza – ködbe vesző messzeség – messzeségből halaványan felkélő hegycsúcsok.

Magasból nézve: földhátra épült óriás hegyváros. Templomtornyai: széles aljú, égnek szökő hegykúpok. Házai: iromba kötömbök sziklarengetegje. Kertjei: enyhezöld ligetek vagy lombhullató erdők.

Levegője erős, éltető, friss, mint a kristálytiszta hegyi patak.

Méla muzsikája szellőstutogás, viharzó orgonája felzúgó őszi orkán.

Öröme: mély erdők madárebredése, bánata: haldokló lombok fájdalmas sóhajtása.

S borongó titkokat zúgnak a komor fenyevesek, és rejtelmes dobbanásoktól reszket meg olykor a sziklapáncélos földméh.

A sötét torkú völgykatlanokból őszestén ködkísértetek szállnak, s az éjhomályban meglepik az erdei avaron mély álomban alvót.

Hollóélet. Keringés, keringő repülés. Szomjas, meg nem álló. Levegőt legyűrő, büszke szárnyalás. Magasság, messzeség, mélység, hűvössé tisztult röpülésmámor. Kóborlás, ha ideje jön. Hazátlan, bitang. Hollószívzomjúság. Nem tudni, hová, merre, miért, csak menni! Soha meg nem állva, ha a

vándorlás hívó szava szólít. Napfényben vagy komor viharfelhőkkel. Örökké vágyódva újra, ismeretlenre.

Közben vadászat ételre. Messzibe szagló hullák. Harc varjakkal néha. Helyenként portyázó egerek vagy pockok.

Most, óvatosan, mit sem sejtetve, oldalról hirtelen levágni, azután feszüljenek meg innal kihúzza a sarlóba begömbülő karmok, hogy hirtelen kilökve, belevágjanak a tompán szakadó állati testbe. S jöjjön nyomukba a koppanó csőr, és verje szét acélhegyével a roppanó, hasadó koponyát. S dőljön utána a vér, és szakadjon a hús csafatokba.

Őszi útra kelések – kitárt szívű, végtelen puszták – sivatagtengerek, szomorúság.

Tél – vándorlás –, messzibe nyúló hófehér rónák – soha el nem fogyók. Sehol egyetlen megnyugtató, fekete pont.

Éhség, kivertség, és mégis, édes, boldog lenni akarás.

Szóval minden, ami együtt adhatja az álommal szépülő és nemesülő életet.

7

Játékok... Ahogy jöttek, úgy múltak el. A komolyság házában nem tartóztatták, nem marasztalták. A játék egyformasága nem ülte meg kedélyüket.

8

De eljött a vadászat ideje. Az ősi szenvedély nyugtalanul lobogott föl fekete tollaik alatt. Nemzedékről nemzedékre – évszázadokon, évezredekken keresztül. Hajszolta őket összevissza, le, mélyen délnek, föl, messze északra. Csak a rohanó évszakok szabtak irányt vándorlásaiknak. A vadászat soha ki nem merülő izgalmai és meglepetései értelmet adtak életüknek, és folytonos megújódást.

9

De az öreg madarak néha csodás, fehér országról meséltek. Országról, mely túl esik minden élő világon, s mely ködös fennsíkra zártan, fölötté lebeg minden régi földnek. Ám olykor, ha odafönn felhőtlen viharok dúlnak, szerteszakadnak a lomha páratömbök, s a megnyílt ködkapukon át fölkélik messziről az égbolt. Hátul pedig, a sík peremén, megéled a lég, s áttetsző falára reávetődik magasba növe egy lenge vonalú, csodakönnyed kúpsor. S fátyolos testükkel ott állnak a föld szélén, jégpáncélba zártan az óriás hegyek, mint záró oszlopai a létező világnak. De néha-néha, ha keresztültűz a nap a tél végtelen síkján, a kendőző ködfátylakat ledobják, s jégpáncélos törzsük a messzeségből fölragyogva visszasugárzik.

Akik a válaszhatáron élnek, mesélik, hogy a hősapkás csúcsokat, miket törpe halandó

ták őket élni, életet teremteni, és újra meghalni.

A lapos és dombos tájak az elsuhant meszeségbe tűntek, s az aljuk nyomuló földhát magasabb hegyekbe szökkent, sötét lombú erdőségekkel.

A tavaszi mesék hollóvilága végre ott volt előttük. Emelt homlokkal, szótlan mozdulatlansággal várta haza kóborló gyermekeit.

14

Fönn, az egyik kiálló kőszirten magányos holló. Csak magamagát kívánó, társtalan, büszke. Kopár, csalódott célhoz éréseben a nagyszerűnek festett, koldus álomvilágában. Lelkét súlyosan ülte meg a kézzelfogható célok szegényes semmisége, az állomás, mely élete az átlagnak s halála a nagy álmodóknak. Fanyarízúvé vált a nagy álomvárás, összeomlottak a márványtestű álompaloták. Ott ült a kőszirten, senkit sem kívánván, csak az elmúlt régi mesemondót, aki tovább szöje a tavaszi meséket.

sohasem pillanthat meg, csodás madarak lakják, legyűrvén a legvadabb vihart, s uraltán legritkább mezőit a légnek. A legmagasabb csúcst Sasok csúcsának hívják, így beszélnek.

A ködfelhők gyomrából, a titokzatos magasságban, olykor acélszárnyak csattogása hallik. Ilyenkor – úgy mondják – fiatal madarak a Sasok csúcsáért ott trónoló öregekkel gyilkos csatára kelnek. S ha győznek, belerendül az egész világ, a legtávolabbi messzeség is.

10

A fiatal hollók lélegzet-visszafojtva hallgatták a különös meséket. De egyiknek lelke sóvár vágyakozással érettük nyúlt, s az elhangzott meséket, magába zártan, esténként tovább szötte. S úgy érezte, hogy ha majd erejük teljében tágra nyílnak fekete szárnyai, ő is útnak indul, hogy versenyre kelve, megvívjon odafönn a fiatal sasokkal.

11

Elmúlt a perzselő nyár, s vele eljött az új vándorlás ideje, a szétszakadásé, amikor mindenkinek meglesz a maga külön útja és egyedülvalósága.

Utolsókat nyújtózkodott a nyár, mikor útra kerekedtek északra, s elszakadtak egymástól, külön a vének, külön a fiatalok, hogy többé sohasse ismerjenek egymásra. A család régi, szerető, meleg világa messzibe tűnt, hogy ismétlődhessek a természet parancsa, s az enyészet számára új rabszolgamilliók születhessenek. A könnyű álomba merült utónyári délutánban szomorúan hangzott a más-más felé vonulók búcsúzó káromgása.

A hollók éjszakára magas fák koronájára telepedtek le, nappal pedig hol ívelő keringésel, hol egyenes vonalban vándoroltak.

12

A hátraforgó óriás földtest a szemnek megnyíló síklapjára csodásnál csodásabb tájakat rajzolt.

Előbb csak néhány vonalat húzott, majd összefogta őket újabb vonalakkal, s egyre gyorsulóbb iramban a meglevőket csomóba kötötte. S bogozta összevissza, keresztbe, ferdén, elhajolva, majd körbe csavarta furcsán, dús szeszélyvel, s nem állva meg egy pillanatra sem, húzásait folyton sokszorozta, míg sűrű vonalerdővel tellett meg a síklap, s kibukkant lent a mélyben egy négyszögekből s körökből formált város, magába zárva, és végleg befejezve önmagában.

Majd ecsetet fogott nyugtalan kezébe, s a vonalközi hézagokat festegetni kezdte. A szélen még tompa színekkel dolgozott, de közelebb pergetvén házat, élénkebb színeket kent föl, s a szürke lapról egy selymeszöld mezőben pipacsrengeteg égő pirosa virágzott.

Odébb: homokszínű festéket öntött, s alant, a mélyben, kietlen sivatag suhant.

Amott a fenyvesbe meg csodakéket csapott, s fölcsillogott alulról egy nefelejcskék tőszem.

Mindig mást és mást csinált, hogy utóbb mindent letöröljön a síkról.

13

Így mentek, vándoroltak, folyton magasabb vidékek fölött, az ősi telepek felé, melyek vérükben, csontjaikban, idegeikben visszahív-

15

Pusztá kőszirt, magányos madár. Szárnyak szabadsága: álom, lelkek börtöne: nagy természet. De kinyújtóznak néha a vágykarok, s megfeszülve, szétvetik a börtönfalakat. S ki tudná megmondani, mi a fontosabb: a vágyak élete-e, vagy a kemény, kíméletlen valóságé?

16

S valahonnan elindult az öreg mesemondó, kezében a múltnak hegedűje, és játszani kezdett. Amerre haladt, a jeges mezőket zöld bársonyszőnyegek borították be, s piros virágokat hajtottak ki a hókristályok. S odafönn, a csúcson, csodasugárzás támadt, szívárványos, véget nem érő.

17

Indulni, menni. Megállás, lélegzetvétel nélkül. A messzeségbe, a végtelenség útján, ahol nincs utolsó küszöb, nincs utolsó ajtó. Ide sugárzik az égbe merülő, havas hegyorom, ide látszanak a magasban kóválygó, fehér ködgomolyok.

18

Magasban suhan már a fekete madár, az álmos levegőtenger megring alatta, s tovasuhanó hullámokat hasítanak az acélkék szárnyak: álomvitorlák.

Alant, a mélyben, havas fergeteg dül, dermesztő, kegyetlen, halált sikoltó, de a felhők mögül, melyek alabástromtestű gomolyban úsznak, ki láthat a földre? S áll a vad iram, a legtisztább mámor.

Nagyoknak újra – ki tudja, miért, s mégiscsak tovább, messzebbre, magasabbra.

19

Valahol távol, hollóházában, most nyílik az ősz, most virágoznak ki pirosba a hegyoldalak, s a mozdulatlan nyárfakoronák aranyseprőként égnek.

Odalenn, messze, most búcsúzik a fény, s a haldokló napsugár még egyszer megcsókolja az elmúló világot. Halaványszürke éjszakákon most indul el pásztákban húzódva a bujdosó köd.

20

Odafönn, mozdulatlan hegyóriások havas sírkertjében, hová a végtelenség kapuja tárul, megállt az idő, és megállt az élet.

21

Égbe meredő, mérhetetlen hegyóriások, a testté vált igazi nagyság emlékoszlopai. Fenséges, hideg szépségek; fájdalmasak, mert az érzés, melyet egy-egy lélekből kiváltak, nem osztható meg mással.

22

Utolsó állomás: kezdete és véget nem érse az életnek a halálban. Az igazi életnek, melyet csak a halál őrizhet meg és magasztalhat föl. Kezdetre a végtelen nagyságnak, melynek hogy örökké éljen, nagyszerű halálba kell merednie. Nagy kézfogás, mikor két örök ellenfél egymásra talál, s a halál megszenteli azt, amit alkotott az élet.

23

Messzire iramlott már a hajdani lét. A hódítók útján, mely a diadalcsúcs felé vitt, nem akadt temetetlen halott. A hónap nem kellett sírásó, hogy elvégezze a legszebb temetést.

Akik erre meg tudtak maradni, azoknak örökké rettegniük kellett nyomorúságosan tengődő életükért. Mert a hódítók, hogy továbbjussanak, nem ismertek irgalmat. A hollónak is nemegyszer kellett erőszakkal az életet falatot megszereznie. S ezek a pillanatok csúnyák, szegyenletesek voltak, nemegyszer mérgezték meg a győzelemérzést.

24

De itt van már a végtelen kezdet. Tört obeliszken ül, pihen a fiatal holló.

A csúcsra jutás előtt már nincs több megálló, a képzelet már nem vethet a gondolatnak több nyoszolyát, hogy elodázhassa a végső küzdelmet.

Ez az utolsó asztal, de nincs rajta teríték, nincs párolgó hús, hogy erőt adjon. S nincse-

nek sasszárnyak, hogy a kőszáli zergét mélybe taszítsák, s horgas karmok, hogy sziklaasztalra emeljék.

25

S ott ül szoborszerűen – beleiben mozduló éhség, szárnyain kimerültség, lelkében kikezdő kétely.

Közelében a célnak, s mégis oly messze töle.

Alatta fehérlő halmok, mögötte havas fennsík, előtte hallgató hegyóriások. És sehol mozduló élet, csak csend.

26

Ott ül tűnődve sokáig, azután kitérülnek a szárnyai, feketén fénylő tollainak csapásaira megring a levegőtenger, az obeliszkes sírkert lassan mélységbe süllyed, de fölragyog lentről sok ezer csillag, jeges hókristály, tündöklő fényel. Messze, a föld peremén, most huny ki a nap sugárkoszorútan, narancssárga gömbje.

Magasan suhan a fiatal holló, elmarad a fehér hegyorom tornya, s mind jobban ritkul a lég, fagyasztva égető, kegyetlen hideg, de azért csak följebb, magasabbra.

Hurrá, kifeszülve húzzanak az acélos inak, s egyforma ütemben mozgassák az izmokat, kormányként vagy féknek, biztonságmérőnek a végtelen térben. S él még a vágy, él a remény, tágultan fénylenek fekete pupillák, s a följazott idegek a röplés gyönyörétől remegnek.

27

Ám néha kiszárad a torok, a tüdő fölsípól, s az üres belekből fájó feszülés szivárog az agyba. De azért csak feljebb, magasbra.

Ám egyszerre gúzsba kötődnek az izomnyalábok, az inak hiába húznak, a kimerültség idegekbe nyíllal.

Hirtelen megbillen a holló, kihagynak a csapkodó szárnyak, s egyensúlyát veszítve, beledobban a szíve, belerendül a lelke, s a hideg ész rideg ablaka komoran fölpattan.

28

Lefelé nézve, most már borzaszt a mélység, s az ész megpillantja azt, amit a röplés iramban nem látott.

Lélegzetállító, rémes szédület, mélységbe rántó irtó döbbenés, egy ferde billenés, és mindennek vége.

S hiába most ész és fénylő öntudat, a magasban csak az életösztön parancsol, mely az ellankadt inakat s a görcsbe rántott izmokat ismét szabályos ütembe szorítja. Újból föllengenek a tollak, és fölfelé vonszol a tépett álomvitorla. De lassan sötétbe borul a hegyorom, s messze, a föld nyugati peremén izzó tengerbe tűnik a naptest.

29

Az elomló, szürke homályban még fáradtan száll a madár, még lengenek a tépett, elernyed vitorlák, az ősi nagy életakarás szele hajt, s a gyöngre reménység, a gyilkos, komor ész s a fekete gondok tompán gubbasztanak a halálhajón.

Csak menni előre, folyton előre, hátha jöhet még útközben megállás, kiálló, keskeny sziklafogas, amibe görcsösen kapaszkodják az életkarom.

S amint fáradtan még feljebb tör a saslelkű madár, kifosztott bőrére parányi vérgyöngyök fakadnak.

30

A szív dobogása már lázas összevisszaság, ritmustalan, rémes hangzavar, kusza lüktetése megbomlott, veszett ütemeknek.

Végső elfáradás: megkergült, fejetlen körben forgás, koponyát átverő, örült, vad hullámok, föllázadt vértenger, ereket ostromló vérzivatar.

Végtelenbe száguldó acélmozdony, mely síntelen pályára futott, s a tengelymarasztaló sáros agyagban még mindig vadul száguldana előre, s mert nem tud, tehetetlenségében fúj, prüsszöl, fölhorokan, és összevissza zakatolva, kerekeket előre helyett hátrafelé gördít, mielőtt mélybe zuhanna.

Nincs tovább!

31

Még kábultan lüktető aggyal utolsókat csapkod a madár, szinte egy helyben megfűgve, végső, ösztönös kapaszkodással, de máris megbillen, s az elernyed szárnyak erőtlenséggel összezsugorodnak. A mélybe zuhanás vad peremén még egyszer fölnyílnak a fekete szemek, s fájdalommal utoljára fölneznak.

Odafönn a csúcson fölcsap a tűz, és fölbűg az álmohedgedű.

32

A fagyos, mély csöndű, fehér éjszakában a hold beteges sárga színnel fénylik, s a tájakat kékesen világító hó fedi. A gigászok lábánál, a tört obeliszken, halottan fekszik a saslelkű fekete madár.

33

Odalenn, messze, régi házában, holnap indulnak útra a magányos hollók, távoli, ködös, zúzmáros völgyekbe, hol füstös, szegényes lámpák mellett örök reménytelenségben virasztanak a gunnyasztó, kicsiny, babonás emberek – vagy még távolabb, tárt mellű, végtelen síkságok felé, hol behavazott utak mentén csupaszon állnak és várnak a sudár jegenyék komor hollókat, süvöltő és jégfelhőket maguk előtt kergető zord északi széllal.

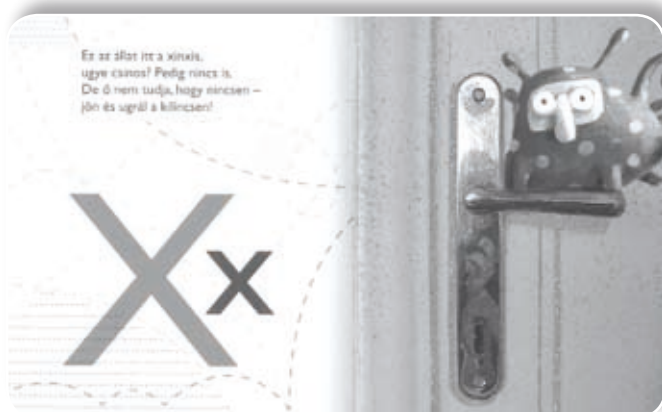
Szabó T. Anna–Tóth Krisztina–Varró Dániel:
Kerge ABC. Budapest, Magvető – Csimota
Könyvkiadó, 2008.

Ispánovics Csapó Márton, 4. osztály
(Testvériség–Egység iskola, Bezdán) ajánlja:

Ebből a könyvből nemcsak a betűket lehet megtanulni. Ma is többször előveszi, mert szereti nézegetni színes, vidám képeit. A versikék viccesek és furcsák. Jókat lehet szórakozni ezeken a kerge ötleteken. Kedvenc betűit ajánlja nektek.

GYÖNGYHALÁSZ

Kedves Olvasó Tanulók!

Kettős szemlélet és hangulat jellemzi mai rovatunkat. Egyrészt **Szirmai Károly A holló** című, nagyon komor hangulatú, az élet-halál kérdéseiről allegorizáló szövegét olvashatjátok el. (Az allegória hetedik osztályos tananyag. Retorikai alakzat, amelynek lényege, hogy a művészi alkotás egy elvont fogalmat, jelenséget következetes képsor révén fejt ki. Képileg jelenít meg olyan fogalmakat, mint szabadság, forradalom, költészet, halál.) Másrészt versajánlónkra a kifejezett játékoság jellemző: **Ispánovics Csapó Márton** negyedik osztályos bezdáni olvasó tanuló a mókás betűtanulás lehetőségére irányítja a figyelmet, amikor ezt a verseskötetet, Szabó T. Anna, Tóth Krisztina és Varró Dániel **Kerge ábécéjét** ajánlja nektek. Remek költők, alkotók munkája. Ezért van, hogy még mókás ábécéjük is szellemes, ironikus, remek.

Versajánló rovatunk elsősorban a kisdíjakokat, az alsósokat szólította meg – úgy látszik. Nem baj, így legalább nekik is van hozzájárulási lehetőségük a Gyöngyhalászban folyó diskurzushoz. Nemrég viszont egy igen komoly levelet is kaptam a rovat régi olvasójától, **Sóti Márton**tól, az oromi Kiss Ferenc Általános Iskola tanulójától. Ebben Márton arról számol be, hogy az irodalom révén milyen kutatási lehetőségek nyíltak meg előtte: az irodalom és a történelem határmezsgyéjén mozogva Márton „családfakutatásba” fogott. Kikutatta pl. a thébai mondakörben szereplő, az ógörög drámairodalom (nem regény!) tematizálta Oidipusz király, illetve Antigone család történetét. Hű, de komoly témák! Gratulálunk!

Ispánovics Csapó Mártonnak küldjük a könyvjutalmat!

Bence Erika

Biztonságos? Ugyan!

A biztonsági másolatok védik adataidat. De meddig? Cikkünkben kiderül, milyen problémák merülhetnek fel, és hogyan lehet fontos adataidat valóban tartósan tárolni.

Vírusok, hibás adathordozók és balesetek: a megfelelő biztonsági mentési stratégia megvédi ezektől a veszélyektől. De hogy lehet megvédeni magát a biztonsági másolatot az elképzelt legrosszabb esetben a teljes adatvesztéstől? A legtöbben nem gondolnak bele, hogy mentett adataik is ugyanolyan veszélyeknek vannak kitéve, mint az eredetiek. Legtöbbször azok is merevlemezzen tárolódnak, ami bármikor javíthatatlanul tönkremehet, vagy véletlen felülírás, netán egy vírus rombolása is örökre eltüntetheti az adatokat. Vagy akár a gép hardverelemeinek cseréje is járhat kellemetlen következményekkel, ha a mentést készítő program már nem ismeri fel a konfigurációt, és nem hajlandó visszaállítani az adatokat. Az internetes tárolókban tartott adatok is csupán egy merevlemezre kerülnek, még ha azok nagy cégek jól működő rendszerének részei is. Bár az ilyen rendszereknél az adatvesztés elméleti esélye nagyon kicsi, mind az Amazonnál, mind a Microsoftnál előfordult már ilyen hiba.

Csak egyetlen adatmentési stratégia véd meg az öt leggyakoribb adatmentési csapdától. Ezúttal bemutatjuk, melyek ezek az akadályok, és azt is, hogyan kerülhetjük el őket.

Szoftvergyártói csapda: különleges archív formátumok

A szoftverkészítők, mint a Paragon vagy az Acronis, saját fejlesztésű archív formátumokkal igyekeznek magukhoz láncolni a

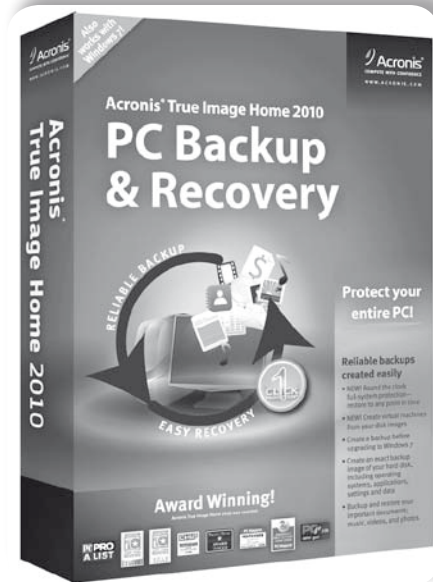
felhasználókat, mivel ezeket a későbbiekben is csak a cég programjaival lehet megnyitni vagy feldolgozni. Jó példa erre a Paragon Backup&Recovery által használt archívumok „pfi” végződése, amelyben a mappanevek is titkosítottak és felismerhetetlenek. Így ha más programot választanánk, soha többé nem férhetünk hozzá adatainkhoz.

A csapda: Ha a gyártó változtat a terméke támogatásán vagy fejlesztésén, a mentés egy értéktelen adattemetővé válik. Az archív fájl nem nyitható meg más programmal. Ha a mentőprogram új változata nem kompatibilis visszafelé, ugyanúgy lemondhatunk a korábban mentett adatokról.

Ugyanez történik, ha a gyártó új archív formátumot választ. Szerencsés esetben a programhoz van egy különleges mentő-CD, amely a régebbi archívumot kompatibilissé teszi az újabb változattal. De egészében véve adataink a programokat gyártó cégek jóindulatától függnek.

A kiút: Az ingyenes Personal Backup 5, amely ZIP formátumba tömöríti a kijelölt adatokat. Ráadásul a mentési folyamatot beépített varázslója segíti. Akár azt is beállíthatjuk, hogy a program ne tömörítse a mentenivalót, így azt eredeti könyvtárszerkezetével együtt őrizhetjük meg. Ugyanakkor a rendszerpartíció mentését csak lassan és nehézkesen képes elvégezni.

Az EaseUs Todo Backup sokkal megfelelőbb program Windows partíciók klónozására. Ehhez először is készítsünk egy új biztonsági mentést a Backup fülnél a Disk and partition backupra kattintva. A varázsló ezután rákérdez, melyik partícióról szeretnénk mentést készíteni, majd arra is, mi a célkönyvtár. Utóbbi oldalon kattintsunk az Options gombra, így megadhatjuk, milyen

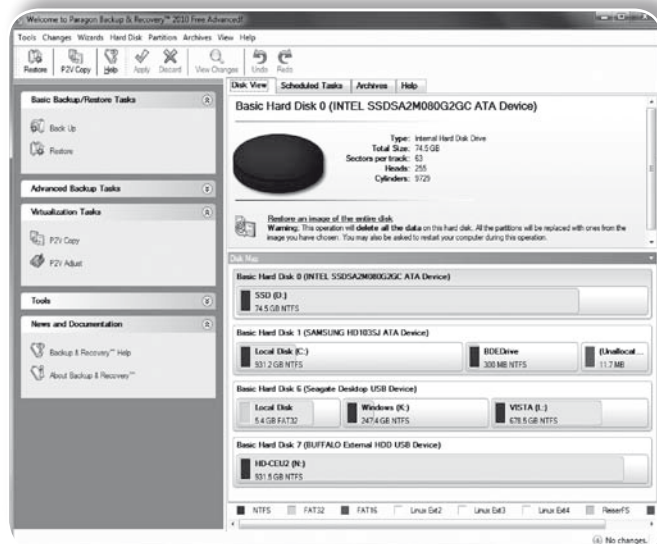
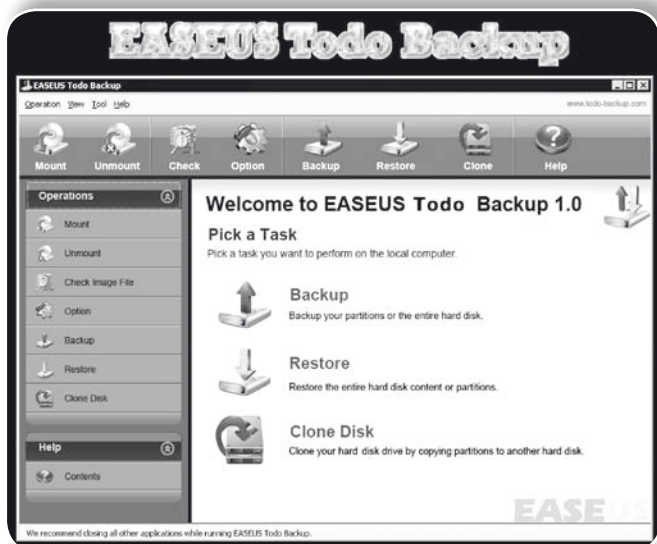
erős legyen a tömörítés. A teljes partíciókról készült mentésekhez az EaseUs Todo Backup is saját formátumot használ, PDB-végződéssel. Hogy ezt később használhassuk, és akár Windows intézőből is kezelhessük, válasszuk előbb a program főmenüjében a Tools fület, majd a Mount/Unmount ikont, és keressük meg a mentett állományt.

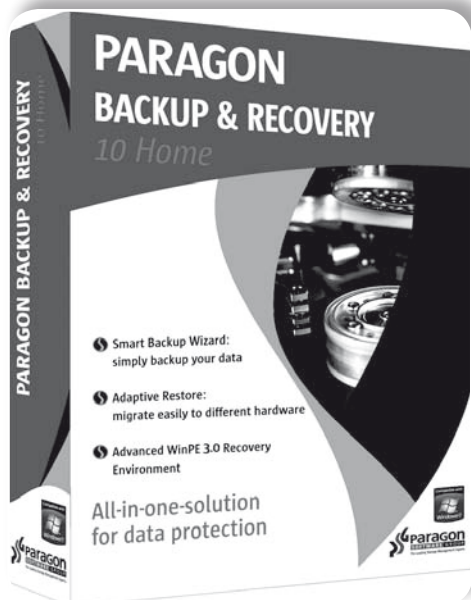
A program ekkor egy meghajtójelet rendel a képfájlnak, így azt onnantól kezdve bármilyen fájlkezelővel elérhetjük, akárcsak egy külön meghajtót – egyedül a törlési parancsot nem adhatjuk ki. Azonban a fájljainkat ilyen állapotban akár egyesével, akár tömegesen is visszaállíthatjuk a régi helyükre, vagy ha úgy tetszik, akár egy újabb, jobban felépített könyvtárszerkezetbe.

Terabájt-csapda: hatalmas tárhelygény

Ma már a többterabájtos merevlemezek ára is egészen barátságos. Miért ne vegyünk egy nagy kapacitású meghajtót, és válasszunk le egy partíciót a biztonsági mentésnek?

A csapda: Ha a merevlemez komolyabb mechanikai sérülést szenved el, minden azon lévő adat elvesz, így a mentések is. A hagyományos adat-visszaállító programok,

mint például a PC Inspector File Recovery, már nem segíthetnek ilyenkor, mivel a sérült lemezt fel sem ismerik. Sőt legtöbbször a profi eszközökhöz mellékelte mentőlemezek sem képesek többre, mivel a fizikailag sérült adathordozót a BIOS sem ismeri fel. Egyedül az adatmentésre szakosodott cégek segíthetnek ilyen esetekben, de ezeknek a beavatkozásoknak komoly árak van, sokszor adatmennyiségtől függően.

A kiút: Kettő jobb, mint egy. Készítsünk egy másik biztonsági mentést egy külső eszközre, például egy USB-csatoló merevlemezre vagy hálózati tárolóra (NAS). Ha ennek baja esik, csak le kell cserélni a lemezt, és újra felmásolni rá az adatokat. Ha a számítógép lemezegysége megy tönkre, a külső egységről nyerhetjük vissza a fájlokat. Ezzel a kettős védelemmel már majdnem tökéletesen védettek az adataink, kivéve, ha egyszerre mindkét hordozó károsodik, pl. ablás vagy tűz/vízkar esetén.

Online csapda: a bizalom komoly stresszel jár

Egy neten tárolt biztonsági mentés védelmet ad a fenti esetekben. Ha egy ma divatos adattárolási felhőben helyezük el adatainkat, mint amilyen a Dropbox vagy Gigabank, a természeti katasztrófákat is túlélhetik. Hiába lopja el egy betörő a számítógépünket, annak minden alkatrészével, hiába ég ki teljesen a szobánk, az adatokat vissza tudjuk állítani. De mi a helyzet, ha a természeti csapás nemcsak minket, de a netes tárhelyszolgáltatót is sújtja?

A csapda: Több ezer felhasználó és cég még sokáig emlékezni fog 2011 húsvétjára, amikor az Amazon.com teljes felhő-infrastruktúrája összeomlott. A következmény felbecsülhetetlen értékű adatvesztés lett. A tragikus események oka egy szimpla routerhiba volt a hálózati frissítések során. További problémát jelent, hogy az internetes tárolási szolgáltatók, különösen a kisebb, friss cégek könnyen csődbe mehetnek, vagy felvásárolhatja azo-

kat egy nagyobb cég. Hogy mi történik ilyen esetben a mentett adatokkal, azt szinte csak akkor lehet kideríteni, ha már megtörtént a változás. A hosszú, és legtöbbször olvasatlanul elfogadott általános szerződés azonban az esetek többségében elhárítja a felelősséget a szolgáltatóról.

A kiút: Ismét a kettes szám. Legyen mentésünk külső adathordozón és internetes tárhelyen is. Pontosan erre a megoldásra buzdít az Acronis True Image is, amely egy felületen ad lehetőséget mindkét műveletre. Persze egyszerűen létrehozhatjuk a mentést először külső meghajtón, bármilyen erre alkalmas programmal. Ezek után a TrueCrypt programra lesz szükségünk a lemezmellékletéről. Készítsünk vele egy új, kódolt konténert. Ehhez kattintsunk a Create Volume parancsra, majd válasszuk a Create an encrypted file container lehetőséget.

Volume Locationként hozzunk létre egy fájlt az online tárolón, majd a következő lépésben válasszunk erős kódot, még ha így több időbe is kerül az adatok kódolása és megfejtése, majd legalább akkora méretet, amekkora a már kész mentés. Ha a konténer kódolt, és kellően erős jelszó védi, akkor a főmenüből a Mount parancssal meghajtójelet is rendelhetünk hozzá, hogy onnantól egyszerű meghajtóként használhassuk. Ez esetben csak másoljuk be a konténerbe a már elkészült mentést a külső meghajtóról. A legtöbb felhőszolgáltatás (pl. a Dropbox), automatikusan feltölti a teleirt konténert a netes meghajtóra.

Ha néha változtatnánk a mentésen, az komoly kellemetlenséggel járhat, mivel akár egy fájl cseréje miatt is a teljes konténert újra fel kell tölteni. Ezt megelőzendő a TrueCrypt Setting/Preferences menüjében kapcsoljuk be a Preserve modification timestamp of file containers lehetőséget. Így a konténer hozzáférési dátuma nem fog változni, és nem töltődik fel minden egyes apróság miatt a teljes fájl – csak ha mi is úgy akarjuk.

Időcsapda: örög adathordozók

A flopilemezek és lomega ZIP-meghajtók kora már rég lejárt (ez nagy szerencse, főleg az előbbieket megbízhatatlansága miatt), a Blu-ray pedig most igyekszik felváltani a CD és DVD korongokat. Ahogy az adatok mennyisége egyre nő, a hardvergyártók folyamatosan újabb hordozókkal állnak elő, hogy megfeleljenek az igényeknek. Ez kihatással van a biztonsági mentésekre is.

A csapda: Ha régi lemezeink akadnak otthon, amelyek adatait vissza szeretnénk nyerni, komoly problémával nézünk szembe, főként, ha nincs megfelelő meghajtó hozzájuk. Még a profi adatmentők sem képesek az adatokat kibányászni egy régi hordozóról, ha nincs

hozzá megfelelő olvasóegységük. Rádásul az adathordozók tartóssága is korlátozott. A 10–15 éves CD és DVD lemezek nagy része többé már nem olvasható, és a merevlemezek alkatrészei sem tartanak örökké.

A kiút: A valóban tartós adatmegőrzéshez egyszerűen csak használjuk a legfrissebb hordozókat, amiket erősen támogatnak és fejlesztenek a hardvergyártók. Így ha a hordozó vagy az olvasóegység elromlik, bárhol kapható cserepéldány. A kódolt másod- vagy harmadpéldány elhelyezése egy megbízható netes tárhely-szolgáltatónál szintén jó megoldás. Évi 50–60 euróért cserébe akár 100 GB helyet is kaphatunk.

Rendszercsapda: kártévők és olvasási hibák

A bizalom jó, de az ellenőrzés még jobb: a biztonsági mentések is igényelnek némi karbantartást, mivel ki vannak téve a kártékony kódok, valamint az írási és hardverhibák veszélyeinek.

A csapda: A merevlemezek lemezeinek mágneses rétege nagyon érzékeny, így – különösen hosszabb használat után – feltűnhetnek a „Bad sector” olvasási hibák. Elég egy ilyen hiba, hogy a teljes biztonsági mentés használhatatlanná váljon. Ezt a problémát ugyan meg lehet kerülni SSD adathordozók használatával, de ez a mentési módszer jelenleg még kiemelkedően, sőt illogikusan drágának számít.

Mivel a biztonsági másolat egy másolat, ha a kijelölt meghajtón vagy könyvtárakban bármilyen rosszindulatú kód található, az bekerül az archivált anyagok közé is. A már elkészült mentés támadása, bár nagyon ritka, de nem lehetetlen: egy ismert hackeroldal kínál erre alkalmas programokat. Egy sérülékenység lehetővé teszi az egyik rendszerfájl (fveapi.dll) manipulálását, aminek segítségével kártékony kód juttatható a mentett fájllokba.

Harmadik lehetőség: az állandó használat vagy másolgatás miatt a fájlok valamelyike íráshiba lesz. A biztonsági mentést végző program az ilyen fájlokat nem képes többé használni, mert a belső ellenőrzőszám eltérést jelez majd bennük.

A kiút: Időről időre ellenőrizzük a mentést hordozó eszköz hibamentességét. Az ingyenes HDD scan ellenőrzi a tárolóeszköz állapotát, és előre figyelmeztethet egy kialakuló adatvesztésre.

Az EaseUs Todo Backup pedig a mentett fájlokat képes ellenőrizni, a Tools fül Check image parancsával. A Paragon programjai még arra is képesek, hogy a sérült mentésből helyreállítsanak egyes fájlokat. Ha pedig még akad egy vírusirtónk is, ami megakadályozza a mentés megfertőzését, minden lehetséges csapdán túljutottunk.

RÜGYFAKADÁS

Mi leszek, ha nagy leszek?

Már régóta foglalkoztat a gondolat: mi leszek, ha nagy leszek. Anyu mindig ezt mondogatja:

- Tanulj, tanulj, Dianna! Kellenek a jó jegyek, a jó átlageredmény, hogy megfelelő középiskolába iratkozhass!
- Igen, igen... Tudom, anyu! – válaszolom kelletlenül. A felnőttek néha olyan fászsztóák.

Olyan ez, mintegy felakadt lemez, ami mindig ugyanazt a nótát fújja. A felnőttek nem értik, hogy a serdülők fejében ezernyi, sőt milliárdnyi kérdés ugrabugrál összevissza, válaszra várva.

Néha olyan érzés ez, mintha mókuserékben lennék, és nem talál-nám a kijáratot.

Azt mondják, hamar elkezdtem beszélni, jó sokat. Egyéves sem voltam, amikor ezt jelentette ki az egyik nagymamám:

- Bizony, ebből a gyerekből piaci kofa lesz, szinte be sem áll a szája.

Megjegyzés: engem meg sem kérdeztek!

Három-négy éves lehettem, amikor rohamosan fejlődésnek indult a ritmusérzésem.

- Tánccsnő lesz! Híres és gazdag! – mondta valaki a családból. – Majd a tévében kísérjük a fellépéseit, és szurkolunk neki!

Ez a „tánci-tánci” történet valójában onnan ered, hogy egyszer a szüleim azon kaptak engem, hogy táncoltam... Ebben semmi különös nincs, de én a konyhaasztalon táncoltam! Egyedül felmáztam oda, s Lagzi Lajcsi trombitájára roptam a táncot. A szüleim nem hittek a szemüknek.

Megjegyzés: azóta fejlődött a zenei ízlésem.

Hatévesen rájöttem, hogy mi leszek a fő foglalkozásom.

- Mami, tati, én hercegnő leszek!

Vegyetek nekem koronát, szép báli ruhát, üvegcipőt és egy kastélyt! – mondtam boldogan.

De a szüleim meg sem mozdultak, csak hangosan nevettek.

Megjegyzés: azt a kastélyt a mai napig várom!!!

Kilencévesen már úgy éreztem, hogy számomra felesleges az iskola, nem kell többé tanulnom, hiszen pék leszek állandó műhellyel.

A szüleim újra csak nevettek.

- Tudom én, hogy miért szeretnél te pék lenni, te kis huncut! Élsz-halsz a péksüteményekért. Főleg a kakaós csigáért. Igazam van? – kérdezte anyu mosolyogva.

Küldetés lefűjva. Nem hiszem el! Ezt a titkomat is megfjették.

Megjegyzés: a szülők nemcsak fászsztóák, hanem néha túl okosak is. Túlságosan!

Aztán negyedikes lettem. Az állatok iránti szeretetem és együttérzésem olyan mértékben nőtt, hogy eldöntöttem: állatorvos leszek. Az egész család örömmel fogadta a hírt. Én már szinte fűrdtem állatorvosi sikereimben. A rendelőmet a dédnagymamám első emeletén lévő lakásában akartam megnyitni, amibe dédi is beleegyezett. Minden a terv szerint ment, amíg a nagytatám nem adta a tudtomra, hogy az állatorvos nemcsak cicákat és kutyákat gyógyít, hanem: teheneket, sertéseket, birkákat, szárnyasokat...

Hű, ettől aztán igazán elment a kedvem!

A nagytatám felvilágosítása nélkül jobban éreztem volna magam. A felnőttek mindig mindent elrontanak. Nem hagynak bennünket, gyerekeket álmódzni.

Most tizenkét éves vagyok, és angoltanárnő szeretnék lenni.

De, pszt!!! Nem mondtam el senkinek! Még a végén valaki újra beleszól.

Ha jobban belegondolok, semmi sem változott. Beszélni és táncolni ma is szeretek. Minden lány hercegnőnek születik, és az is marad. A kakaós csigában nincs hiányom, kutyák, macskák hú barátja vagyok. See you, good bye!!!

Cvejity Dianna, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Amit őseink ránk hagytak

Telescska lakosai mindig is dohánytermesztéssel foglalkoztak. Mostanra már csökkent ennek a tevékenységnek a jelentősége, de él itt a faluban egy ember, aki igyekszik fenntartani ezt a hagyományt. Kovács Istvánnak hívják, ő a tulajdonosa a Dohánymúzeumnak, amelyről most többet is megtudunk a tulajdonossal folytatott beszélgetés révén.

- Honnan jött ez az ötlet, hogy múzeumot nyit?
- Nálunk az egész család dohánnyal foglalkozott, én igazából csak folytatom azt, amit az őseim elkezdtek.
- Milyen céllal nyitotta meg a múzeumot?
- Szeretném megőrizni az utókornak azokat a tárgyakat, amelyeket az emberek akkor használtak, amikor idetelepült a falu.
- Honnan vannak ezek az eszközök?
- Elsősorban saját szerszámok, a család, elődjünk használták őket. Szerencsére semmit sem dobtak el, nálunk megbecsülték ezeket a tárgyakat, értéknek számítottak.
- Milyen régiek?
- Legtöbbjük kilencven-száz éves, de van pár gyökérből készült fűrönk, amelyek még Szajánból kerültek ide. Azok megvannak kétszáz évesek.

A következő kérdésekre már a bácsi neje, Irén néni válaszol.

- Mikor nyílt meg a múzeum?
- Először 2005-ben, de akkor még csak a ház folyosójára raktunk ki néhány régi tárgyat. Aztán megnyertünk egy állami pályázatot, és 2009. október 24-én hivatalosan is megnyílt a Dohánymúzeum.

Most már újra István bácsival beszélgetek.

- Azóta sok látogató járt itt?
- Igen. Sokan érkeznek közeli helységekből vagy az ország többi részéből. Gyakran látogatnak ide külföldi turisták is. Nemrég kaposvári diákok kirándultak ide, de megfordult már itt szlovén turistacsoport, sőt még a püspök is.
- Mi a különlegessége a múzeumnak?
- Az, hogy olyan eszközök vannak itt kiállítva, amelyek már alig találhatók meg máshol. Ezeket is az utolsó pillanatban mentették meg a kidobástól. Érdekes még, hogy a látogató a mag csíráztatásától kezdve a cigarettáig megismerheti a dohány fejlődését és a feldolgozása folyamatát.
- Van egy különleges dohányvirágunk is – egészíti ki Irén néni. – Ez a mexikói dohányvirág. Fantasztikus illata van. Ebből szoktam én arcszeszt és parfümöt készíteni.
- Mire használták még a dohányt?
- Különböző gyógyszereket főztek belőle, amikkel a keléseket gyógyították, de ruhafestő főzetet is készítettek. A földbirtokosok, úri népek feleségei is dohányfőzettel kenték be magukat, attól szép kreol bőruk lett. Manapság különböző gombák termesztésénél használják a dohány virágorát, sőt a melegágyak fóliáit is a dohánylevél erezetéből állítják elő.
- Megtudhatunk-e itt valamit a falu lakosságáról?
- Igen, ugyanis nagyon sok hivatalos dokumentumunk van: anyakönyvi kivonatok Szajánból, szerződések, számlák, bizonyítványok, sőt még az eredeti telekváltási szerződés is megtalálható itt, ami a mostani telescskai lakosok letelepedését biztosította ezen a területen. Már több budapesti néprajzkutató is járt a múzeumban. Ide ha szabadul egy, akkor nem tud kimenni. Ezenkívül nálunk van a falu legelső táblája is, amin egy kéz mutatja, merre van Kossuthfalva.
- Megérte megnyitni a múzeumot?
- Megérte. Külön élmény az, hogy abból tudunk beszámolókat tartani a látogatóknak, amit egész életünkben csináltunk.

A riport befejeztével úgy érzem, kétszer annyit ismertem a dohányról, mint azelőtt. Mindenkinek ajánlom, hogy látogassa meg a Dohánymúzeumot, nagyon szép. Emellett biztos vagyok benne, hogy István bácsi nekik is szívesen mesél majd.

Tápai Ramóna, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Mi leszek, ha nagy leszek?

Ezen a kérdésen sokat gondolkodtam. Tengernyi felelet született. Ám erre, azt hiszem, gyermekkorában egy ember sem tud biztosan válaszolni.

Óvodás lehettem, mikor óvónő szerettem volna lenni. Emlékeim szerint azért, mert (akkori ésszel) az óvó néni nagyon okos, kedves, ügyes, kreatív, szépen olvas, és sok verset tud. Szerettem sétálni, és úgy gondoltam, ha majd én leszek az óvónő, sokkal többet megyünk sétálni. Egészen másodikos vagy harmadikos koromig a legnagyobb álmom az volt, hogy óvó néni legyek. Ezt a kívánságomat megdöntötte egy, még ennél is szebb hivatás, az pedig nem volt más, mint az, hogy állatorvos legyek. Gondolj csak bele, milyen szép dolog is megmenteni egy életet! Elképzelttem ugyanis, hogy lesz egy rendelőm Adán, és én leszek a világ legjobb állatorvosa. Mindenki hozzám hozza majd az állatait, és meggyógyítom őket. Erről az álmomról akkor tettem le, mikor meghalt a kutyuskám. Elvittük az állatorvoshoz, többfajta injekciót adott neki, és azt mondta, hogy ha reggelig kibírja, megmarad, ha nem: nem. Este hat óra felé a kutyusom feladta az életéért való küzdelmet. Egy méh végzett vele. Belegondoltam abba, hogy mikor majd egy család elhozza hozzám például a kutyáját, és azt a szegény ebet el kell altatni, én arra nem leszek képes. Így hát erről a hivatásról is végleg letettem.

Pár napig az úrhajózásra vágytam. Szerettem volna kipróbálni magam ilyen helyzetekben. Nézegetni a ragyogó csillagokat, át-törni a homályos felhőket. Megcélozni a kerek, sajt formájú holdat. Bámolni a végtelen univerzumot, miközben egy pici, sajtbogó felé száguldok. Ezek miatt gondoltam azt, hogy milyen jó lehet úrhajós-nak lenni. Majd mégis egy kis időre a kereskedelem mellett tettem le a voksot. Úgy gondoltam, ez egy jól kereső szakma. Jól lehet egész nap az áruval foglalkozni, járkálni a sorok között, és ha jön egy vevő, tanácsot adni neki. Mikor meg hozzák az eladni valót, azt elpakolni, rendet tartani... akkoriban erre vágytam. Ezek után következett az az időszak, amikor állandóan Henivel és az ikrekkel voltam. Sokat fodrászkodtunk. Nagyon is megkedveltem ezt a szakmát, kivéve, mikor Helga volt a modellem. Egyszer elmentünk anyával egy fodrászsalonba (mikor az én fodrászom szabadságra ment). A várakozóban krémszínű székek sorakoztak. A folyosó két oldalán, két ajtó várt minket. A jobb oldali a kozmetika világába nyílt. A bal felőli volt maga a fodrászsalon. Anyával az utóbbit választottuk. Itt hatalmas tükrök, egy hajmosó mosdó, több fodrászszék, asztalok, polcok, valamint törölközők voltak. Mikor a fodrászok elvégezték a dolgukat, nem kevés fizetséget kértek. Azóta oda be nem teszem a lábam, inkább megvárom az én fodrászom szabadságának végét (mellesleg az anyém szebben nyír meg).

A fodrászattal egyidejűleg színész is szerettem volna lenni. Ez idő tájt halt meg Michael Jackson. Arra gondoltam, mi leszek, ha én már nem létezem. Emlékezni fog rám is a világ, mint a popkirályra? A világ nem. Esetleg az ismerőseim. Mikor eljöttek a mamáék, megragadtam az alkalmat, és elhívtam őt sétálni, közben megkérdeztem tőle:

- Mama, szerinted mi legyek majd, ha nagy leszek?
- Mi szeretnél lenni? – segítette ki mama.
- Fodrász vagy színész – választalom izgatottan.
- Fodrász az ne legyél! Tudod, hogy te allergiás vagy. A hajfesték károsítaná az egészségedet.
- Akkor színész.
- No, látod! Az egy szép szakma.

Tehát színész akartam lenni egy darabig, de azóta sokkal jobbat találtam ki. Újabban műsorvezető a vágyam, mert így hírességgel találkozhatnék.

Nos hát olvashattad, hogy az ember gyermekkorában sok minden szeretne lenni, és lehet, hogy felnőttként valami egész más lesz, mert ezek csak gyermekálmok.

Dér Lilla, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Ha felnövök, óvónő leszek!

Mivel még van időm eldönteni, ezért nem sokat gondolkodtam a pályaválasztáson.

Sok szakma jár a fejemben, amivel foglalkozhatnék, ha felnövök. Mivel nagyon szeretem a kisgyermeket, az óvónőképző áll hozzám a legközelebb. Ha a rokonságból vagy ismerősi körből kisgyermek kerül a közelembe, le tudom kötni a figyelmét, el tudom szórakoztatni, főleg, ha már nagyobbacska, úgy három-négy éves. Úgy érzem, jól kijövök velük. Elképzelem magam, amint egy helyett több gyermek vesz körül. Figyelnek rám, tanítgatom őket, játszom velük. Ezt mind tehetném, ha óvónő lennék. Szeretném figyelni őket, amint a játszótéren vidáman szaladgálnak, csacsognak, érdeklődnek, és figyelik minden szavamat. Boldogan tanítgatnám őket az élet dolgaira. Verseket, mondókákat, a számok, illetve a betűk írását is megtanítanám nekik, valamint az illedelmes viselkedést. Szép időben sétálgatnánk az utcákon, és megválaszolnám az útközben feltett kíváncsi kérdéseket. Nézném, ahogy napról napra cseperednek és okosodnak.

Valahogy így képzelem el a foglalkozásomat, ha felnövök.

Bakos Alekszandra, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A tűzoltók

*A tűzoltók nem félnek,
és nem henyélnek.
A tűzbe mennek és eloltják,
mielőtt észreveszik a népek.*

*Jönnek a kocsival,
locsolják a tüzet.
Jön autóval,
az önkéntes Testület.*

*A tüzet eloltják,
parázs sem marad.
Megóvják értéked, otthonod.*

Zéily Krisztián, 7. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Húsvét

*Húsvét van, és jön a nyuszi,
Repül hozzátok egy puszi.
Érted mondom e nap az imám,
Mert ilyenkor mindenki vidám.*

*Piros tojásokat festünk,
Néha párat elejtünk.
Jönnek a locsolkodók, hozzák a vizet,
Adjatok csokit, legalább tízet!*

Gordán Carmen, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Sinkovics Szabaszián rajza

RÜGYFAKADÁS

Hallgassatok meg!

Tudom, hogy minden kortársam, sőt minden ember fejében megfordulnak azok a gondolatok, amik a világunk jó és rossz dolgairól szólnak. Így vagyok ezzel én is. A következő sorok néhány olyan dologra hívják fel a figyelmet, amelyek szemet szúrtak nekem.

Az első ilyen az iskola. Sokan azt mondanák, hogy „áá... az felesleges”. Ezzel én is sokáig így voltam, de aztán rájöttem, hogy az iskola nélkül buták maradnánk. Így az én megoldásom a következő lenne: reggel nyolc órákor kezdődne a tanítás, és fél kettőig tartana az első váltás, majd következne egy kis pihenés, két óra. Ezután fél négytől újra tanulhatnánk hétig. Ez a felsősöknek heti 3, az alsósoknak heti 2 napon lenne így.

Az alkoholizmus is nagy probléma. Ma már szinte nem múlik el úgy hét, hogy ne látnék egy teljesen részeg embert, amint tántorog hazafelé. A súlyos gond ott kezdődik, hogy egyre több gyermek is fogyaszt nagy mennyiségű alkoholt. Mindezt én úgy oldanám meg, hogy egy szállító naponta 1 dl bort vinne minden házba a felnőtteknek. A 12 évet betöltött gyerekeknek viszont csak vasárnaponként lehetne 0,5 dl bort adni, mert a bor a legegészségesebb az alkoholtartalmú italok közül. Mindezek mellett az üzletekben nem lehetne alkoholos italt árulni. Sokaknak fogalmuk sincs arról, hogy az ivás miatt hány szerencsétlenség történik évente a közutakon.

Azonban a dohányzás felett sem lehet elsiklani csak úgy. Sajnos manapság már mindenki láthat cigarettázó felnőttet, sőt gyereket is. Azonban, ha sem cigarettát, sem hozzá való alapanyagot nem lehetne kapni – szóval illegális lenne, úgy mint a kábítószer egy része –, sokan fel is hagynának a káros szenvedéllyel. A mindennapi stressztől menekülve, az emberek többsége ehhez és az alkoholhoz fordul. Az a baj, hogy egyre több kortársam is ezt teszi. Nem úgy, mint régen. Annó dacumál az emberek egymással beszélték meg a gondjaikat, és konkrétan az alkoholt „viditőként” használták. Mostanában a gondjainkat nem tudjuk így rendezni, sőt, a mai világban ez szinte lehetetlen, mert nem egymással törődünk, hanem a televízióval és a számítógéppel.

A manapság leggyorsabban terjedő, és az emberekre a legkártékonyabb ható élvezeti cikk a kábítószer. Ez ellen nem is lehet sokat tenni, mert ha egy fajtát betiltanak, kettőt hoznak létre helyette, és ez így mehet akár a végtelenségig is.

Még „egy gondolat bánt engemet”, az pedig: az erdőirtás. A mai rohanó világunkban csak arra tudunk gondolni, hogy nekünk most jó legyen, nem a jövőre, nem másokra. Ha kiirtjuk az erdőket – mint ahogy ezen az úton meg is indultunk –, gyakorlatilag mindannyian eltűnünk a Föld felszínéről. Azonban ekkor még nem is beszéltünk az állatokról, amelyeknek egy része már így is kipusztult. Ha nem kezdjük el hamarosan okosan felhasználni azt, amit a természet adott, óriási bajban leszünk.

Sajnos manapság még csak nagyon kevés ember gondolkodik a jövőről, hogy mi lesz velük, és mi velünk. Azonban csak ha ez a néhány általam felsorolt tény megváltozna, mindjárt más lenne az élet, ugye? De ha mi, gyerekek változtatunk ezeken, máris egy sokkal lakhatóbb bolygónk lesz. Ezt kell tennünk, hisz a jövőnket mi építjük!

Kálmán Szilárd, 8. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Eső

Ha esőben megyek, megázom.

Ha hazaérek, átfázom.

Esik az eső és a jég,

Egyáltalán nem tiszta az ég.

Borulás jó keletről,

Beszéljünk a melegről.

Süssön már végre ki a nap,

Légy boldog, jó idő van ma!

**Vastag Krisztina, 5. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Tavaszi

*A nap már kergeti a telet,
Hancúroznak a friss szelek.*

*A fű nyújtogatja nyelvcskéjét,
Kóstolja a tavasz illatát, ízét.*

*A barka is bimbót bont már.
A hóvirág? Ő sem vár.*

*A rügyes ág meglegyint,
S érzem, tavasz van megint.*

**Nagy Nándor, 5. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye**

Földünk 200 év múlva

Egy forró szombati napon a biológiatanárnő megszervezett egy tanulmányi kirándulást a Fruška gorára. A célunk az volt, hogy megkeressünk egy igen ritka virágot, amelyről mos tanulunk. Ezen a kiránduláson csak az 5. osztály vehetett részt.

Mikor megérkeztünk az erdőbe, először megettük a rágcsálnivalónkat.

– A hírharangvirág nevű növény a sűrű erdő közepén él – magyarázta a tanárnő.

– Tehát oda megyünk? – kérdezte rémülten Anita.

Miután megnyugtattuk, elindultunk. Mikor az erdő közepén lehettünk, a bokrokban megpillantottam egy őzet. Letértem az útról. Az őz elszaladt, és én követtem. Senki sem vette észre, hogy eltűntem. Kis idő múlva feladtam, mert rájöttem, hogy eltévedtem. Őt percig le-fel mászkáltam, ideges voltam. Vártalanul megszólalt egy hang:

– Te meg mit keresel itt?

Eleinte nem láttam semmit, csak a hangot hallottam, de csakhamar megláttam egy tündért. Nem hittem a szememnek.

– Eltévedtem... – dadogtam.

– Gyere! Elvezetlek valahová – mondta a tündér kedvesen.

Követtem. Egy föld alatti várba vezetett, ahol ő él. Bementünk, leülte, és megkínált süttel. Aztán egy üveggömböt tett az asztalra.

– Ez mire való? – kérdezősködtem.

Nem kaptam választ. Az üveggömbben egy kép jelent meg.

– Látod ezt a fekete gömböt? – kérdezte.

– Igen, mi van vele?

– Hát ilyen lesz a Föld 200 év múlva. Szemét lesz mindenhol, a gyárak száma növekedni fog. Ezért nem élhetünk akkor már a Földön, és egy nagy, átlátszó gömbbe fogunk költözni, akkorába, mint a Szaturnusz. Ez egyben szálloda is, méghozzá 15 csillagos, élményfürdő is meg pláza is lesz benne. Ott nem lesz iskola, nem lesz semmi ilyesmi. Úgy fognak élni az emberek, mintha semmi mást nem ismernének, csak a pihenést – fújta el egy szuszra a tündér.

– Lesz ennek rossz oldala is – folytatta. – Tengerek, hegyek, szép tájak, erdők, friss levegő nélkül, sötétségben élnek majd az emberek, mert a gömb a világűrben van. Innen nem lehet majd elutazni csodálatos helyekre, mert a gömbön kívül nincs semmi.

Nagyon elszomorított a mondókája. Csak hallgattam, és egy pontba néztem. Végre megszólaltam:

– Mért nem vigyázták az emberek a Földet?

– Azt sajnos nem tudom! De most már ideje, hogy visszavarázsoljalak a te világodba.

Amint ezt kimondta, ott termettem, ahol a többiek voltak. A lányok megörültek nekem. Krisztina megkérdezte:

– Hát hol voltál? Kár, hogy nem láttad a hírharangvirágot, csodálatos volt. Lefényképeztem neked.

Gondoltam, nem árurom el, mit láttam, mit tudtam meg. Így csak én nem láttam meg élőben a ritka virágot, de ehelyett csak én tudtam meg, mi lesz a Földünkkel 200 év múlva. Kérek mindenkit, hogy vigyázzon a bolygónkra, nehogy a tündér meséje valóra váljon!

Szoboszlai Leóna, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

„Az ember nem arra született, hogy legyőzzék...” (Hemingway)

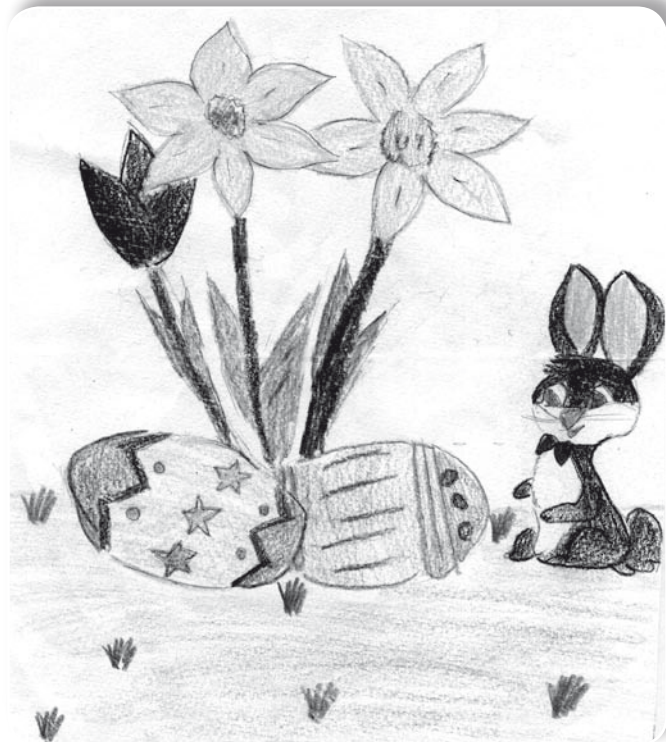
Küzdelem... nehéz téma! A világon milliók küzdenek nap mint nap valamiért. Van, aki a megélhetésért, megértésért, mások az életükért vagy olyan dologért, ami mások számára lényegtelen, de valakinek mindennél fontosabb.

Az öreg halász mindennap újra és újra harcolt, hogy halhoz jusson, mégsem sikerült neki sokszor. De ő nem adta fel akkor sem, amikor a helyzet már reménytelen volt. Mindenáron harcolt a haláért, és tudta, az már nem az ő hibája, hogy a ragadozó cápák miatt a nagy hal csontvázával ért partot. Küzdeni nehéz, ezért sokan feladják, de ahogyan Hemingway is mondta: „Nem arra születünk, hogy legyőzzenek minket.”

Véleményem szerint, érdemes a küzdelem, mert talán olyan dolgokat is kapunk, amiről eddig álmodni sem mertünk. Még régen, amikor egész kicsi voltam, anyukám kivitt engem és a nővéremet Kelebiára, a lovardába lovagolni, és ez nekünk nagyon tetszett. Hétfvégén sokszor elvitt minket, de aztán azt mondta, ha idősebbek leszünk, és már egyedül is el tudunk menni, akkor elenged, mert neki erre nincs ideje. Elszomorodtam, de tudtam, hogy nemsokára eljön az idő, amikor egyedül mehetek. Az idén nyáron ez megtörténhetett, egyedül kezdtem járni a lovardába. Eleinte élveztem, de azután ráuntam, mert a kezdő csoportban hagytak, és én úgy érzem, hogy többre vagyok képes. Szerettem volna átkerülni a nagyok csoportjába. Egy nap úgy mentem el edzésre, hogy most már elegendem van, nem csinálom tovább. Úgy gondoltam, talán nem nekem való ez a sport. Azznap az edzőm rám nézett, és azt mondta, szaladjak a nyeregért, mert a nagyokkal lovagolok. A szívem nagyot dobant. Meg sem tudtam szólalni az örömtől. Nálam az a baj, hogy rettentően türelmetlen vagyok, és ha nem történik meg azonnal, vagy egy kis idő után, amit akarok, akkor sajnos arra vetemedem, hogy feladjam. Az elején sok önbizalmam van, hogy végig tudom csinálni, de amikor nem megy azonnal, akkor ez az önbizalom eltűnik, és már csak az jár a fejemben, hogy ez nekem nem megy.

Így hát megtanultam, hogy semmi sem megy egyről a kettőre, mindenhez idő kell. Azt is megtanultam, hogy igenis érdemes küzdeni az álmainkért, ha nem is azonnal, de idővel beteljesül az akarat. Ahogy Hegedűs Géza is mondta: „A legnehezebb önmagunk ellen harcolni.” Teljes mértékben egyetértek vele!

Sebők Viktória, 8. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Kecsenovics Kitti csantavéri tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Nyuszi

*A nyuszika százhússzal száguld,
a gyorsvonatot is legyőzi.
Megelőzi azt könnyen,
s gyorsan tova röppen.
Vajon kinek mit visz?
Hallgass rám, egy kicsit!*

*A rockernek elektromos gitárt,
a kertésznek kiskapát.
Az autószerelőnek Ferrarit,
a cukrásznak meg egy nagy csokit.*

*A szomorúnak vidámságot,
a gyerekeknek nyalánságot.
Locsolkodónak sok piros tojást,
S magának még egy évi lazulást!*

**Nagy Enikő, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Energia – mindenhol körülöttünk

Az energia körülvesz bennünket, mégis kevesen figyelnek fel arra, hogy mennyiféle dologban van ott ez az összetartó, leírhatatlan erő.

Ezerarcúsága és titokzatos megjelenése legalább annyira elkápráztató, mint a nélkülözhetetlensége. Mai, modern világunk mozgatórugója. Összetartja, beragyogja azt, miközben fontos és jelentéktelen dolgoknak ad erőt, életet. Hogy segíthesse az életünket, nekünk is segítenünk kell neki, hogy egyedi formájában mutathassa meg magát. Az ember a természet adta energiát kedve szerint formálja, hasznosítja és kisajátítja, mindeközben bele sem gondol, mekkora terhet tesz ezzel a világra, a környezet vállára.

Legfőbb éltetőerőnk a Nap, az el nem vesző, örökké tartó csillogás forrása. Mi, halandók nem árthatunk neki, nem vehetjük el fényét, erejét. Halhatatlanságba burkolózott csillag, melynek fénye nem szűnik. Ő fogja beragyogni az életünket, míg a világ világ. Ezért ne haragítsuk magunkra, ne próbáljunk belőle mindenáron hasznot húzni, ne akarjunk belőle gúnyt űzni, mert ha egyszer eljártunk nagylelkűségét, nem lesz több esélyünk. Elképzelhetetlen az életünk nélküle, de mégsem gondolunk arra, mi lenne, ha nem lenne. Ha nem lenne Nap, az az izzó, ragyogó csillag, ha egyszer örök, dermesztő sötétségben hagyna minket... Természetesnek vesszük a nyári napokon a hajunkat könnyen lobogtató szellő játszadozását, a vitorlások siklását a tenger habjain, a büszke zászlók lobogását vagy a falevelekkel való táncot... Önzésből, haszonlesésből ezt mind veszni hagynánk?

És legfőképpen a víz éltető erejére kell figyelnünk. A csordogáló arany, mely mindannyiunkban ott van, az élet forrása. Mi lenne, ha a halak és a teljes vízi világ halálra lenne ítélve a tetteink miatt?

A telhetetlen emberiség már felélte földanyánk tartalékait, már csak ezekre a halhatatlan erőkre támaszkodhatunk: a Napra, a Szélre, a Vízre... Nem tudjuk, meddig hagyja a természet, hogy ily módon kizsákmányoljuk. De ne feledjük: energia nélkül nincs élet.

Tóth Bence, 8. osztály, Moša Pijade iskola, Paccsér

Kedves Pajtások!

*A Rügyfakadás minden munkatársának
és minden olvasójának szép húsvétot,
sok locsolót és kellemes pihenést
kívánok!*

Tomán Mária

Mózes, az izraeliták vezére

Az ország, amelyet ma Palesztinának hívunk, volt akkoriban Kánaán földje. A Teremtés könyve meséli el Izsák élettörténetét és Jákobét, akinek a neve később Izraelre változott, valamint Izrael tizenkét fiának históriáját, akik a nagy éhínség idején a Nílus völgyében Egyiptomba vándoroltak.

A Biblia elbeszélése szerint a zsidók több mint négy száz évig éltek Egyiptomban. Ez idő alatt nagy néppé fejlődtek és megsokasodtak. Az egyiptomiak attól féltek, hogy háború esetén ellenük fordulnak. II. Ramzesz (i. e. 1317. évben) fáraó is ellenségnek tekintette a zsidókat és elrendelte, hogy fogják őket kemény munkára. Hiába volt minden sanyargatás, a zsidó nép egyre csak szaporodott. A fáraó ekkor elrendelte, hogy minden újszülött zsidó fiút vessenek a Nílusba!

Abban az időben az egyik zsidó családnak fiúgyermekke született, és anyja három hónapig rejtegette azt. Mikor már tovább nem titkolhatta, gyékénykosárákat vett, bekente azt szurokkal, és beletette a kisdedet, azután kitétte a folyóvíz partján a sás közé. A gyermek nénje, Mária távolról nézte, hogy mi fog történni. Ekkor a fáraó leánya arra jött szolgálóival, és amikor a sás között megpillantotta a kosárákat, kihozatta. Amint a síró gyermeket meglátta, megkönyörült rajta és mondotta: – Ez a zsidók kisdedeiből való! – A gyermek nénje akkor odasietett és a királyleányra bízta, hogy hozzon zsidó asszonyt, aki a kisdedet táplálni fogja. A leány elhívta anyját. Az asszony elvitte és táplálta a gyermeket, és mikor nagyobb lett, átadta a fáraó leányának. A királylány Mózesnek (vízből kihúzott) nevezte el a gyermeket.

Mostantól fogva a királyi udvarnál nevelkedett Mózes, és ott az egyiptomiak minden tudományára megtanították.

Amint Mózes felnevelkedett, látta, hogyan sanyargatják az egyiptomiak az ő atyafiat, a zsidókat. Egyszer tanúja volt, amikor az egyik rabszolgafelügyelő egy rabszolgát megkorbácsolt. Ezen haragra gerjedt és az egyiptomit megölte. Amikor a tette kitudódott, Mózes a fáraó haragja elől a pusztába menekült.

Mózes tehát a Sínai-félszigeten egy pásztorfejedelem juhait legeltette. Amikor egyszer a pusztá belsejébe hajtott a nyáját, egészen a Hóreb-hegységig, egyszerre csak egy égő csipkebokrot pillantott meg, amely azonban el nem égett. Amint a bokor közelébe ment, Jehova (a zsidók istene) szólt hozzá:

– Én vagyok a te atyáid istene... Feljutot hozzám Izrael fiának kiáltása, láttam, népemnek nyomorúságát s sanyargatását. Most eredj, elküldelek téged a fáraóhoz, és hozd ki a népemet, Izrael fiait Egyiptomból.

Mózes nagyon megijedt a feladattól. Attól félt, hogy nem hisznek majd neki, ezért bizonyos jelet kért Jehovától. Isten ekkor képessé tette őt arra, hogy botját kígyóvá, majd újra bottá változtassa, és más csodákat is tegyen. A nép örömmel fogadta Mózes vezérének, szabadítónak, de a fáraó nem engedte el a zsidókat, még tovább is sanyargatta őket.

Isten ekkor tíz csapással sújtotta Egyiptomot. Először a Nílus vizét vérré változtatta, a halak mind elpusztultak. Azután iszonyú sok béka lepett el mindent, még a lakásokat is. Majd ártalmas bogarakat, tetveket, szúnyogokat, mérges legyeket szabadított rá az országra, kivéve azokat a helyeket, ahol a zsidók éltek. Dögvész pusztította a barmokat. Fekélyekkel borította el az egyiptomiak testét, jégveréssel és sáskajárással pusztította el a termést. Három napig sötétségbe borította egész Egyiptom földjét, és végül angyalt küldött, aki minden újszülött egyiptomi fiúgyereket elpusztított.

Mózes a tizedik csapás előtt Jehova parancsa szerint meghagyta az izraelitáknak, hogy útra készen álljanak. És valóban, a fáraó kiengedte a zsidókat Egyiptomból, de nemsokára megbánta, hogy elengedte az izraelitákat. Azért utánuk sietett embereivel, és a Vörös-tenger partján már majdnem utolérte őket. Ekkor Mózes Jehova parancsára fölemelte vesszejét a tenger felé, és a tenger vize kettévált. A tenger fenekét forró szél szárította föl, és Izrael fiai szárazon átvonultak rajta. Az egyiptomiak csak a ten-

ger közepéig jutottak, amikor Mózes ismét kinyújtotta a kezét, a habok elborították az ellenséget, a fáraóval együtt...

Izrael népe elindult a Vörös-tengertől és a Sínai-félsziget pusztáin vándorolt. Mikor az eledel elfogyott, zúgolódni kezdett a nép. Mózes így szólt Izrael fiaihoz:

– Az Úr este húst ad ennetek, reggel pedig kenyeret! Ezt a kenyeret, amit az Úr adott, Izrael fiai mannának nevezték. Jehova negyven évig táplálta őket ezzel, míg Kánaán földjének határait el nem érték. Mikor a népnek nem volt ivóvize, újra zúgolódott. Mózes előbb imádkozott, azután elment Hóreb sziklájához, megütötte azt vesszejével, és a kősziklából víz fakadt!

Mikor Izrael fiai a Sínai-hegyhez érkeztek, nagy mennydörgés és villámlás volt, és sűrű felhő borította az egész hegyet. A nép nagyon félt, ekkor kihirdette az Isten a tíz parancsolatot:

1. Én vagyok a te urad Istened; Uradat, Istenedet imádjad és csak neki szolgálj.
2. Istennek nevét hiába ne vedd.
3. Megemlékezzél arról, hogy az Úr napját megszenteljed.
4. Atyádat és anyádat tiszteljed.
5. Ne ölj.
6. Ne paráználkodjál.
7. Ne lopj.
8. Hamis tanúságot ne szólj felebarátod ellen.
9. Felebarátod feleségét ne kívánjad.
10. Se házát, mezejét, se másféle jószágát ne kívánjad.

Mózes az Istennel kötött szövetség emlékére hordozható és arannyal bevont ládát készíttetett, és azt frigyszekrénynek nevezte el. A frigyszekrény (vagy frigyláda) a szövetség sátrának legfontosabb részében, a szentély szentélyében állott.

Izrael népe negyven évig vándorolt a pusztában. Kánaán határán fölment Mózes Nébo hegyére. Onnan még megláthatta az ígért földjét, azután meghalt 120 éves korában.

Sámson és Delila

Mózes halála után Józsuá lett Izráel vezére. Józsuá elindította a tábornak a Jordán folyón keresztül Kánaánba. Midőn Jerikó város lakói ellenálltak és az erős várfalban bíztak, akkor megmutatta az Úr, hogy az országot ő adja Izráel birtokába. Józsuá Isten parancsára meghagyta a népnek, hogy körmenetben kerülje meg a várost. Így cselekedtek hat napig. A hetedik napon hétszer kerültek meg a várost, amikor a papok megfűjták a harsonákat, az egész nép kiáltott, Jerikó falai pedig Isten akaratára leomlottak. Az izraeliták akkor elfoglalták a várost. Józsuá nemsokára meghódította az egész országot.

A zsidók Kánaán elfoglalása után még hosszú ideig harcoltak az őslakókkal és a körülöttük élő népekkel. A bibliai elbeszélések szerint akkor győztek, ha hűségesek voltak istenükhöz. Ha elfordultak tőle, veszélybe kerültek. Ilyenkor ellenség tört az országra, és addig tartotta hatalmában, amíg a nép vissza nem tért istenéhez. Jehova ilyenkor kiválasztott a népből egy-egy kiváló férfiút, aki megszabadította az országot az ellenségtől. E kiváló férfiakat a Biblia bírának nevezi. Közülük emelkedett ki nagy erejével Sámson, a filiszteusok elleni harcok kimagasló hőse.

Sámson születését angyal adta hírül. Már ebből is kitűnik, hogy Jehova valamilyen különleges feladatot szánt neki. Rendkívüli erejét annak köszönhetette, hogy az angyal utasításának megfelelően tartózkodott a bortól és az ollótól, vagyis hosszú ideig növesztette a haját. Ereje már fiatal korában megmutatkozott. Egyszer szüleivel a városba ment, s egy oroszlánkölyök ordítva nekirohant. Sámson kettészakította a vadat!

Mivel sok szó esik a filiszteusokról, ismerkedjünk meg történelmükkel. A filiszteusok városok egész sorában éltek a Földközi-tenger mentén. E városok között Gaza, Gád, Asdod, Aszkalon és Joppa voltak a legnevezetesebbek, s lakosságuk valójában csakúgy, mint

az zsidók, jövevény nép volt, túlnyomórészt valószínűleg tengerjáró krétai és északrai jött árja. A zsidók betörése, amely a kánaániták elleni támadással kezdődött, hamarosan hosszú és nem mindig győzelmes háborúskodássá fajult az annyira áhított ígért földjéért, s e háborút a kánaánitáknál félelmetesebb jövevényekkel, a filiszteusokkal kellett megvívniuk.

Sámson fiatal korától kezdve minden erejével a filiszteusok ellen fordult. Egyszer összefogdosott háromszáz rókát, farkukra égő fáklyát kötött, és behajította őket a filiszteusok megérett vetésébe. Máskor egy szamar állcsontjával ezer filiszteust vert agyon. A filiszteusok ezért bosszút forraltak ellene. Mivel Sámson nem tudták elfogni, ezüstpénz ígéréssel megbízták azt a Delila nevű asszonyt, akit Sámson szeretett, hogy szedje ki belőle erejének titkát. Delila addig mesterkedett, amíg megtudta, hogy Sámson ereje a hajában rejlik. Amikor Sámson aludt, levágta a haját, és a filiszteusok fejedelmének kezére adta. A filiszteusok könnyen elfogták az erejétől megfosztott Sámson, megvakították, vasláncokkal megkötötték, és egy malom hajtására kényszerítették.

A filiszteusok örvendeztek, hogy Sámson a kezükbe került, és istenük tiszteletére nagy ünnepet rendeztek. Az ünnepségre előhozták Sámson, hogy szórakoztassa őket. A ház tele volt férfiakkal és asszonyokkal, ott voltak a filiszteusok összes fejedelmek és a tetőn a nép, közel háromezren, hogy lássák Sámson játékát. Megfeledeztek azonban Sámson hajáról, mely a fogságban ismét kinőtt, és ezzel visszatért ereje is. Sámson azt az oszlopok közé állították. Ő azt kérte, vezessék az oszlopokhoz, hogy megtámaszkodhasson. Ekkor átfogta a középső két tartóoszlopot, amelyen a ház nyugodott. „Hadd vesszek el én is a filiszteusokkal!” – fohászzkodott, és megragadta az oszlopokat, mire a ház rászakadt a fejedelmekre és az egész népre, amely abban volt!

Összeállította: Uri Ferenc történész

Illyés Gyula

A szentlélek karavánja

(Részlet)

***

Író – igazi – nem leszek, hisz csírája se bennem. Hogyan maradhatok meg tehát a pályán, ha mégis sikerülne fölkerülni rá, az *igazira*? Álcázással, hogy mégis az vagyok. De szorgalom s tehetség híján?

Dembicz azzal vigasztalt (tapintatosan s így nem egészen hatástalanul), hogy tele szájjal nevetett. – Tizenhét évesen Petőfi se volt író. És Dante? De aztán álcázták! Igaz, hogy ők szorgalmasan s így hovatovább elég sikeresen. A terv mégse rossz. Kígyói, de legalább majd a bőröd is cserélgetheted.

Évtizedek múlva világosult meg bennem (amit anyám rögtön megérezett), mi hozta át hozzánk Ozoráról azt a fiatal gazdatisztet, akit egyik kora esti hazatértünkkor nagyanyánkkal a ház mögötti szaletliben találtunk. Testvérbátyám társaságában.

Hogy uradalmi ember, beszédesen jelentette már az a magas kerekű homokfutó is, amelynek lovai a ház előtt, de kint az utcán harapdálták az elénk vetett szénát. Ilyen maguk hajtotta fogaton járnak a nagybirtokok ifjabb tisztjei a határt: irányítják már ténylegesen a gazdaságokat. Koromfekete arc, hófehér homlok, nehezen nyíló szája. Nevét is akkor értettem meg, amikor bátyám ráadás képpen is megismételte.

A látogató énekem ettől nyomban azon ismeretlenül is mintegy régi ismerősöm lett. Úrhegyi Ferencnek hívták, s én – talán egyedül én – tudtam, hogy az emlékezetes 48-as haditett idején az ozorai bírót Úrhegyinek hívták. A ló kantárát fogva vezette át Perczelt a Sió-hídon. El kellett hagynia később a falut. Messze, Regölybe, a harmadik faluba költözött.

A szaletliba nagyanyánk csakhamar kihozott valami ennivalót, abrosz fölé, tálcán, már a vendégek tiszteletére. A méz – a kiállításra méltó borostyánszínű nyári pörgetésű gyönyörű méz – most sem hiányzott. Nem maradtak el a mézhez a közeli méhesből odaszaglószó, odazümmögő méhek sem.

Azokat nálunk nem volt illendő elcsapkodni az asztal fölül. Mert hová vitték, amit az itteni készből összetolvajkoltak? Be, vissza a kasba, a következő pörgetésre.

Vendégvizsgáztatás volt nálunk, ki hogyan tolja el akár a tányérjából szippantgató méhet. És hogy milyen szavakkal illeti az ő külön kis vendégeit.

Anyám apja nem volt babonás. Anyyira nem, hogy még a népszokásokat, a húsvét hétfői locsolkodást is félig-meddig pápista találmánynak vélte. De elnéző mosollyal emlegette a méhekről kerengő paraszti hiedelmeket.

A kirajzott méhek befogásakor nem szabad káromkodni. Trágár szavakat sem ejteni. Akár ha harmadszor „harapnak meg”, akkor sem. Méhet leütni? Mintha anyádra emelnél kezet.

A méhes közelében sem illik istenkáromló szavakkal hangoskodni. „Mert meghallják, nagyapa?” Ahol a házi csetepaté elhat a kasokig, a méhek kevesebbet hordanak. Nagyszokolyban egy gazda harmincöt kaptáros méhészetét a részeges, garázda fiú örökölte. A második év végére tizennyolc család költözött el abból a szép zsúpfődeles méhesből nyomtalanul. Odvas fatörzsekbe, tán az urasági erdőbe.

Nagyapa nem hitt ezekben a szent történetekben, de követte a tanácsukat. Ameddig az eszem visszafelé szolgál, más, mint csöndes szava nincs a fülem emlékezetében. A méhek nevelték ilyenre a természetét? Vagy eredetileg csöndes természete kormányozta el őt a méhek társadalmába? „De hisz hogy a tehenekből mennyi tejet lehet kifejni, része van abban még annak is, durván vagy szelí-

den bánnak-e velük: ez már tudományosan is megállapított tény, nagyapa.”

A fiatal vendéget a nap feketítette képe meg a konok szófukarsága vad pusztalakónak jelezték. De amikor a tányérjára települt méhet a mutatoujja körmére s onnan a keze fejére sétáltatta, majd a levegőbe fújta: szavak nélkül is sikeresen bemutatkozott. Másodszor is belekezdett, hogy hidat csináljon az ujjából. Nagyapa megkérdezte:

– Méhészkedik, öcsém?

– Az apám.

A regölyi uradalomban volt gépész kovács az apja.

De ez is csak a távozásuk után rakódott össze. Nem sok ideig maradtak. Pálfalvára mentetett bennünket útba. (Jó tíz kilométer kitérőt csinálva.) Bátyámra nem ragadt át a méhek emberkezesítő kulturáltsága. Hangos volt, most a szokásosnál is jobban. Vidáman, egy kicsit fitogtatóan beszédes. Lássá a vendég, milyen otthonos ő itt. Aztán lássuk mi, milyen közvetlen barátságban van ezzel a fiatal, de nála mégis néhány évvel idősebb – már felelős állású – emberrel.

Még vita is támadt köztük. Ozorán már nem lengedeztek katonasapkákon darutolnak, de a két év előtti vitézkedők még együtt pinceszereztek. A vasárnapi kuglizásokon

meg-megeresztettek egy-két szólamot a pesti szélsőjobb sajtó frázisaiból. Bátyám nem járt velük. De barátai voltak köztük, „iskolázott fiúk, akik...”; már nem emlékszem milyen oknál fogva ezeket védelmébe vette.

Arra sem emlékszem, mi volt erre a vendég lelegyintő – ezúttal mégsem egy-két szavas – válasza. Nem az érvei hatottak rám, hanem a csöndes mód, ahogy – türelmesen megvárva bátyám mutatványos hangosságának szüneteit – fejét ide-oda ingatta. Mindössze ezzel fejezte ki, nincs jó véleménnyel bátyám barátairól: hajdani iskolatársairól (az ozorai elemiben, a bonyhádi gimnáziumban). Vita helyett apró jellemrajzokat mondott. Anélkül, hogy megnevezte volna, kiket is ábrázolnak a szavai. Emberek viselkedéséről adott villanásnyi képet; viselkedésük változásáról. Hogy milyen nagy vitézkedést – országmentést – emlegettek még tegnap, s milyen szálnalmas szájalás ma már, amit szajkóznak hazáról, jövőről, férfiaságról.

Nagyapám helyeslően bólingatott: a maga egyenletesen csöndes hangján az a vendég az ő ízlése – esze járása – szerint beszélt; úgy, ahogy méhek közelében illik. Ez hatott rám is. Igazat adtam, de csak másnap összegeztem, hogy miért is, a pusztai arcszíne miatt az első látásra vadóccá minősített idegennek; a fekete képén csak a szökére fakult szemöldök dacolt a jellegzetesen kormosító pusztai nappal.

A társalgás ezzel be is fejeződött. Megkezdődött a szerény vendéglátás. Nagyapám sóval, paprikával ette a korai sárgadinnyét, kenyeret szelt hozzá a zsebkésével. Ez azt jelentette, hogy a vendég otthonosan érezheti magát nálunk.

A vendég halás volt. Megértette s megtiszteltetésként fogadta a vendéglátásformáknak ezt az éppoly etikettszerű lazítását. Tartózkodóan viselkedett változatlanul – nem vált bizalmaskodóvá –, s ezzel további bizalmat nyert. Kapott mindent a keze alá, szíves kínálattal. Nagyszüleim részéről. De nem anyámérol.

A vendégek hamarosan fölkerelkedtek. Nem Pálfa felé mentek, hanem egyenest Simontornyának; világosulni kezdett, hogy az a kiterő Pálfáról is valami ügyet rejtett. Mindketten a bakra ültek, de bátyám vette kezébe a gyeplőt, meg a bõrrel bevont – jellegzetes – uradalmi ostort. Nem hagyta ki, hogy ne ő trappoltassa végig a cecei fõutcán azt a két gyönyörű lipicait, a ragyogóra pucovált szíjazatukban, a fekete lakk szemellenzõjükkel.

A jövendő sógorom volt ez a vendég, Úrhegyi Ferenc. Akkor még messze attól, hogy a családba kerüljön.

A Sári-pusztai állami méntelep irányítói – ellenõrei – közt tényleges katonák is voltak, mint Rezes Etuskának, legkedvesebb ozorai

ánygikámnak (Hadfy Béla unokatestvérem feleségének) apja is, lovász törzsõrmesteri rangban. Az oda lelátogató s az onnan Ozorára bejáró tisztek valamelyike nézte ki még süldõ lány korú testvérnénemet alkalmas arájául, mint olyat, akivel többszõrösen is megkaphatja a „kauciót”; azt az összeget, amely nélkül K. u. K. tiszttel nem köthetett frigyvet. Az új rendszer új törvényei miatt a frigy száradó gumiszalagként nyúlt és nyúlt – testvérnéném egyénien értelmezett hûségfogalma miatt is, mert hisz a fiatalok már alig-alig látták egymást, a völegény Pesten szolgált, változatlanul. A fekete képû vendég ezt a gyûrût tördelte, félig-meddig már sikerrel, s nemcsak képletesen: a jegygyûrût már elültüntette az áhított kézrõl. Testvérnénemet õ is még annak a copfos korában nézte ki magának. De õ a háborút az elsõ naptól az utolsóig a fronton töltötte, s így lógósnak minõsített ellenlábásával szemben még valami hadijogot is megengedett magának, a mérleg tányérjába dobva (a család tanácsára) utóbb még azokat az ezüst és arany mellédszíményeket is, melyek a hivatalosan is vitézzé deklarált ozoraiak legelejére emelheték volna, s emelték is. A hallgatások hadmozdulata mindig gyõzelmet ígér: szívósságról beszél. A távolibb uradalmakat váltogató hallgatag segédtsízt egyszerre az ozorai dombok hónaljában fekvõ Gyánt-pusztán foglalt állást, már mint gazdasági fõintéző, éppen azt a hajdani juhászházat alakítatva át tisztí lakká, vagyis a maga majdani családi fészkévé, ahova valamikor apai nagyapánk mint számadó vitte volt fiatal feleségét. De mi hozta most ide mihozzánk ezt a csõndesszavút? Magától jött? Megismerni az anyát, akinek õ csak a fejcsõváltató hírért hallhatta? Vagy hogy máris – ha így némán is – tisztelegjen elõtte?

Vagy – bátyám társasága emellett szólt – az ozoraiak menesztették újabb szálszõvessel, anyám visszatérítésére?

Ez foroghatott azok fejében, akik a rögtön vágtatásra buzdított lovak elrobogása után az utcai kiskapuból visszalépdeltek az egyszerű parasztház elõnevelt rózsálugasa alá, s kérdõn egymásra néztek. Anyám gyanakodva kereste nagyanyám tekintetét. S az nehezen állhatta ezt a fûrkészést. Mert akár tudott az elõzményekrõl, akár nem, a látogatás esetleges következményeit – hogy anyám legalább a lánya lakodalmának, no, legalább a templomi esküvõjének idejére beteszi lábát Ozorára – szívesen fogadta volna.

A meggondolkodtató látogatásból benem másnap reggelre rostálódott össze elgondolni: mélyebben elrendezni való. Ekkor még ágyban, a tisztaszoba csõndjében idézõdött vissza agyamba – anélkül hogy akartam

volna –, mit is hallottam ennek a méhtisztelõ embernek a szájából. Az ihlet elsõ mozdulata az, amikor a tudat Chladni-lemezén összeugranak – ki tudja, milyen titkos ütésre – eladdig õmlesztetten heverõ élményanyagok. Egy szindarab ugrott össze a fejemben. Nevetséges és siralmas, megbocsátható és megbocsáthatatlan jelenetek olyan harsány sorozata, hogy figurái azonmód színpadra sétálhattak volna.

A fõlszínen – fõleg a korszakok fõlszínén – úszó kérdések közül ezeken a lapokon csak azokat szeretném érinteni, amelyek alatt – az elkophatatlan közhely szerint – hajótörõ jéghegyek úsznak. Az elkerülhetetlen kérdés – a Közép-Európában frissen emancipálódott zsidó nép kérdése – alatt mintha langyosulóban lett volna a jégtõmb. Ezen a területen az asszimilálódás – a beolvadás – sehol sem tetszett zökkenõmentesebbnek, mint Magyarországon. Mintha két egymásra utalt – egyformán balsorsú tömegeivel egyformán hontalan – törzs fonódhat szövetségbe, küzdhet ki utat a jövõbe – kánaáni hazába a fölvilágosodás prófétáinak hite szerint. A kálvinista prédikátorok sorspárosító hasonlatát Ady verse ismételte, reményt ébresztõ s így cáfolhatatlannak tetszõ hatással. Az utóbbi évek ütközései, a hírhedt „kilengések” a legelõretékintõbbekben, legeurópaiabbakban sem ingatták meg a hitet, hogy milyen Titanic-süllyesztésre képes hideg masszák úszhatnak még le Európának már haladás melegítgette részei felé is.

Tolnában, Fejérbén a természetes összefonódást példásan látszott szolgálni az a természetesnek tetszõ gazdasági folyamat, hogy az örökölt uradalmait az egyre nagyobb igényû, de mind kisebb szakképzettségû nagybirtokos arisztokrácia bérlõknek, tõkével és üzleti érzékkel dolgozó vállalkozóknak és vállalatoknak adta át. A magyar latifundiumokat örökösödési törvény védte a szétdarabolástól. Bérletbe (olasz mintára) parasztnak is oda lehetett volna adni – rengeteg gonddal s kevesebb haszonnal, mint egyben. A századfordulón csaknem szabályszerû folyamat fejezõdött be. A grófok még az újabban emelt kastélyaikból is elköltöztek. Ezekben – mint Rácegresen is – most egyrészt a pesti, sõt a bécsi bankházak és gabonakereskedelmi cégek kirendelt, de gyakran cserélõdõ jószágigazgatói, mezõgazdasági szakemberei éltek, családostul, másrészt azok a saját pénzükbõl berendezkedõ s így évtizedekre odatelepült bérlõk, mint Ozorán a Gyérieriek, Eszenyiek, Erzsiben a Schifferiek és Grünwaldok, Szilason a Szécsiek, akiknek nevét a nép az én gyermekkoromban már semmiképp sem más módon emlegette, mint a Zichyeket vagy Esterházyakat.

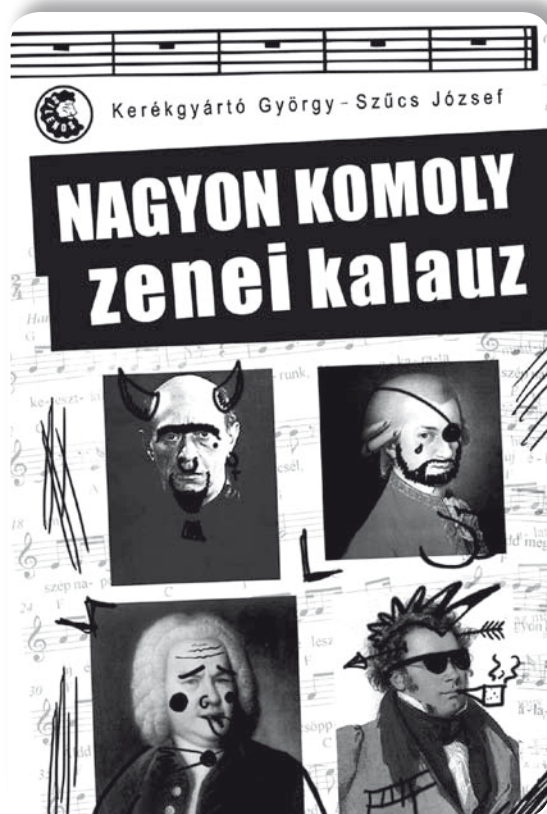
A komolyzene nem komor

Sokan járnak közületek zeneiskolába. A zeneiskolás növendékek már jól tudják, hogy a klasszikus zene és a klasszikus zeneszerzők művei nem feltétlenül komor világot jelentenek. Művelődési életünk rendszeresen megemlékezik a zeneszerzők jubileumairól. Tavaly például Liszt Ferenc (1811–1886) nagy évfordulót tartottunk. Liszt Ferenc a 19. századi romantika egyik legjelentősebb zeneszerzője, és minden idők egyik legnagyobb zongoraművésze. Ugyancsak tavaly Lányi Ernő (1861–1923) évforduló is volt. Lányi Ernő tanár, karnagy, zeneszerző, a miskolci és a szabadkai Zeneiskola igazgatója, a Szent Teréz-székesegyház karnagya, az iparos dalárda vezetője, a szabadkai városi zenekar és a Szabadkai Filharmónia megalapítója volt. Az idén pedig Kodály Zoltán (1882–1967) -jubileum van. Kodály Zoltán nem csupán zeneszerző, hanem zenetudós, zeneoktató, és népzene kutató is volt. Nevéhez fűződik a Kodály-módszer. Miért említünk egyáltalán klasszikus zeneszerzőket a Sztárvilág rovatban? Világos, hiszen némelyikük valóságos sztár volt a maga idejében. Most viszont azért, mert két kiadványra hívjuk fel a figyelmet, amelyek teljesen különböző módon közelítik meg a klasszikus zene világát. Teszik ezt ugyanazzal a céllal: megpróbálják megszerettetni a komolyzenét az újabb generációkkal.

Egy komoly kiadvány

Képes magyar zenetörténet címmel jelent meg egy könyv, 400 színes képpel és 140 perces hangzó anyaggal. A 19 magyar zenetörténész tanulmányait tartalmazó kiadványt Kárpáti János szerkesztette, aki szintén zenetörténész. Az újabb zenetörténész-generációknak – Kodály Zoltán, Szabolcsi Bence és Rajeczky Benjamin tanítványainak – széles körű kutatásai nyomán számos, korábban rejtőző kódex, zenei kézirat és nyomtatvány került napvilágra. Ezek gondos tanulmányozása új eredményeket hozott. A felfedezések azt mutatták, hogy a magyarországi zenei gyakorlat szervesen illeszkedik az európai zene történetének folyamatába. A jelen kötet kiadásával összetettebb képet alkothatunk a magyarországi zenekultúra történetéről. Az összegyűjtött, képekben és hangzó formában

őrzött dokumentumokhoz az egyes témák legkiválóbb ismerői írtak tanulmányokat. A kötet így a magyar zenetudomány közös produktuma.

Egy vicces kiadvány

Kerégyártó György és Szűcs József, egy internetes magazin két munkatársa gondolt egy merészet, és összeállított egy szokatlan könyvet, Nagyon komoly zenei kalauz címmel. A mű újszerű stílusban, humoros megközelítésben foglalkozik a komolyzenével. A kötet összeállításának ötlete és célja abból az alaphelyzetből fakad, hogy a kívülálló számára a klasszikus zene valamiféle megközelíthetetlen jelenség, komor világ, amelynek képviselői mintha orvosi nyelven kommunikálnak; ugyanakkor ezt a világot belülről nézve, tetten érhető egy nagyon is köznapi, emberi jelenség: a humor.

A könyv ezt az eddig jobbra csak a bennfentesek által ismert vonulatot teszi közkincsé, négyféle módon dolgozva fel a témát.

Az első fejezetben a létező összes zenészcicci kapott helyet, tematizálva, hangszerek, előadók, műfajok szerinti bontásban, így végre a számos eddig megjelent gyűjtemény mellett (rendőr, anyós, szőke nő, skót stb.) immár ez a vicctípus is gyűjteményes, írásos formában válik elérhetővé mindenki számára.

„Valószínűleg sikerült mindet fellelnünk; ami nem olvasható itt, az kegyeleti okokból és személyiségi jog védelme miatt maradt ki. A szelktálás nem terjedt ki a viccek minőségére, célunk a lehető legteljesebb gyűjtemény összeállítása volt. A vicceket – habár némelyik trágár, esetleg sértő – igyekeztünk eredeti változatukban megőrizni, hiszen ezek folklórkincsünk részei” – olvasható az előszóban.

A vicc műfaja „könnyűnek” számít, viszont ezek a rövid szövegek típusú és témától függetlenül minden esetben nagyon is árulkodnak a megjelenített területről, témáról – ebben az esetben a komolyzene világról és szereplőiről. A szerzők ehhez a gyűjteményhez igazodva keresték azokat a formákat, amelyek segítségével új megközelítésben mutatják be a komolyzene közeget. Egyúttal azok számára is közelebb hozhatják, érthetőbbé tehetik a műfajt, akik nem értenek hozzá. Így kapott helyet a könyvben a viccek mellett további három fejezet.

A második fejezet a Nagy zeneszerzők címet viseli, és híres valós vagy kitalált személyek rövid életrajzát közli, utóbbiakat komponistaként ábrázolva. A harmadik fejezetben zenei témájú limericket kaptak helyet. E nemrég újra felfedezett versforma kiváló alkalmat teremt a zeneirodalomból már ismert tények, történetek újraértelmezésére. A könyv végén pedig az Ál-zenei lexikon olvasható.

Összeállította: L. M.

Majdnem Bella lett

Neked mond valamit a Jennifer Lawrence név? Ha nem, akkor eláruljuk, hogy majdnem az övé lett Bella szerepe az Alkonyat-trilógiában. Nagy kérdés, hogy sajnálnia kell-e, hogy végül lecsúszott róla. Hamarosan ugyanis egy olyan filmben lesz látható, amitől legalább akkora sikert remélnék, mint a vámpírsorozattól, és szintén egy népszerű könyv filmváltozata. Ez Az éhezők viadala című film, amelyet nemrég mutattak be a mozik világszerte. Vajon ki ez a lány, akitől olyan sokat vár a filmvilág?

Jennifer Lawrence tizennégy évesen hagyta el szülővárosát, Louisville-t, hogy színésznőként karriert fusson be New Yorkban. A nagy útra persze nem egyedül kerekedett fel, az anyukája kísérte el, aki gyorsan belátta, hogy ambiciózus kislányának álma nem holmi tündérmese, és nagyon is reális célokat tűzött ki maga elé. Az első szereplések után azt tanácsolták nekik, hogy költözzenek inkább Los Angelesbe, ahol még nagyobb lehetőségek várnak Jenre.

Egyenesnek tűnő útján tehát csak egy kis kudarc érte, de nem valószínű, hogy ma még sokat bánkodik rajta: az Alkonyat-sorozatban Bella szerepét az utolsó körben bukta el, és Kristen Stewartnak jutott a vámpírhisztéria.

Mi jutott Jennifer Lawrence-nek?

Egy felnőttfilmben történő komoly alakítás, aztán az elsőpró szakmai siker, és egy Oscar-jelölés húszévesen. Pont ez az, ami miatt azt gondoljuk, hogy nem bánja túlságosan a vámpírfilmben való szereplés elszalasztását. A Winter's Bone – A hallgatás törvénye című film főszerepe márpedig nem kis feladat egy olyan lánynak, aki valójában sosem tapasztalta meg a nélkülözést, a kirekesztettséget, és a magányt, amiről ez a film szól. A szerep tehát érett személyiséget kívánt meg, és nem egy kezdő színésznő botladozását, de Jennifer

kiállta a próbát, és megrendítő hitelességgel alakította a koravén főhőst: egy tanyán élő kamaszlányt, aki kénytelen egyedül vinni a hátán az egész családjá terhéért. Ezért a szerepéért jelölték Oscar-díjra:

– Hajnali ötkor csörögtek rám a jelölés hírével, mondván, hogy innentől vége az eddigi életemnek. Az időbeosztásomról már csak emailekben értesültem. Az Oscar-gála mókás este volt, de az odáig vezető út – tele showműsorokkal és meghívásokkal – csupa stressz. Egyik ruha, másik ruha... elegendő is lett az állandó átöltözökdedésekből. Úgy éreztem magamat, ahogyan talán egy politikus a választási kampány idején. Iszonyú fárasztó volt, és mégsem illik panaszkodni, hiszen a világban számtalan gyerekek él nyomorban és kiszolgáltatottan, erre én Oscar-díj-jelöltként azon siránkozok, hogy fáradt vagyok?! – mondta az élményeiről.

Nem sokkal később Jennifer már az X-Men: Az elsők fantasztikus szereposztásában találta magát James McAvoy, Michael Fassbender, Rose Byrne és January Jones mellett, Rebecca Romijn egykori szerepében. Tavaly pedig Mel Gibson lányát játszotta A hódkóros (The Beaver) című önéletrajzi ihletésű drámában, amit Jodie Foster rendezett.

Mi vár rá a tavasszal?

Az idén azonban minden eddiginél nagyobb kihívás vár rá: egyedül kell meghódítania a világot Az éhezők viadala főszerepében, amire Hollywood összes fiatal üdvöskéje pályázott, köztük Hailee Steinfeld (a Coen fivérek

A félszemű című filmjéből), Abigail Breslin (A család kicsi kincse, Ízlések és pofonok, Mindenképpen talán), Saoirse Ronan (Vágy és vezekelés, Komfortos mennyország, Hanna – Gyilkos természet), de még Julia Roberts unokahúga, Emma Roberts is. Erről azonban nem csúszott le Jennifer. Habár a film sok ismert szereplőt vonultat fel – Donald Sutherland, Elisabeth Banks, Woody Harrelson, Stanley Tucci, sőt még Lenny Kravitz is játszik benne – akkor is sok minden múlik Jenniferen.

Az éhezők viadala

A filmet bizonyára mai generációk Menekülő emberének szánták (Running Man, Arnold Schwarzeneggerrel, igen sikeres lett). Az éhezők viadalának sztórija röviden: a távoli jövő Amerikájában, a szinte mindent elpusztító polgárháború után Panem idétlen ruhás gazdagjainak az a legfőbb szórakozásuk, hogy minden évben egymásnak eresztenek huszonnégy csóró kölyköt az Éhezők viadala nevére, véres tévéműsorban, ahonnan csak egy-egy valaki jöhet ki élve. Amikor a 12-es bányászkolóniából Katniss Everdeen (Jennifer Lawrence) kishűgát akarja a mérszárszékbe küldeni a népszerű kormány, a tizenhat éves lány inkább önként jelentkezik helyette a viadalra.

Egyes kritikák szerint csak egy közepes akciófilm sikerült összehozniuk az alkotóinak, ha viszont bejön a nézőknek ez a sci-fi, akkor Jennifer sem ússza meg, hogy a nyomába eredjen a bulvársajtó. Az ugyanis nem vitás, hogy a lány újból megálta a helyét.

L. M. összeállítása

Új sztárok és visszatérők

Egy énekesnő, egy trióból lett duó, és egy hangos lánycsapat. Lana Del Rey, a Chairliftet és a Girls Aloudot mutatjuk be, hogyan sikerül érvényesülniük, és rajongótáborukat lelkesíteni.

Az első nekifutás

Lana Del Rey

A tavalyi év egyik legnagyobb internetes felfedezettje, Lana Del Rey most jelentkezett albummal. Számaiban az ötvenes, hatvanas évek filmes világa érezhető, stílusa az indie rock és a pop közt mozog, de számos stílus hatása érvényesül dalaiban. Lana Del Rey eredeti neve Elisabeth Grant, és ezzel, vagyis a nevét viselő Lizzy Grant debütáló albumával csupán mérsékelt érdeklődést keltett, még akkor is, ha a papája egy milliomos internetes vállalkozó. Állítólagos jogászok és marketingesek ötlete volt, hogy egy hangzatosabb nevet ragasszanak az énekesnőre, amely a régi idők filmes hatását idézi. A Lana név a néhai Lana Turner színésznő iránti tiszteletadásból született, de hogy mi köze a Ford Brazíliában gyártott Del Rey típusához, azt csak a magát Nancy Sinátrához hasonlító leányzó tudná megmondani. Kurt Cobain és Elvis Presley mivolta élesen tükröződik zenei ízlésén. A Born To Die listavezető lett többek közt az Egyesült Királyságban, Ausztráliában, Németországban és Franciaországban is. Zenei videóit saját maga vágja és állítja össze, de az első professzionális nagy költségvetésű videóját a francia Yoann Lemoine rendezte. Albumán akad néhány slágerszerzemény, mint például a Video Games, Born To Die, Blue Jeans, de ha lemosnánk róla a milliomos apuka lakájai által köré épített kommerszmázat, akkor Lana Del Reyből és univerzumából talán nem maradna semmi.

A második nekifutás

A Chairlift nevű kreáció maximálisan gondoskodott róla, hogy a zenei köztudatban már feledésbe merülő hírnevük ismét bevésszék az emlékezetekbe. Hosszú idő után előrukkoltak új albumukkal, a Somethinggel. Habár a csapat két tagra szűkült, a kreatív páros jó öt-

letekkel rukkolt elő. Azoknak az együtteseknek az esetében, amelyeknél az első durranást csak négy évvel később követi a második, ez az idő örökkévalóságnak tűnik. A Chairlift nevű kreáció négy éve a Bruises című kedves popdalával robbant be a köztudatba, de Caroline Polach – az énekesnő és a másik alapító bandatag Aaron Pfenning románca két évvel ezelőtt megtört, ők ugyanis párt alkottak. Csoda tehát, hogy a Chairlift a trió harmadik tagjával, Patrik Wimberlyvel duóként életben maradt. A Somethinggel egy az elődjénél sokkal egységesebb albumot tettek le az asztalra. Az album első fele a nyolcvanas éveket idézi, szintipopszerzemények jellemzik, míg az album közepe áthajlik az igazán élvezhető popszámokra, mint például a pörgős Amanaeonesia és Met Before, valamint az álomvilágot idéző Turning. A Chairlift nevéhez nemcsak a 2012-es év egyik legjobb poplemezét jegyzi, hanem most már az év videoklipp-mezőnyében is az élen eveznek. A Met Before című dalukhoz az énekesnő a korábban főleg MGMT mellett dolgozó Jordan Fish rendezővel, valamint a szintén brooklyni kreatív brigáddal, és persze egy Interlude nevű szoftverrel olyan interaktív videót dolgozott ki, amelyben a néző a képernyőn időről időre felbukkanó jobbra-balra, fel-le nyilak valamelyikére kattintva irányíthatja különböző helyszínekre a történetet. Több mint tíz befejezés is lehetséges a tragikusult a romantikusan át a komikusig. Hosszú percekben keresztül lehet vele kísérletezni, és közben még az aláfestő zene is figyelemre méltó.

Újabb nekifutás?

Megszokhattuk már, hogy egy-egy sikeres együttes a feloszlás vagy az átmenetinek ne-

Chairlift

vezett szünet után biztosan visszatér a zenei életbe, legalább egy kis időre, hogy kiaknázhassa a formációban megbúvó utolsó lehetőségeket. Leginkább az anyagiakat persze. A Girls Aloud öttagú lánycsapat 2002-ben a Popstars The Rivals című tehetségkutató tévéműsorban alakult meg. A zsűri vele párhuzamosan egy fiúkból álló formációt is létrehozott, de az One True Voice nem volt életképes. A Girls Aloud 2002 decemberében debütált a slágerlistákon a Sound of the Underground című dallal, amely négy hétig uralta a brit rangsor csúcsát. 2009 nyaráig további tizenkilenc szerzeménnyel járta be a brit lista tízes mezőnyét, ezek közül még három volt listavezető. Mindössze az utolsó dal, az Untouchable szorult ki a TOP 10-ből, a 11. hely volt a csúcspozíciója. A csapat 2009 tavaszán szünetet jelentett be. Szólóban igazából csak Cheryl Cole alkotott maradandót, aki két nagylemezt készített, és a The X Factor mentorai között is helyet kapott, három sorozatban, 2008 és 2010 között. A korábbi hírek arról szóltak, hogy a Girls Aloud a londoni olimpia nyitó vagy záró műsorában szeretne visszatérni, ezek a tervek azonban nem valósulhatnak meg. Úgy gondolták, hogy a visszatérés akkor sem várat magára, hiszen az apropója a megalakulás tizedik évfordulója. A lányok 2013 elején turnéra indulnak. A mostani elképzelésekben új szerzeményeket felvonultató album nem szerepel, csak egy-két új zeneszám.

L. M. összeállítása

Girls Aloud

Új klip

B.o.B február végén adta ki a So good című dalát, nemrég pedig klipet is készített, sőt, a klipnek 3D-s verzióját is. A rendező Justin Francis volt, a forgatás pedig Buenos Airesben, az argentin fővárosban zajlott. A So good egyébként a harmadik dal, amely az első album óta megjelent, és amely megelőzi a másodikat. Az előző kettő a Play The Guitar (feat. Andre 3000) és a Strange Clouds (feat. Lil Wayne). A második nagylemez is a Strange Clouds címet viseli majd, április végén kerül a boltokba és természetesen megtalálható lesz rajta a So good is.

B.o.B első albuma, a B.o.B Presents: The Adventures of Bobby Ray a megjelenésekor első helyen nyitott a Billboard Top 200-on, öt Grammy-jelölést kapott, és három nagy slágert tartalmazott – Nothin' On You (feat. Bruno Mars), Magic (feat. Rivers Cuomo), és Airplanes (feat. Hayley Williams/Paramore) –, így érthető, hogy nagyok az elvárások a második irányába is.

Amerikában elsők

Az X-Factorban feltűnt fiúegyüttes lett az első brit banda, amelyik debütáló korongjával az Egyesült Államok albumlistájának élére tört. Az Up All Nightből jelentős mennyiség, mintegy 176 ezer példány már a megjelenésének első hetében elkel, ezzel a No 1. pozícióba repítve a csapatot.

Az album ezzel sikeresebb lett Amerikában, mint a srácok hazájában, Nagy-Britanniában, ahol csupán a második helyet sikerült megcsípní meg tavaly decemberben. A One Direction óriási vihart kavart az Egyesült Államokban, női rajongók tömege üdvözölte őket Los Angelesben, első amerikai utazásuk alkalmával. Azóta már egy amerikai fiúcsapattal is turnéztak, a Big Time Rush-al, majd pedig saját műsort kaptak egy gyermek tévéállomáson. A fiúk azt állítják, hogy teljesült az álruk.

Bundaboszorka

Köztudott, hogy ha divatról van szó, Kim Kardashian nem ismer kéréfát. A helyzet viszont az, hogy amennyiben állatvédelemről szól, abban viszont az állatvédők nem ismernek tréfát. Kardashian épp a nevét viselő új illat promóciós ünnepségén vonult fel a vörös szőnyegen, amikor egy felbőszült állatvédő mögéje pattant, és leöntötte valamiféle sűrű porral (talán liszttel), miközben azt üvöltötte, hogy Bundaboszorkány! Ezzel arra akart utalni, hogy Kim sosem vetette meg az igazi állati prémet. A nőt egyébként elkapták, de mivel Kardashian úgy döntött, hogy nem emel vádat, minden további nélkül eleresztették.

Leo büdös?

Leonardo DiCaprióért, a Titanic című film sztárjáért milliók rajongnak, és vélhetően bármit megadnának azért, hogy minél közelebb kerülhessenek hozzá. A párja szerint ez azonban egyáltalán nem kellemes, ugyanis a színész büzlik a mosdatlanságtól. Leonardo állítólag azért nem fürdik mindennap, mert kímélni szeretné a környezetet a különböző vegyszerektől, a vízzel pedig azért spórol, hogy óvja a Föld ivóvízkészletét. A sztár kedvese azt is kiteregette, hogy DiCaprio nemcsak szappant, de dezodort sem használ. Úgy tudni, a modell többször is nógatta már a színészpárját, hogy kezdjen valamit magával, mert ha továbbra is büdös marad, szétválnak az útjaik. Persze az is lehet, hogy így akarja megtartani magának Leót, és elrettenteni tőle más nőket.

A fogsabályzó nem tragédia

Aggódsz, hogyan festesz majd fogsabályzóval? Tudj meg többet az eszközről, ami kiegyenesíti a fogaidat, és sokkal szebbé teszi a mosolyod!

Fog és beszéd

Keves gyerekeknek van tökéletes fogsora, szóval ne aggódj, ha a tiéd sem egyenes! Nézd meg példának okáért az osztálytársaidat! Sokaknak a legkevesbé sem egyenes. Néha a fogak egyszerűen nem nőnek egyformán. A fogaid lehet, hogy görbék, torlódtak, vagy a felső és az alsó állkapcsod nem ugyanakkora. Ez utóbbi esetben „rossz harapásról” beszélünk. Ez is egy olyan kifejezés, amit a fogorvosok a szád állapotának a leírására használnak. Ha a fogorvosod ezek közül észreveszi valamelyik problémát egy általános vizsgálat alatt, akkor javasolhatja, hogy fogsabályzót viselj.

A fogsabályzók fajtái

Manapság a fogsabályzók sokkal kevésbé feltűnőek. Még mindig használnak fém fogsabályzókat, de talán van rá lehetőség, hogy átlátszót vagy a fogad színével egyezőt kérj. A drótok is sokkal kisebbek és jobbák, sokkal gyorsabban, és könnyebben egyenesítik ki a fogaid.

Hogyan működnek a fogsabályzók?

A fogsabályzók úgy egyenesítik ki a fogaid, hogy bizonyos pontokon egy ideig nyomást gyakorolnak rájuk. A legtöbb gyereknek csak sima, általános fogsabályzóra van szüksége, dróttal és gumival, amik nyomják a fogakat. A drót segít mozgatni, a gumisáv segít szép sorba állítani a fogaidat. Ha megkaptad a fogsabályzót, a fogorvosod megmondja hogyan, és mennyi ideig kell viselned (lehet, hogy éjjel nappal 2 éven keresztül; lehet, hogy csak éjszakánként, fél évig). Ez csak a fogaidon múlik.

Élet a fogsabályzóval

Sokkal jobban kell ügyelned a fogaid tisztítására, amíg a fogsabályzó rajtad van. Minden étkezés után fogat kell mosnod, és nagyon vigyáznod kell arra, hogy ne egyél olyat, ami beleszagadhat a fogsabályzódba. A fogorvosod is adhat olyan fogselymet, amivel ki tudod tisztítani a fogsabályzód, és körülötte a fogaidat. Létezik speciális fogkefe is, állandó fogsabályzót viselőké számára.

Néhány ételről le kell mondanod, ami problémát okozhat a számodra. Ilyen például a pattogatott kukorica, a kemény és a ragadós cukorka, és végül a rágógumi. A

cukros üdítőitalok és a gyümölcslevek is okozhatnak problémát, mivel a cukor rajta marad a fogaidon. Ha mégis ilyeneket innál, utána feltétlenül moss fogat.

Mivel a fogsabályzók nyomást gyakorolnak a fogaidra, kényelmetlenül érezheted magad, főleg az első fogsabályzás után. Ha van kiálló drótdod vagy tartód, vagy olyan drótdod, ami sérti a szádat, szólj a fogorvosodnak.

Noha a fogsabályzó viselése némi kellemetlenséggel jár, különösen, míg meg nem szokod, sok gyerek hordja, és feltétlenül javul a problémájuk. Mikor tudhatod ezt biztosan? Akkor, amikor leveszik – teljesen új lesz a mosolyod!

Fantasztikus érzés, ha van egy testvéred, számíthatsz rá, megvéd, ha kell, meghallgat, ha kell, kritizál, ha kell, felráz és felvidít, ha arra van szükséged és ugyanez visszafelé a te részedről. Néha kijöttök egymással és néha nagy vitákba keveredtek, de azért nem cserélnéd el semmiért a testvéredet, ugye?

Felnőni egy testvérrel nagyon jó

Mindig gondoldj arra, ha a húgod vagy az öcséd elveszi valamelyik ruhádat vagy használja a számítógépedet, hogy az a düh vagy irigység, amit akkor érzel, elmúlik és teljesen felesleges. Sokan sok mindent megadnának érte, ha lenne kivel veszekedniük. Tinédzser korban mindig több a súrlódás a testvérek között, de ez normális is. Néha úgy érezheted, ha az idősebb testvéred oktat vagy megtilt valamit, esetleg hazaküld egy buli-

ból, hogy csak hatalmaskodik rajtad, de ez nem így van. Meg akar óvni attól, hogy bajba kerülj, vagy hogy elkövesd azokat a hibákat amiket ő, azonban idővel, ahogy egyre idősebbek lesztek, majd ezt is megérted. Ha épp nehéz időket élsz meg a testvéreddel, és a viszonyotok rossznak tűnik, próbáld meg olyan alkalmat keresni, amikor el tudtok ketten beszélgetni. Mondjátok el egymásnak, mi bánt benneteket, min aggódtok mostanában, mi a bajotok a másikkal. A testvéri viszony egy nagyon bonyolult és érzékeny kapcsolat, de talán az egyik legszorosabb is az életben. Dolgozni kell rajta, mint minden emberi kapcsolaton.

Hogyan lehet kiépíteni egy jó kapcsolatot egy testvérrel?

Vicces dolgokat csináljatok együtt, menjetek el biciklizni, nézzetek meg együtt esténként egy filmet. Ha tudod, hogy valamiben nagyon jó a testvéred, akkor abban a dologban kérd ki a véleményét és a segítségét, ez nagyon jól fog esni neki. Ne felejtse el a névnapját és a születésnapját. Megtehetitek egymásnak szívességeket. Beszélgetsetek esténként. Próbáld meg vele

Testvérnek lenni...

minél többször együtt étkezni, az nem jó, ha mindketten elvonultok magányosan a szobátokba egy tálcán a vacsorátokkal. A közös étkezések közben tudnátok beszélgetni, netvetni, mert jó együtt lenni, és közben együtt enni! Ha van egy kis zsebpénzed, meglepheted olykor-olykor olyan dolgokkal, ami a hobbyjához kapcsolódik.

Féltékenység a testvérek között

Gyakran előfordul testvérek között, hogy féltékenyek lesznek egymásra, ez egy normális emberi érzés, mindenki érez ilyet az élete során. Ne felejtse el, nem gyűlölheted a testvéredet azért, mert szebbnek látod, mint saját magadat, vagy mert tehetségesebb a sportban, jobban tanul. Ha meg is kísértenek ezek az érzések, próbáld meg máshogy nézni a dolgokat. Nem biztos, hogy úgy van, ahogyan te látod. Még nagyon sokat fogsz változni te is, benned is számtalan olyan dolog van meg, ami a testvéredben nincs. A testvéredet szeretned kell, hiszen ő lesz az a szüleid után, akire életed végéig számíthatsz majd, és akivel köztetek egy elszakíthatatlan kötelék van.

Te melyik típusba tartozol?

Milyen színek állnak jól neked? Megtudod, ha megállapítod, milyen típusú vagy: tavasz, ős, nyár vagy tél?

Tavasztípus

A tavasz típusú lányok arcszíne világos, alaptípusa mindig sárgás vagy arany. Sok tavasz-lány büszkélkedhet áttetsző, tiszta őszibarackbőrrel, másokat vidám, aranszín szepplőcskék ékesítenek.

Hajszín: aranszöke, lenszöke, mézszínű, vörösseszöke vagy aranybarna.

Szemszín: világoszöld, kék, türkiz, borostyánszín. Sokanál a szem világos és tiszta, mint az üveg.

Tipp: Az aranyos alapszínhez illenek a tavasz tiszta színei s az összes aranyalapú szín: elefántcsont, mézszínű, halványzöld, kajszi- és őszibarackszín, ibolyakék, de éppúgy az erős korallpiros és a mély búzavirágkék is. Kerüld azonban a feketét és a hófehéreket.

Őszitípus

Arcszíne aranyalapú, meleg és világos. Néha sápadt, ezért használhat erősebb színeket.

Hajszín: többnyire vörös vagy vörösesen csillogó. Minden árnyalat megtalálható közöttük a gesztenyebarnától a rézszínen és

vörösseszökén át egészen a répaszínig. De elfér ezen a palettán a sötét aranszöke és a sötétbarna is.

Szemszín: többnyire meleg színű. Lehet aranybarna, sötétbarna, mogyoró- vagy borostyánszín. Előfordul kristálytisza zöld szem is, vagy halványkék, türkiz.

Tipp: Ha ebbe a típusba tartozol, legszebben a földszínek öltöztetnek. Hófehér helyett jobb, ha krémszint választasz. Arcszínedet előnyösen emeli ki a meleg barack- vagy narancsszín. Színed a palackzöld, a rozsdaszín, a kukoricásárga. Kerüld a kékes árnyalatokat, a rózsaszínt és minden rikító színt.

Nyártípus

Bőrszíne többnyire nagyon világos, rózsaszínes vagy sárgásbézs, rózsás, olykor szepplőkkel.

Hajszín: hamvaszöke. Gyermekkorban többnyire világosszökek, később sötétedik meg a hajuk. Napsütésben hamar kiszőkülnek megint. Közép- vagy sötétbarna is lehet.

Szemszín: többnyire kék, kékeszürke, zöld, szürkés-zöld vagy kékeszöld.

Tipp: Jól áll minden hűvös, fátýolos, kékes alaptónusú szín: kékes rozé, hideg égbék, borvörös, kékeszöld, pasztellzöld. Jobb, ha kerülöd a hófehéret, a feketét és a barnákat.

Téltípus

Bőre mindig kékes alapárnyalatú. Arcszíne gyakran porcelánszerű, hideg, olykor sápadt. A bőrszín a nagyon fehértől a sápadt sárgáson át a világos olívaszínig változhat.

Hajszín: általában sötét színű, fekete, sötét hamvasbarna.

Szemszín: lehet tiszta kék, mélyzöld, egészen sötétbarna, mogyorószínű vagy szürke.

Tipp: A fekete és a hófehér csak a téltípusnak áll jól. Színei a tiszta, erős színek: a világító kék, a tűzpiros, a citromsárga, a fenyőzöld. Jól illenek hozzá a színkontrasztok is: piros/fekete, rózsaszín/fehér, kék/ciklámen, smaragd/zöld/rubinpiros. A tél palettáján nincs helye a narancsszínnek, sem a sárgás tónusú kékeknek.

Így győzheted le a tavaszi fáradtságot

Voltál már úgy, hogy felébredtél reggel, és úgy éreztél magad, hogy még fáradtabb vagy, mint amikor lefeküdtél? Az úgynevezett tavaszi fáradtság több embert érint, mint gondolnád. A tél után a melegebb napok érkezésével jön. Jellemző ekkor a mindennapi tevékenységünkre a fáradtság, a kimerültség, az energia hiánya.

Kétféle tavaszi fáradtság létezik:

– Fizikai eredetű: megnyilvánulása, hogy a test erőtlen, kimerült.

– Idegi eredetű: megnyilvánulása, hogy a szellemi aktivitás (gondolkodás, koncentráció, figyelem) kicsit csökken.

A tavaszi fáradtság tünetei: megmagyarázhatatlan szomorúság, ingerlékenység, étvágytalanság, néha feledékenység, vérnyomáscsökkenés, fejfájás, rossz közérzet, izomgyengeség, fáradtság.

A tavaszi fáradtság tüneteinek kezelése: megfelelő mennyiségű alvás, relaxációs gyakorlat, testmozgás, megfelelő összetételű táplálkozás: energiában gazdag élelmiszerek (pl.: datolya, dió, banán, bab, tészta, csokoládé).

Továbbá a napi ajánlott fél liter tejről és a fél kilogramm gyümölcsről se feledkezzünk meg. A zöldségek terén elegendő naponta egy adag salátát vagy egy adag főzeléket megenni.

A következő növények segíthetnek a tavaszi gyengeség leküzdésében:

– Ginzeng gyökere: Növeli a vitalitást, javítja a szellemi tevékenységet és a fizikai állóképességet.

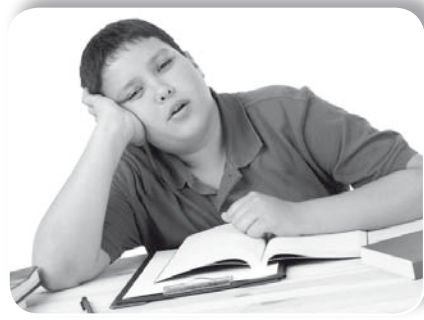

– Póréhagyma: Rostot, béta-karotint, C-vitamint, vasat, kalciumot és foszfort tartalmaz, tisztítja a vért.

– Fokhagyma: Tartalmaz jódot, kén, foszfort, kalciumot és C-vitamint. Antibakteriális, lúgosító hatása van és immunerősítő.

– Grépfrút, kivi: Magas az ásványianyag-tartalma, rengeteg C-vitamin van benne.

– Savanyú káposzta: Az egyetlen olyan C-vitaminforrás, amely egész évben rendelkezésre áll.

Húsvéti locsolkodás

A húsvéti locsolkodás szokása sok-sok évtizeddel korábbra tehető. Te is vársz fiúkat, de nincs ötleted az ajándékokat illetően?

A locsolkodás eredete

A húsvéti locsolkodás a katolikus hit egyik magyarázata szerint a keresztelkedésre utal. Egy másik történet alapján a locsolkodás onnan ered, hogy a Jézus sírját őrző katonák vízzel öntötték le a feltámadás híretét vivő asszonyokat.

Pár évtizede...

A több évtizede egyre inkább elhalványuló hagyomány szerint a lányokat csak 13 éves koruktól lehetett meglocsolni. A meglocsolt lányok ezután beszaladtak a szobába átöltözni. A legények közül csak az jöhetett be a házba, aki kérőként számba jöhetett, vagy komoly udvarlónak látszott.

A behívott fiúkat megvendégelték, a legkedvesebbeket sonkával, főtt tojással kínálták. Ital gyanánt saját készítésű bort töltöttek, végül pedig az ajándékba adott

tojással a zsebükben a legények továbbálltak. A hétfő esti locsolóbállal zárult a vidám tavaszi ünnep.

Locsolkodás manapság

A napjainkban elterjedtnek számító kölnivel való locsolás jóval újabb keletű, és elsősorban a városokban terjedt el. Falukon még manapság is gyakran szódával, vagy a kútból frissen húzott vízzel locsolják a lányokat húsvéthétfőn.

Milyen ajándék jár a fiúknak?

Mostanában sajnos a húsvéti locsolás sok helyen együtt jár a gyors pénzszerzési lehetőséggel. Így a hagyomány lassan kezd elveszteni az értékét, hiszen a fiúk gyakran olyan házakba is becsöngetnek némi zsebpénz érdekében, ahol nem is ismerik őket.

Nem célszerű pénzt adni a vendégeidnek. Ezt az igazi locsolók nem is várják el tőled, főleg, hogy a nagymamájuktól és idősebb hölgyrokonuktól ők is megkapják a hön áhított aprót.

Érdeemes némi frissítővel várni a fiúkat. Üdítővel marasztalható a srácokat egy beszélgetésre. Jól jön némi rágcsálnivaló is: egy kis ropinak és sütinek mindenki örül.

Sokan rajonganak a csokiért, míg mások inkább a festett tojásokat szeretik. A legjobb tehát, ha egy szép kis kosárkába összegyűjtöd az ajándékozásra félretett édességeket, húsvéti tojásokat, és hagyod, hogy mindenki kiszolgálja magát. Így tényleg azt választja a locsolód, aminek igazán örülne.

Készíts húsvéti tojástartó kosarat!

Te is besegíthetsz a szüleidnek a húsvéti előkészületekben, főként a húsvéti hangulat megteremtésében, ami pár egyszerű dekorációval könnyen kivitelezhető. Készíts például hangulatos tojástartó kosarat.

Szükséges eszközök: színes karton, olló, ceruza, ragasztó, gombostű, szalag, fű.

Elkészítés: A kartonlapokból vágj köröket, ebből fog összeállni a kosár. A kör két merőleges átlója mentén vágd be a kartont négy helyen, de csak kb. félig. Ezeket a szárnyakat felhajtva pedig rögzítsd színes gombostűvel. Ugyanolyan színű kartonból ragassz talpakat, egy másik színből pedig fület a kosárnak.

A fej alapján fog eldőlni, milyen állat lesz a kosárforma. Használj húsvéti szimbólumokat, pl. nyuszifejet vagy csibét. Az elkészített fejet ragaszd fel a kosárra, a nyakára pedig a csokrot. Végül helyezd bele a füvet és a színes tojásokat.

Bárányos tojástartó húsvétrá

Ez a kis bárányka kedves játék lehet, ha elmúlik az ünnep.

Szükséges eszközök: WC-papír guriga, háztartási vatta, folyékony ragasztó, olló, laposfogó, tű, cérna, maradék bőr- vagy filcdarabok, gyöngy.

Elkészítése: Vágd ki a WC-papír gurigából a bárány testét egy hegyes kis ollóval. Hajtsd

be a fejrészt. Készíts borsónyi méretű gombócokat a háztartási vattából, majd egyesével ragaszd fel a gurigára. A fejét hagyd ki. A fejhez egy nagyobb vattacsikot tépj le, amelyet felül ráragasztva alulra hajtasz, és ott is leragasztod. Így kapod meg az orr formáját. Alaposan nyomd rá a vattát a fejre, majd egy következő, nagyon vékony csíkot keresztben tekerj a fejrészre. Várd meg, amíg megszárad, csak azután folytasd a munkát.

Varrd fel a szemeket, a csomót a fej alatt rejtheted el. Ha nehezen megy át a tű a fejben, fogóval áthúzhatod. Az orr dekorgumiból készülsz, de bármilyen anyagot felhasználhatsz, a lényeg, hogy rózsaszín legyen. Vágj ki egy kicsi háromszöget, amelynek a sarkait lekerekítetted. Ragaszd fel a helyére.

A fül maradék anyagból készülhet. Vágj ki két kis háromszöget a bőrből (vagy textilből), majd a sarkokat kerekítsd le. Cérnával húzd össze a fület a tövével, hogy íves legyen. Csomózd meg, majd ragaszd fel.

Tudtad-e?

Honnan ered a húsvéti tojás?

A tojás a tisztaság, a termékenység, és mindenekelőtt az élet szimbóluma. A közép-korban még fizetőszköz is volt.

A kereszténységben a tojás az újjászületés szimbóluma.

Már a 13. századból vannak írásos emlékeink a tojás festéséről. 1615-ben Strassburgban említik először „húsvéti tojás”-ként. Eredetileg a tojások egyszínűek voltak. A leginkább elterjedt szín Nyugat-Európában a piros, Kelet-Európában pedig az arany volt. Csak a 17. században kezdték többszínűvé festeni, illetve különféle mintákkal ellátni a tojásokat.

Elérkezett a húsvét, így bizony nem árt, ha legalább néhány szépen díszített tojással és egy kevés barkával dekorárod a szobádat.

Előkészítés

Természetesen a forma a lényeg, de ha hosszan akarsz gyönyörködni a művedben, akkor nem érdemes főtt tojással próbálkoznod. Ez ugyanis csak ideig-óráig marad látványos és finom.

A hobbyboltokban vehetsz műanyagból, fából és habból készült tojásokat, de a jól bevált régi módszerrel otthon is kifújhatod a tojások belsejét. Így máris egy tartós alapra tettél szert.

Díszítés

Miután megmostad és szárazra törölted a tojást, több módszerrel is díszítheted:

– Tegyél néhány evőkanál olajat a tojásfestékes vízbe! A festék ott nem fogja meg a tojást, ahol olaj éri, így érdekes mintázatot kapsz.

– Fesd be a tojást, majd egy tű segítségével rajzolj rá mintát!

– Fogj egy gyertyát! A viasszal óvatosan rajzolj mintát a még festetlen tojásra,

Tojásfestés

majd az egész tojást ferd be! Miután a festék megszáradt, töröld le a viaszt a tojáról! Máris kirajzolódott a szép minta.

– Fess be néhány kifújt tojást, majd törd össze őket kisebb-nagyobb darabokra! Egy kis ragasztó és a színes tojáshéjak segítségével mozaikszerűen tudod díszíteni a többi tojást.

– Ragasztóval rajzolj mintát a tojásra, majd forgasd meg csillámporban!

– A befestett és megszáradt tojásokra ragassz húsvéti hangulatot idéző matricákat vagy flittereket, gyöngyöket!

– Gyors, egyszerű, mégis dekoratív megoldás, ha a színes tojásokat selyemszalagból kötött masnival díszíted.

– Gyűjtsél aprócska leveleket, szirmokat! Nedvesítsd be a tojás egy részét, majd nyomd rá a növényt az oldalára! Nejlonharisnyával szorítsd rá úgy, hogy ne mozdulhasson el! Az előzőleg tojásfestékkel megszínezett vízbe áztasd bele a harisnyába csomagolt tojást! Ha a tojás elérte a kívánt színt, vedd ki, önts le vizet, majd szárítsd meg!

– Szedj lapjaira egy szép szalvétát, majd simítsa rá a szalvétaragasztóval bekenet tojásra!

Tipp: Még tartósabb és fényesebb lesz a végeredmény, ha lakkal befújod a kész művet.

ZSIBONGÓ

Vicces locsolóversek

*Én ma már nem teszek-veszek.
Egész nap csak sonkát eszek.
Nyuszikával piálgatok.
Áldott Húsvétot kívánok!*

*Korán reggel útra keltem,
Se nem ittam, se nem ettem,
Térdig jártam már a lábam,
Hogy öntözsem alig vártam.
Piros tojás, fehér nyuszi,
Locsolásért jár a puszi!*

*Én még kicsi vagyok,
Verset nem tudok.
Majd jönnek a nagyok,
Mondanak azok.
Ajtó mellett állok,
Piros tojást várok.
Ha nem adják párjával,
Elszökök a lányával!*

*Húsvét van, odakinn mosolyog az ég is,
Adjanak egy százast, mosolygok majd én is!*

*Biciklivel érkeztem,
40 métert fékeztem.
Jósi vagyok, szép és laza,
Locsoljak vagy húzzak haza?*

*Van nálam egy kis pacsul,
Lelocsintom magát.
Ha egy kicsi mázlija van,
Szereti a szagát.*

*Húsvét másnapját
Örömmel köszöntjük,
Ha tojást nem adnak,
Mindnyáját leöntjük!*

*Én vagyok a török,
Locsolkodni jövők,
Ha nem adtok piros tojást,
Mindent összetörök.*

Kreatívkodjunk!

Lássunk pár ötletet, hogyan készülhetünk húsvétra. Nemcsak az alkotás öröme és a végeredmény a fontos, hanem leginkább a közös munka. Ünnepe minden perc, amit a drága időnként egymásnak adunk.

1. Papír ablakdísz

Nincs más dolgunk, mint kivágni a tetszőleges formákat, csirkét, növényt, majd összeragasztani és ablakra rögzíteni.

2. Vattacsibék

Fél dióhéjba vattapamacsokat ragasztunk, szemet, csórt, taréjt vágunk ki papírból, majd ráragasztuk a csibékre. Fél tojáshéjat is festethetünk, abban is csücsülhetnek a kiscsirkék.

3. Kotló és kicsinyei

Színes papírból sávot vágunk, könnyűcsepp alakúra hajtjuk, megragasztjuk, ez lesz a testük. Kör alakú papír a fejük, három kis négyzet behajlítva a farkuk.

4. Nyuszi termékekből

Tobozból készül a test, dióból a fej, földimogyoróhéjból a karok és lábak. Az orra barka, bajsza szalma, füle és szeme karton.

5. Nyuszi papírgurigából

A gurigákat barnára festjük, a többi testrészt kartonból kivágjuk és ráragasztjuk. Színes gyurmából tojásokat formázunk, és egy tálkába helyezünk.

A húsvéti tojások

Az erdő közepében, egy vén cserfa alatt kicsi házikó állott. A házikóban lakott Tapsi úr a feleségével meg a két gyerekével. Rendes, jóravaló erdei nyulak voltak Tapsiék, és bár hosszú volt a fülük meg kurta a farkuk, senkinek az erdőben panasza nem lehetett ellenük.

Egy reggelen, éppen újév reggelén, Tapsiné azt kérdezte az uratól:

– No, édes apjukom, mit főzök ma ebédre?

Az öreg nyúl egyet-kettőt szippantott a pipájából, és azt mondta:

– Jó lesz egy kis takarmányrépa. Ha meg találsz a piacon édes káposztatorzsát, hozatsz belőle a gyerekeknek.

A gyerekek nagyon szerették a káposztatorzsát, és örömben mindjárt ugrálni kezdtek az asztal körül. Tapsiné asszony pedig a cseléddel elment a piacra.

Hanem jó félóra múlva már vissza is jött megint, átfázva a nagy hidegtől, tüszentve, és üres kosárral.

– Hol van a répa? – kérdezte az öreg nyúl.

– Hát a káposztatorzsa? – kérdezték a kicsinyek.

– A káposztatorzsának már elmúlt az ideje, a répáé még meg se jött. A vásáros kofák a nagy havazás miatt be se jöhettek a falvakból, még csak gyöngye fahéjat sem tudtam venni. Egy pár fiatal fának szoltam ugyan visszajövet, de ők azt mondták, hogy ebben a kegyetlen hidegben nekik is kell a héjuk. Az öreg nyúl megvakarta erre hosszú fületövét, a kicsinyeknek pedig sírásra állott a szájuk.

Kevés szecska volt ugyan még a kamrában, de ilyen napon, újév napján, még a mezei egér asztalán is különb ebédet találhatnak föl.

Az öreg nyúl egyet-kettőt szippantott a pipájából, és azt mondta:

– Baj, hát baj, de azért nem kell ám mindjárt sírni!

Aztán odafordult nyúlné asszonyhoz, hogy öltöztesse fel jó melegen a gyerekeket. Az asszony fel is öltöztette őket, meleg kendőt is kötött mindegyiknek a nyakára, hogy köhögést ne kapjanak a reggeli ködben.

– Gyerekek – mondta az öreg nyúl –, menjetek át a tisztásra az erdész bácsihoz. Köszöntsetek rá illedelmesen, mondjátok, hogy boldog újévet és jó egészséget kívánatok neki, és hogy jó szívvvel venném, ha valami kis finom főzelékfélével segítene rajtunk.

A gyerekek mindjárt szaladni akartak, de az apjuk utánuk szólt:

– Azt mondom, ne bácsikázzátok az erdész urat, hanem szólítsátok tekintetes úrnak.

Az anyjuk pedig azt mondta:

– Meg ne álljatok a jégen csúszkálni! Ha meg azokkal a bolondos vizslakölykökkel találkoztok, kerüljétek el őket okosan, hogy fogócskát ne játsszanak veletek megint. A gyerekek kézen fogva mentek az erdőn át, az erdészlak felé. Meglehetősen jól viselték magukat, csak néha böktek meg alattomban egy-egy havas bokrot, hogy egy kis havazást csináljanak. Az erdész urat a kert alatt találták a három kisfiával. A kisnyulak elmondták a mondókájukat, az erdész meg tüstént beküldte a fiait az erdésznéhez,

hogy adjon valamit a nyulaknak. Adott is négy-négy nagy répát. A kisnyulak a répákkal hazafelé mentek. Mikor az ismerős erdőbe értek, jókedvük kerekedett, és futkosni kezdtek. Azzal ijesztettek egymásra, hogy „Jön a róka!” Aztán nagy versengéssel iramodtak házuk felé. Aznap nyúléknál igen jó ebéd volt. Első fogásuk répaleves, aztán pirított répa répamártással, a harmadik fogás répafőzelék, végül kirántott répa. A télnek vége lett, és a nyulak egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy a hó elkotródott a házuk tájékaról, és hogy régi ismerőseik, a vándormadarak megint ott csicseregtek a fák között, csodálatos dolgokat mesélve idegen országokról, hol a télen jártak.

A nyulaknak most már nem kellett többé az erdészhez fordulniok, ha megéheztek, mert az erdő tele volt bársonyos fűvel és illatos herével. Hanem azért nem feledkeztek meg erdészékről. Az öreg nyúl azt mondta:

– Ilyen nagy úrral jó fenntartani a barátságot, és nem lehet tudni, mi lesz a jövő télen.

Éppen húsvét éjjelén volt, mikor a legnagyobb csendben furcsa egy társaság sompolygott az erdészék kertjébe.

Tapsiék voltak meg a rokonságuk. Elöl Tapsiné ment, egy-egy piros tojást vitt a hóna alatt. Aztán Tapsi úr jött, ez meg akora húsvéti tojást hentergetett maga előtt, amelynél nagyobbat és szebbet sose láttam. Kék bársonyból volt ez a húsvéti tojás, aranyabronccsal. Aztán jöttek a többiek, ők meg kosárban, pici szekérben hozták a sok húsvéti tojást. Mikor a kertbe értek, serényen munkához láttak. A kicsinyek ügyes fészkeket raktak a fűben, a bokrok alatt, az öregek meg óvatosan elosztogatták a tojásokat a fészkekben. Mikor elvégezték a munkájukat, usgye!... visszairamodtak az erdőbe.

Másnap az erdész már korán reggel lent járt a kertben. Később leszólította a gyerekeket is:

– Gyerekek – mondta –, nekem úgy rémlik, mintha nyomokat látnék a kertben. Ha itt jártok, akkor itt is hagytak valamit. Jó lesz egy kicsit körülnézni a bokrok alatt.

A gyerekek szétfutottak a kertben, aztán itt is, ott is hallatszott az örömkriáltásuk, amint egy-egy húsvéti tojással megrakott fészkekre bukkantak. Az a kékbársonyos, aranyabroncsos tojás, melyet Tapsi úr maga görgetett be a kertbe, tele volt cukorral. Én is megkóstoltam, mert éppen akkoriban vendégségben voltam az erdészéknél, és egész komolyan mondom, hogy alig ettem még ennél edesebb cukrot.

A három pillangó

Volt egyszer három pillangó: egy sárga, egy piros meg egy fehér. Vígan játszadoztak a verőfényes mezőn, virágról virágra szállkostak, táncoltak, repdestek jókedvükben.

De hirtelen beborult az ég. Közeledett a vihar.

– Repüljünk haza! – mondta a sárga pillangó, s ijedten pergette a szárnyát.

– Minél gyorsabban! – mondta a piros is, a fehér is, és elindultak gyors szárnyalással.

Éppen jókor értek haza, mert a zápor már megeredt, s egyre vizesebb lett a szárnyuk.

De a ház ajtaját nem tudták kinyitni, s az eső mind jobban és jobban szakadt.

– Menjünk a sárga tulipánhoz! – mondta a sárga pillangó – az majd bebocsát.

És a szakadó esőben elvergődtek a tulipánhoz, könnyörögni kezdtek neki:

– Sárga tuli, nyisd ki a kelyhed, hadd húzódjunk meg az eső elől!

De a tulipán így felelt:

– A sárgának szívesen kinyitom, de a pirosnak és a fehérnek nem.

Erre a sárga így felelt a szívtelen tulipánnak:

– Ha testvéreimet nem bocsátod be, inkább én is kint maradok!

A tulipán csak ingatta a fejét, de a kelyhét nem nyitotta ki. Az eső pedig mind sűrűbben szakadt.

– Menjünk a fehér tulipánhoz! – mondta a fehér pillangó.

Ázva-fázva elvergődtek a tulipánhoz, szépen kérlelni kezdték:

– Kis tuli, nyisd ki a kelyhed, hadd húzódjunk meg az eső elől!

De a tulipán így felelt:

– A fehérét örömeest befogadom, de a sárgát és a pirosat nem.

Erre a fehér pillangó így felelt:

– Ha testvérkéimet nem fogadod be, inkább én is kint maradok. Inkább ázzunk együtt, mintsem hogy elhagyjuk egymást.

A szívtelen tulipán csak ingatta a fejét, s kelyhét nem nyitotta ki. Az eső pedig már zuhogott. A pillangók szárnya már teljesen átázott.

– Menjünk a piros tulipánhoz! – mondta a piros pillangó. A szakadó esőben elvergődtek a piros tulipánhoz, és könnyörögni kezdtek neki:

– Kis tuli nyisd ki a kelyhed, hadd húzódjunk meg az eső elől!

De a szívtelen tulipán így felelt.

– A pirosat szívesen beengedem, de a fehérét és sárgát nem.

– Ha testvéreimet nem bocsátod be, inkább én is kint maradok! – mondta a piros pillangó is.

Tovább vergődtek hárman csurom vizesen a szakadó esőben. Hímporuk már elázott, csápjuk kókadozott, szárnyuk össze-összetapadt, még a lelkük is átázott. Csetlettek-botlottak fűszálról fűszálra és egy-egy lapulevél alatt húzták meg magukat. De a szél oda is besüvöltött és becsapott az eső.

*Süss fel nap, süss fel nap,
Szárogasd meg szárnyamat,
Nyisd ki a virágokat!*

– könnyörgött a három didergő pillangó. A nap meghallotta a sűrű felhők mögül a pillangók esdeklő beszédét, és annyira megilletődött, hogy a felhőket elűzte, meleg fényt árasztott a mezőre, s a pillangók szárnyát egy-kettőre megszáritotta.

S a három pillangó újra táncolt, repdesett vígan, mígcsak le nem nyugodott a nap.

Jékely Zoltán

Tavaszi szoknyatrend

Az idén tavasszal nagy sikere lesz a szoknyáknak, bátran viseld őket! Az 1960-as évek mentén haladunk, az üzletekben rengeteg ceruzaszoknyát, farmerszoknyát találsz majd. Menők lesznek még a közepes hosszúságú vagy a térd alatti ruhák, s mindent visz az 1970-es évek nagy sztárja, a maxiruha! Az aktuális szezon a nőiesség!

Farmerszoknya

Ebben a szezonban előkerülnek az elfeledett farmerszoknyák is, s nagyon sokoldalúan élednek újjá hamvaikból. Nemcsak a tinik és a bohém lelkületűek viselhetik, s nemcsak a tökéletes alakkal rendelkező csajok, hiszen vannak olyan fazonok is, amelyek jótékonyan eltakarják a túl széles csípőt, s arányossá varázsolják az alakot.

A vonalú szoknyák

A hetvenes évekből térnek vissza hozzánk az A vonalú szoknyák, amelyek lehetnek maxi-, midi- vagy miniváltozatúak is. Ez a szoknya mindenkinek jól áll. Ha a vádli karcsúsítása a cél, akkor a midiszoknyát válaszd.

Maxiruha

Ha vannak is kétségeid a szoknyaviseléssel, egy alapdarabot mindenképpen szerezz be az idén tavasszal, az pedig legyen egy maxiruha. Még gyerekcipőben jár ez a trend, de nyárra utcai divattá is válhat, te pedig egy leszel az úttörők közül, jól hangzik, ugye?

Tavaszi kabátok fiúknak

Avékony kabátok, dzsekik elkerülhetetlen ruhadarabok a tavaszi átmeneti időszakban. Az idén divatosak lesznek azok, amelyek különböző stílusokkal variálhatóak. Rajtad áll, hogy kiválaszd a neked megfelelőt.

Bőrdzseki

Gazdag a kínálat különböző szabású bőrdzsekikből – a rövidebb klasszikus fazonoktól a rockstílusúig. Amellett, hogy vagány külsőt kölcsönöznek, szinte minden alkalomra megfelelnek – egy sétára, suliba vagy esti szórakozásra. Főleg fekete, barna és szürke színben kaphatóak.

Farmerkabát

Mint minden tavasszal, az idén is kihagyhatatlan a népszerű farmerkabát, amelyből igen nagy a választék. Nemcsak a laza stílus kedvelőinek való, hiszen mindenki találhat az ízlésének megfelelőt.

Sportkabát

Ezek a legkedveltebbek a fiúk körében. Általában egyenes szabásúak, és pólóra, ingre egyaránt viselhetőek. Az idén tavasszal nyugodtan válogathatsz az élénkebb színűek közül, különösen a piros, sárga, narancsszínű lesz divatos.

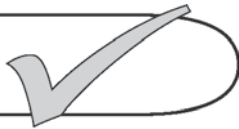

Military stílus

Ezt a közismert zöld színű, szélesebb szabású dzsekit minden generáció egyaránt viselheti. Rendkívül kényelmes, és szinte minden ruhadarabbal összeilleszthető.

Mennyire vagy ura önmagadnak?

1. Melyik kép illik az általános hangulatodhoz?

- a) Aranyló repceföld.
- b) Szín pompás őszi erdő.
- c) Vihar előtti égbolt.
- d) Viharos tenger, hatalmas hullámok.

2. A gyalogúton kerékpározol, közben hallod a járókelők szidalmát...

- a) Nem érdekel a zsörtölődés.
- b) Megjegyzed: a kerékpárúton autó parkol.
- c) Kényelmetlenül érzed magad.
- d) Emiatt nem fogsz a kocsúton kerekézni.

3. Sietsz a boltba, de épp az orrod előtt zár be...

- a) Szidod az alkalmazottakat.
- b) Mérgesen hazamész.
- c) Káromkodsz.
- d) Dörömbölsz, hogy engedjenek be.

4. Vitád támad otthon vagy a suliban...

- a) Folytatod, amíg nem tisztáztatok mindent.
- b) Javasolod: felejtjük el, kár ezen bosszankodni.
- c) Nem tudsz napirendre térni, alig tudsz másra gondolni.
- d) Rettenetesen kijössz a béketúrásból.

5. Az orvosi váróban rengetegen vannak, amikor odaérsz...

- a) Szó nélkül kivárod a sorod.
- b) Elmész, és majd máskor visszajössz, hátha akkor nem lesznek ennyien.
- c) Máris rosszabbul érzed magad.
- d) Ügyeskedsz, hogy mások elé kerülj.

6. Milyen a pillanatnyi közérzeted?

- a) Szilárd és „ütésbiztos”.
- b) Kellemes a hangulatod.
- c) Nincs panaszod, úgy érzed magad a bőrödben, mint egy könnyű nyári ruhában.
- d) Úgy érzed magad, mint egy kinőtt ruhában, majd szétrobbansz.

7. Úgy adódik, hogy bennekedsz a liftben...

- a) Becsukod a szemed és a szabadulásra gondolsz.
- b) Megrettensz.
- c) Majd szétvet a düh.
- d) Szkeptikusan megjegyzed: Ez is csak velem fordulhat elő.

8. Valaki tolokodni próbál a pénztár előtti sorban...

- a) Rászólsz, hogy most te következ.
- b) Nem veszel észre semmit.
- c) Szemtelen alagnak nevezed.
- d) Nem bánod, magad elé engeded.

9. Egyszerre legalább húsféle dolgod lenne...

- a) Sorrendet állítasz fel, és nekikezdesz az elsőnek.
- b) Nem kezdesz egyikbe se.
- c) Ide-oda kapkodsz, a csodában bízol.
- d) Jaj annak, aki most az utadba kerül.

10. Összeörrentél a pároddal...

- a) Legalább végre tiszta vizet öntöttetek a pohárba.
- b) Elromlott a hangulatod.
- c) Halálosan szomorú vagy a történetek miatt.
- d) Napokig duzzogsz.

E teszt segítségével medállapíthatod, tudsz-e uralkodni a hangulatodon, érzelmi kitöréseiden. Válaszolj a következő kérdésekre úgy, hogy kiválasztod a leginkább rád illő megállapítást. Utána számold össze, hogy az egyes betűjelekből mennyit gyűjtöttél össze. A végén olvasd el a legtöbbször megjelölt betűhöz tartozó értékelést.

Értékelés

Legtöbb az a válasz: Kemény, de uralkodó

Fegyelmezett vagy, és fel vagy készülve a legkülönfélébb eseményekre. Józan értékítéletednek köszönhetően nagyon jól tudod, mit miért érdemes feláldozni. Pontosan tudod azt is, mennyire vagy terhelhető, így nagyon hajszás időszakban sem veszíted el a fejed. Többen nehezen viselik, hogy ilyen tiszta fejjel és előrelátóan gondolkodsz, de ne törődj velük, ez nem a te gondod, járj továbbra is a saját utadon.

Legtöbb a b válasz: Kedves, de önpusztító

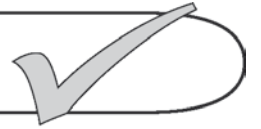
A mottó: maradjunk nyugodtak és kerüljük a nézeteltérést! Vigyázat, ez a hozzáállás csak rövid távon oldhatja meg a problémákat, hosszú távon alig használható. Azzal, hogy gondolatban egy idilli szigetre menekülsz a nehézségek elől, még nem oldottál meg semmit. A gondok attól nem szűnnek meg, hogy nem gondolsz rájuk. Ha sokáig kitaratsz az életfilozófiád mellett, előbb-utóbb önmagad ellen fordulnak a saját elveid.

Legtöbb a c válasz: Félnék, de erőszakos

Nyugalomra törekszel, mégis mindig van valami, ami kihoz a béketúrásból. Ha elmérgesedik a helyzet, akkor a visszavonulás és a támadás között örlödsz. Válsághelyzetben indulatból cselekszel. Bizonytalanságodban összevissza csapkodsz magad körül. Beszélj valakivel a problémáidról, aki jól ismer. Nagy szükséged van egy tiszta fejű, jóbarátra!

Legtöbb a d válasz: Erős, de fegyelmezettlen

Élvezed, ha nyomás nehezedik rád. Nem szereted, ha nem teheted próbára az erődöt és az eszedet. Amíg találsz magadnak értelmes célt, nem izgat senki és semmi. De jaj a környezeteknek, ha a stresszhelyzet kritikussá válik! Akkor kitörsz, elbizonytalanodsz és szinte kegyetlen leszel. Egy rossz szó, és már is felrobbansz. Élvezd továbbra is az erődöt, de próbáld féken tartani az érzelmi kitöréseidet!

Szerelemteszt

1. Szerelem első pillantásra... Romantikus hangzik, de neked mi a véleményed róla?

- a) Mindig csak másokkal történik meg.
- b) Van ilyen. Minden eshetőség megvan rá, az élet bármelyik pillanatában.
- c) Komoly eshetőség, oda kell figyelni rá.

2. Milyen elképzeléseid vannak életed igazi, nagy szerelméről, akit még nem ismersz, de már sokszor gondoltál rá?

- a) Kivételes személy, senkihez sem hasonlítható – de vajon megmarad-e mellettem egy egész életen át?
- b) Csodálatos személy lesz, akivel teljesen egyek leszünk.
- c) Fontos számomra, hogy alkalmas legyen a családi életre, amellett, hogy mindenkinél jobban vonzzon engem.

3. Ha eljönne az igazi, te milyen áldozatot vállalnál érte (ha szükség van rá), vagy mit adnál fel életed addig megszokott menetében?

- a) Feltétlenül biztosítanék neki egy bizonyos helyet a jól megszervezett életemben, amelynek minden percét gondosan beosztom. Azért gyökeres változást – ömiatta – nem tervezek.

Felismered a nagy Őt? Vagy hagyod elmenni az orrod előtt? Ha eddig bizonytalan voltál, felelj a szerelemteszt kérdéseire, és megtudod a választ!

- b) Mindent odaadnék érte, beleértve azt is, ami a legfontosabb a számomra.
- c) Hajlandó lennék teljesen új életet kezdeni, természetesen a racionalitás határain belül.

4. Te milyen emberi kapcsolatokat tartasz alapvető fontosságúnak az életedben?

- a) A család összetartását.
- b) A barátokat, barátnőket, rokonokat, ismerősöket – mindenkit! A lehető legtöbb, általam érdekesnek és arra érdemesnek tartott személlyel szeretem hosszú távon ápolni a kapcsolataimat!
- c) Azoknak az embereknek szeretném megtartani a szeretetét, akik mindennél többet jelentenek a számomra, mivel már az életem részévé váltak.

Legtöbb az a válasz:

Rólad nem lehet azt mondani, hogy a szerelem tekintetében optimista alkat lennél: valójában nem bízol saját vonzerődben, kevés az önbizalmad. Nyugodt, jól szervezett életet biztosítasz magadnak, amelyben nem sok meglepetésre számíthat. Számodra fontosak a családi kapcsolatok, és úgy tűnik, többre értékeled őket, mint a baráti vagy a szerelmi szálakat. Pedig, ha csak vársz és vársz, hátha felbukkan valaki, aki a nagy „ő” lehetne az életedben, kihagyhatod az esélyeket. Bízol abban, hogy rátalálsz életed nagy szerelmére, de úgy gondolsz az egészre, mint egy távoli álomra, mintha egy messzi csillagot figyelnél az égen... Higgýél jobban önmagadban, személyes vonzerődben, abban, hogy nemcsak meghódítani, hanem megtartani is képes vagy valakit, és meglátod, a csillag csodálatos módon közeledni fog feléd!

Legtöbb a b válasz:

Az olyan személyiségre, mint te, azt szokták mondani: „hát nem él remete-életet!”

Értékelés

Extrovertált alkat, tele lelkesedéssel, és vágyik rá, hogy minél több emberrel tartson kapcsolatot. Lehet az barát, szerelem, ismerős, rokon, szinte bárki. Az új találkozások, izgalmas kalandok forgatagában szeretsz élni, azt mindennél fontosabbnak tartod. A leggyakrabban nem gondolsz a jövőre, csak a mának élsz. Könnyen kivetíted vágyaidat egy-egy újabb személyre, aki akkor, abban a szituációban ideálisnak tűnik a számodra. Igyekezz magadba tekinteni, befelé koncentrálni, meghallani saját belső hangod, és megtudni, hogy kit is keresel valójában – mert azzal bizony jelenleg nem vagy tisztában. Ismerd meg jobban önmagad – így arra is könnyebben tudsz majd válaszolni, kivel is tudnád elképzelni az életedet.

Legtöbb a c válasz:

Úgy tűnik, megfelelő fontossági sorrendet állítottál fel az életedben. Prioritása-

id helytállóak. Stabil alkat vagy, igyekszel kiegyensúlyozottan élni. Anélkül, hogy megszállottan keresnéd az „örök” szerelmet, a „nagy ő”-t, aktív magatartásoddal mindig készen állsz arra, hogy rátalálj arra a személyre, akivel ezt a nagy érzést át tudnád élni. Kitűzted célod magaele, most már csak el kell érned! Nincs szó szerencsére semmilyen sürgető tényezőről, hanem sokkal inkább az esetlegességre, a lehetőségre építesz, hogy megtaláld a nagy szerelmet – és ez mindig ott motoszkál a fejedben. Persze a szemed sem igyekszel becsukni egy, az arra érdemesnek ítélt ember előtt: mindig nyitott szemmel jársz-kelsz a világban. Bár teljes nyitottsággal viseltetsz mások iránt, függő viszonyba még soha nem kerültél senkivel. Folytasd tovább is csak így, életszemléleted, érzelmi hozzáállásod eddig helyesnek bizonyult. Nagyon valószínű, hogy megtalálod majd az igazit, de kétségtelenül azon ritka pillanatok egyikében, amikor nem is számíthat rá!

Ausztrál horoszkóp

Január – Oposzum

Az ausztrál őslakosok szerint egy igazi maximalista vagy, akinek csak a tökéletes elég jó. Magasan van a lécnál minden téren, és elvárásaidnak nem könnyű megfelelni. A legszigorúbb azonban mindenki közül önmagaddal vagy. Minden apró hibáért ostromozod magad, és ha valami nem megy tökéletesen, akkor is törekszel arra, hogy a legjobb legyél. Bármibe is fogsz, kihozod magadból a maximumot, éppen ezért vagy sikeres és elismert. Az emberek becsülnék és felnéznek rád. Életed során sok szakmai elismerésben lehet részed. Szigorúságod és komoly viselkedésed miatt azonban sokan inkább tartanak tőled, mintsem szeretnek. Néha egy kicsit jobban kellene törődnöd a körülötted lévőkhöz lelkével, és nemcsak a sikerre összpontosítani az energiáidat.

Február – Denevér

Az ausztrál őslakosok szerint egy nagylelkű és szolgálatkész személyiség vagy, akinek a vállán bárki, bármikor kisérelhet

magát. Empatikus készséged legendás: bárkinek a helyébe bele tudod képzelni magad, és maximálisan át tudod élni, mi zajlik a másik lelkében. Pontosan tudod, mit érez. Sajnos ezzel az erényeddel sokan visszaélnék, és te vagy mások lelki szemetesládája. De te ezt nem bánod, hiszen akkor érzed, hogy fontos vagy másoknak, ha hozzád fordulnak vigaszért, lelki támaszért. Neked ez a világon a legnagyobb öröm. Mivel rendkívül jól bánsz az emberekkel, érdemes pedagógusként, ápolónőként vagy szociális munkásként kamatoztatnod ezeket a pozitív képességeidet.

Március – Erszényes nyúl

Az ausztrál őslakosok szerint egy nagyon gazdag fantáziájú és ötletgazdag személyiség vagy. Képzelőerőd határtalan, és kreatív gondolkodásod is egyedülálló. Szinte minden problémára azonnal vagy egy tucat megoldási lehetőséggel állsz elő. Míg a többiek csak tétován vakarják a fejüket, te már át is látod éles eszeddel a problémát, és a lehető leggyorsabban ki is eszeled a megoldást. Jó stratégia is vagy, aki rengeteg információt gyűjt be, és bámulatosan használod fel azokat. Mindig tudod, kit hívsz fel, ha el akarsz valamit intézni. Nagy baráti társasággal és kiépült kapcsolatrendszerrel rendelkezel. A legnagyobb kincsöd a kapcsolati tőkéd. Közvetlen vagy az em-

berekkel, de csak keveseket engedsz igazán közel magadhoz.

Április – Dingó

Az ausztrál őslakosok szerint egy független és önálló személyiség vagy, aki nem szívesen alkalmazkodik a többiekhez. Önfejű vagy, nehezen viseled, ha valami nem úgy történik, ahogy szeretnéd. Céltudatos vagy és nyeresőorientált, aki minden helyzetben az első akar lenni. Az életet egy versenynek fogod fel, ahol mindig a győztesé a dicsőség. És te erre nagyon is vágysz. Fontos számodra, hogy a környezetben élők higgyenek benned és elismerjék a tehetségedet. Ha ezt nem kapod meg, agresszívvá is válhatsz. Annál boldogabb vagy, minél többen ismerik el az érdemeidet. A benned dúló versenyszelem miatt jó sportoló vagy cégvezető válhat belőled.

Május – Vombat

Az ausztrál őslakosok szerint te vagy az egyik leghűségesebb jegy az összes közül. Megbízható vagy, akire mindig lehet számítani, és az adott szó számodra szent dolog. Állhatatosságod

minden téren megmutatkozik. Ha valamibe belefogsz, akkor azt végig is csinálod, bármennyi akadály is keresztezte utadat. Erélyes vagy, akinek van tartása. Hiszel abban, hogy ha valamiért megdolgozol, akkor a gyümölcs be fog érni, és végül győzedelmeskedni fogsz. Sikered titka tehát a kitartásodban rejlik. Nem adod fel egykönnyen. Gyakorlatias érzékkel vagy megáldva, értesz a pénzügyekhez is, ezért számodra nem lesz gond a pénzkeresés. Előbb-utóbb elér az anyagi jólét, a szerencse is melléd áll, de meg is dolgozol érte.

Június – Kacsacsőrű emlős

Az ausztrál őslakosok szerint egy nagyon vidám és felszabaldult személyiség vagy. Csak úgy vibrál körülötted a levegő. Energikus és élettel teli vagy, emiatt közkedvelt vagy a társaságokban. Ráadásul még a humorod is jó, frappáns megjegyzéseiddel, és vicceiddel pillanatok alatt jókedvre derítesz bárkit. Ez egy nagyon jó tulajdonságod, de nemcsak emiatt vagy sikeres az életben. Sikereidet rugalmasságodnak és jó alkalmazkodókészségednek is köszönheted. Könnyen veszed az akadályokat, mindig feltalárod magad az ismeretlen helyzetekben. Szerencsére szinte minden új ismeretet nagyon rövid idő alatt képes vagy elsajátítani, így könnyen váltasz egyik feladatról a másikra.

Szinte mindenki tudja, melyik csillagjegyben, illetve a kínai horoszkóp szerint mely állat évében született. Most kiderül, hogyan látják az asztrológiát a déli kontinens őslakói.

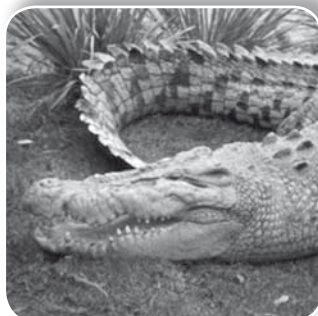
Ahogy a világ bármely más részén, úgy Ausztráliában is sajátos asztrológiai rendszer alakult ki. A 12 állatövi jegyet a kontinensen honos állatokról nevezték el a bennszülöttek. Hasonlóan a többi horoszkópkészítőhöz, az ottaniak is úgy gondolták, nagyban meghatározza a személyiséget, a tulajdonságokat, hogy melyik hónapra esik a születés napja. Ha a hónap első vagy utolsó hetében születél, akkor érdemes elolvasnod a sajátodat megelőző, illetve azt követő csillagjegy leírását is, mivel hatással lehet egyéniségedre.

Július – Koala

Az ausztrál őslakosok szerint kedves és szeretetre méltó személy vagy. Hasonlóan a koalához, te is nagyon szeretsz lustálkodni. Az élet napos oldalán szeretsz járni, vidám vagy és gondtalan, aki a problémákkal nem szívesen foglalkozik. Hajlamos vagy besöpörni a gondokat a szőnyeg alá, és kifelé mindig azt mutatni, hogy minden rendben van. A felelősséggel is akad némi problémád. Mivel mindig azt teszed, amihez kedved van, nem könnyen kötelezed el magad, hiszen így egy csomó jobbnál jobb lehetőségről lemaradhatsz. Mindig azt nézed, hogy neked mi a jó, bár ezt nem feltétlenül nyíltan teszed. Finoman úgy alakítod a dolgokat, hogy neked kedvezzenek a feltételek.

Augusztus – Krokodil

Az ausztrál őslakosok szerint igen erős személyiség vagy, aki nagy hatással van mindenkire. Büszke, szenvedélyes és dinamikus vagy, bármilyen helyzetben fel tudod hívni magadra a figyelmet. Csáberőd is erős, képes vagy magadhoz vonzani, akit csak akarsz. Az a típus vagy, akiért mindenki oda van, és a másik nem képviselői szinte sorban állnak a kegyeidért. Kisugárzásod mindenkit megbabonáz, nincs olyan ember, akire ne lennél hatással. Emiatt azonban hajlamos vagy a kapcsolataidban kevesebbet adni, mint amennyit kapsz, hiszen tisztában vagy azzal, hogy mennyien vágyanak arra, hogy veled legyenek. Egy kapcsolatban viszont csak akkor lehetsz boldog, ha te is tudod viszonzni a másik kedvességét, odafigyelését, szeretetét.

Szeptember – Gyík

Az ausztrál őslakosok szerint – hasonlóan a csillagjegyed névadójához –, te is a rejtőzködés nagymestere vagy. Képes vagy teljesen beleolvadni a környezetbe, úgy, hogy senki ne vegyen észre. Elvegyülsz, nem keltesz fel-

HOROSZKÓP

tűnést. Nem vagy a társaság középpontja, inkább szeretsz kívülállóként, megfigyelőként létezni a világban. A Gyík szülőtől úgy tartják, nagyon zárkózott, legbelül azonban igazán megnyerő és kedves személyiség. Jó érzéked van a részletekhez, precíz és megbízható vagy. A tökéletességre törekszel, ami előnyt jelenthet vezetői pozícióban, illetve művészi érzékedet remekül kamatoztathatod például lakberendezőként.

Október – Emu

Az ausztrál őslakosok szerint igazi társasági ember vagy, aki a közösség motorja. Te minden rendezvényen, bulin ott vagy, mert szeretsz reprezentálni, elegánsan megjelenni, de a partik világában is jól érzed magad. A zene és a tánc kikapcsol, és feltölt. Laza életfelfogásod van, úgy fogadod el az életet, ahogy van, és egy vállrándítással elintézed, ha valami feszültté tenne. Optimista hozzáállásod segíti, hogy szinte a legszorultabb helyzetben is gyorsan talpra állj. Mivel sok barátod van, mindig akad valaki, aki kisegít a bajból. Szeretsz lazán és felelőtlenül élni, csak úgy máról, holnapra, bele a nagyvilágba, de nem támaszkodhatsz örökre a családotra és a barátaidra. Egy-szer neked is fel kell nőd.

November – Ercsényes sün

Az ausztrál őslakosok szerint nagyon érzékeny, könnyen ingerelhető és sértődékeny vagy. A legjobban az dühít, ha igazságtalanság ér. Akkor aztán tombolsz, tőröz, zúzol, és úgy érzed, elárult a világ. Bosszúra szomjasan várod, hogy visszavághass, és pusztító energiádat nagyon nehéz visszafognod, ha sérelem ér. Néha már az is elég, ha szúrós tekintetteddel fenyegető pillantásokat vetsz a másikra, vagy maró megjegyzéseket zúdítasz rá. Sajnos azonban nem áll távol tőled a tettelegesség sem. Érdemes lenne energiádat az igazság szolgálatába állítani. Magas intelligenciádnak köszönhetően jó nyomozó válhat belőled.

December – Kenguru

Az ausztrál őslakosok szerint egy misztikus hajlamú, finom lelkű és intuitív személyiség vagy. Mintha valahogy többet érzékelnél a valóságból, mint az átlag. Vannak látomásaid, jós álmaid, és képes vagy a másik fejében lévő gondolatok kiolvasására. Megérzéseid is mindig pontosak, idővel megtanulsz bennük egyre jobban bízni. A megérzéseid minden helyzetben segítenek, hiszen megbízhatóbbak, mint az észérvek, vagy a logikus okfejtések. Ezt a kifinomult érzékenységedet a legjobban a lélekgyógyászat területein kamatoztathatod. Sok embernek segíthetsz a lelki békéje megtalálásában.

Attila, a hunok csillaga

Írta: Kiss Ferenc
Rajzolta: Fazekas Attila

29

ATTILA NEM FORDUL RÖGTÖN A BÍRODALOM ELLEN. A LAZADO VIZIGÓTOK MEGLECKEZTETÉSÉRE KÉSZÜL, AKIK AZ ADÓFIZETÉS ELŐL GALLIÁBA MENEKÜLTEK. TITKOS TERVE AZ, HOGY A HADJÁRAT SORÁN ÉUROPA NOMÁD NÉPEIT EGYESÍTI, S EZZEL A TÖMÉNTLEN HAD- DAL INDUL RÓMA LEIGÁZÁSÁRA.

A HUN Sereg a pusztító vihar gyorsaságával éri el a Rajnát.

ITT MEG HOGY MEGYÜNK ALTAL?

VÁGTÁTKOZ KI AZ ERDŐT!

30

AKI NEM CSATLAKOZIK A HADHOZ, ELPUSTUL. AZOK A NÉPEK, KIK ITTAK MÁR A MŰVELTSÉG POHARÁBÓL, RÓMA VÉDŐSZÁRNÁJA ALÁ MENEKÜLNEK.

I THEODORIK, A VIZIGÓTOK KIRÁLYA IS AETIUSTÓL KÉR SEGÍTSÉGET.

A RÓMAI HADVEZÉR SERIGE NAPRÓL NAPRA HÓ. CSAKÚGY MINT ATTILÁÉ.

Attila, a hunok csillaga

Írta: Kiss Ferenc
Rajzolta: Fazekas Attila

31 DUROCOTORUM/RHEIMS/FALAI ELŐTT...

HOGYAN TÖVÁBB, APÁM?
KÉRÜLJÜK MEG A VÁROST, MIINT
ARDAIČIČI TEJTE A GEPIDA
ELŐRÉSSEL?

A HAIITÓGÉPEK
KÖVEZETIŰT KELL,
ÉLLÁK! KAMADUNK!

ÉS MEGINDUL A VÁROS
OSTROMA. ÉJJELEK HAPPA
MŰKÖDNEK A HAIITÓGÉPEK,
NYILZÁPOR SÖTETI EL AZ
ÉGET.

A FALAK MÖGÖTT POLGÁRI KÜLDÖTSÉG
KERESI FEL A VÁROS PÜSPÖKÉT.

EZEK A BARBÁROK VÉ-
GIGGYILKOLTAK A FÉL VILÁ-
GOT! IEM KÖNYÖRGÜNK KE-
GYELEMÉRT!

32 MASHAP REGGEL NYILIK A VÁROS KAPUJA, ÉS A FEHÉR
MISERUHÁBA ÖLTÖZÖTT PÁPOK CSAPATA AZ OSTROMLÓK
FELE TART. A PÜSPÖK MEGALL ATTILA ELŐTT ÉS ERČES
HAJGTÁI DAVID ZSOLTÁRÁBA KEZD.

KELJ FEL, ÚRÁM, S
SZÓLTSD ÍTELETRE A
NÉPEKET MAGAD ÉLÉ!
TÖLTSD EL A SZIVUKET
RETTEGÉSSEL...

ORESTES, A HUNOK EGYIK KAPITÁNYA
MEGÉRTI AZ ÉKES LATIN SZAVAKAT, ÉS...

CSAPD LE A
FEJÉT!

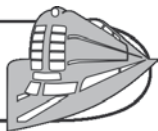

ÉS A FŐPÁSZTOR FEJE A POR-
BA HULL.

(Folytatjuk)

Több mint 2500 évvel ezelőtt messzi vidékekről sokan zárandokoltak Közép-Görögország megszentelt helyére, Delphoiba, hogy tanácsot kérjenek az antik világ leghíresebb jósdájától. Voltak, akik gyalog jöttek az Athéntól északnyugatra vezető út mentén, mások hajón érkeztek, és a ma Itea néven ismert kikötőnél szálltak partra a Korinthoszi-öböl északi szegélyén. Innen mintegy háromórás utazással keltek át a széles fennsíkon, ahonnan teljes egészében feltárult a csillogó, fehér épületek és műemlékek fölé tornyosuló Parnasszus hegy. Közeledéskor egyre tisztábban láthatták a hegyoldalt szegélyező Szent Utat, amely kanyargósan emelkedett a pompás templommal koronázott Apollón-szentélyen át. Más épületek is előtűntek: a fehér márvány színház, a hétezer személyes stadion a város legmagasabb pontján, a szabadtéri és fedett versenypályájú tornacsarnok, valamint a szép kört alkotó dór oszlopok, Athéna Pronaosz szentélyének, tholosza, a kupolás körtemploma külsején.

Delphoi ma már rommező, de a kőszirtekkel, hasadékokkal, kiáradó forrásokkal és hatásos sziklákkal tagolt felszíne ma is érzékelteti drámai erejét. A szentély alatt meredek szakadék ereszkedik le a Pleisztosz folyóhoz, a szurdok kiterjedt olajfaültvényeken át vezet a kék vízű öbölhöz. Az öböl fölött kopár, nagy sziklák magasodnak; Phaeridész, azaz „ragyogó” néven ismertek, mivel visszaverték a fényt, és a naplemente idején szinte felizzottak. A sziklákat átszelő szakadékban folyik a Kasztália-forrás vize, melyet a rituális mosdóhoz használtak.

Delphoi vad, hegyes tája, 610 méterrel a tenger színe felett, természetesen alkalmas volt a földistennő, Gaia iránti hódolatra, hiszen eredetileg is neki szentelték a helyet. A görögök a világ közepének tartották Delphoit. A legenda szerint Zeus, az istenek apja két sást röptetett a világ ellenkező végéről; találkozásuk helyét, Delphoit ítélte középpontnak, és az omphalos, azaz „köldök” nevű kővel jelölte meg. Egy másik legenda regéli el, hogy szörnyű kígyó őrizte az ak-

Delphoi, Görögország

„Ismerem a főveny sokaságát és a tenger mélységét; megértem a némát, és hallom őt, aki nem beszél.”

(A delphoi jósa válasza Kroiszosz [magyarul Krózosz] király küldötteihez)

kor Püthon néven ismert helyet, ahol Gaia jósdája is működött. Ám Apollón, Zeus fia, a fény istene legyőzte a kígyót, „Püthont”, saját jóshelyét rendezte be egy Püthia nevű papnővel; az isten az ő közvetítésével felelt a kérdezőknek. A legnépszerűbb időben három papnőre volt szükség a sok kérdés megválaszolásához. Diodorus Siculus római történetíró beszámol arról, hogy kezdetben ifjú szűzek teljesítették a feladatot, de mikor egyiket elrabolta és megerőszakolta egy tesszáliai csavargó, döntés született, miszerint legalább 50 éves, szemérmes, férjezett nőket bíznak meg a válaszadással.

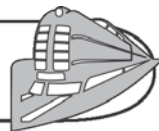
Legendákban maradt fenn, hogy Püthia a talaj mély nyílása fölé helyezett háromlábú széken vagy állványon ült, a hasadékból feltörő mámorító gőzöktől transzba esett, s őrzöngő és összefüggéstelen hangáradatot adott ki magából. Más tanúbizonyság szerint babérlevelek rágásától (a babérfa Apollón fája) került révílt állapotba. A tanácskérések mindenféleképpen kiterjedtek, vallási, pénzügyi, házassági és különösen hadi vállalkozások problémái voltak a leggyakoribbak. A kérdezőktől megkívták, hogy előzetesen tisztázkodjanak meg a Kasztália-forrás vizében. Ezután következett a szer-

tartás, amelynek során hideg vizet locsoltak egy kecskére, s ha az egész testében reszketett, helyesek voltak a jelek a kecske feláldozásához és az istenhez benyújtandó kérelemhez. A kérdező illendően befizette a díjat, és megvárta, míg sorra kerül. A kis táblákra rótt kérdéseket átadták a Püthiának, aki aztán révíletbe esve artikulátlanul válaszolt. A feleletet pap értelmezte, és versbe foglaltan leírva adta át a jóslatot a kérőnek.

A görög történetíró, Sztrabón következetesen pontosnak vagy eléggé hasznosnak találta a korszakok során adott válaszokat, így azt állította, hogy híruk szerint a legszavahihetőbbek a világon. Ám a jósa hírhedt volt kétértelmű kijelentéseiről is.

Mondják, hogy Kroiszosz, a kis-ázsiai Lüdia királya (Kr. e. 560–546) próbára akarta tenni a Delphoiban és másutt működő jósok igazmondását. Küldöttei mindegyiknek azonos időben tették fel a kérdést, hogy vajon mit tesz éppen a király? Csak Delphoi jósa válaszolt helyesen, mondván, hogy Kroiszosz teknősbékát és bárányt főz egy sárgaréz fazékban. A király olyannyira elégedett volt, hogy drága ajándékokkal árasztotta el Delphoit. A jósa azonban nem viszonzta

a bőkezűséget; amikor Kroiszosz a perzsa birodalom megtámadása kapcsán fordult a jósdához, az kétértelmű választ adott: a támadás megsemmisítene egy nagy birodalmat. Kroiszosz gőgösen saját győzelmét értette ezalatt, de elbukott, s Lüdia perzsa uralom alá került.

Az Itáliába gyarmati hadjáratot vezető spártai Phalantos is hasonlóan rejtélyes választ kapott: amint a felhőtlen égből eső hullik, elfoglalja Tarentum várost. Bármennyire képtelennek tűnt a válasz, igaz lett: amikor Phalantos a síró felesége, Aithra (a név jelentése „tisztá égbolt”) könnyeit („esőt”) érezte a vállán, folytatta a harcot, és valóban bevette a várost.

A jós figyelmeztette Nérót, a római császárt is, hogy óvakodják a 73. évtől. Kiderült,

hogy ez a burkolt célzás a császár utódjára, a 73 éves Galbára utalt. Nyílt, egyértelmű megfogalmazások is elhangzottak: Görögország legbölcsebb embere a filozófus Szókratész; vagy a másik, Nagy Sándornak címezve: „Fiam, neked senki sem állhat az utadba.”

Delphoi több mint 3 ezer éve szent hely, de növekedése és felvirágzása csak a Kr. e. VIII–VI. században kezdődött. A közel 183 m×128 m-es négyszögű területen fekvő Apollón-szentély egykori pompáját ma csupán képzeletünk segítségével, az épületek, emlékművek és szobrok romjaiból rekonstruálhatjuk. Az Apollón-templomhoz kanyargósan felvezető Szent Út mentén sok kicsi „kincstár” néven ismert, templomszerű épület sorakozott. A városállamok emelték

őket az értékes adományok elhelyezésére, melyeket Apollónnak ajánlottak a jóslat méltánylása miatt, és egyúttal gazdagságuk és tekintélyük fitogtatása céljából. A sziphnosziak kincsházát, ahol az előcsarnokot két kariatida – nő alakú oszlop – támasztotta alá, a város aranybányáiból származó pénzből építették. Az athéniaké dór stílusú márványépület volt, egyedül ezt restaurálták. Külső falait feliratok borították, köztük két Apollónhoz szóló, ősi zenei jelmagyarázatokkal ellátott himnusz.

A látogatók egyebek között megnézheték a kör alakú haloszt vagy cséplőszűrűt, ahol időnként színpadi játékok keretében mutatták be, amint Apollón megöli a Püthont. Látható az athéniak által emelet szép oszlopsor és a három összefonódó bronzkigyó által tartott emlékmű, amelyet a görögök állítottak, miután Plataia mellett, Kr. e. 479-ben legyőzték a perzsákat. A szentély uralkodó épülete az Apollón-templom volt, amelyet a tűzvész után, Kr. e. 546-ban, majd egy földrengést követően, Kr. e. 373-ban ismételtén újjáépítették. Bár Püthia a templom belsejéből fejtette ki működését, a pontos helyét nehéz meghatározni, a gőzölgő hasadékokat pedig sohasem sikerült azonosítani.

Delphoi jelentősége és tekintélye Kr. e. az V. század elején történt esemény után sem csökkent, pedig a jósda hazafiatlan tanácsot adott a görögöknek: ne forduljanak szembe a támadó perzsákkal. A görögök ennek ellenére győztek, és szobrokkal, emlékművekkel és hadizsákmányokkal árasztották el hálaiból. A következő századokban megszűnt a jósda pártatlansága. Egymással szemben álló államoknak – pl. Athén és Spárta – is elkötelezte magát.

Kr. e. a II. században Delphoi a rómaiaké lett, befolyása és tekintélye egyre csak nőtt. Néro császár (54–68) több mint 500 szobrot zsákmányolt a szentélyből. Amikor Julianus császár (360–366) küldöttjének kérdéseire válaszolt, már korábbi önmagának csak kísértete volt. A jósda Julianusnak szóló állítólagos felelete megrendítően idézi fel a szomorú pusztulás folyamatát: „Ezt közöld a királlyal: romba dőlt a dicső templom, nincs tető Apollón feje fölött; hallgatnak a babérlevelek, mozdulatlanok a prófétai források és szökőkutak.”

A szellemében már megtört jóshelyet Theodosius császár 385 táján hivatalosan is bezáratta. Egy nagyívű, új vallás úzte el a Földistennő tiszteletét hirdető Apollón kultuszát: a kereszténység...

A versek szerelmese

Csernyák Hunor az óbecsei Petőfi Sándor iskola hetedikese. Kitűnő tanuló, részt vesz minden versenyen, és szinte mindig első helyezést ér el. Hallottam már a Népkönyvtár szavaló-, népmesemondó versenyén. Láttam föllépni a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör rendezvényein: a Ricsajon, a farsangi bulin, az évadzáró ünnepségen; a versenyein: a Kőketáncon...

Nemrég bonyolódott le Szabadkán a körzeti szavalóverseny, ahol szintén bizonyított, továbbjutott a tartományi versenyre, melyet majd április végén tartanak meg Szécsányban.

Óbecséről csupán Hunor jutott el a körzeti versenyre. Magyartanárnője, Benák Erzsébet csak dicsérni tudja: szerinte is jó előadókészséggel rendelkezik, magabiztos, és bátran áll ki a közönség elé.

Hunorral most arról beszélgetünk, hogyan készült erre a vetélkedőre.

– József Attila A cipő című versét szavaltam – mondja mosolyogva –, nekem nagyon tetszett, ugyanis a cipő meséli el, honnan került a költő lábára, hogyan érzi magát...

– Sokat gyakoroltál?

– Igen sokszor elismételtem.

– Milyen érzés volt díjat kapni, ki gratulált?

– Nagyon örültem, mindenki gratulált, anyukám, a mamám, a magyartanárnő, akinek sokat köszönhetek, ugyanis sokat segített a felkészülésben.

– Anyukád tanítónő, ő szeretette meg veled a verseket?

– Már kiskoromban anyukám és a mamám sokat olvasott nekem, de főleg meséket. A verseket, a szavalást már az iskolában szerettem meg. Harmadikos koromban részt vettem a Nemes Nagy Ágnes szavalóversenyen, s első lettem. Valójában Cseszák Bezeg Julianna tanító néninek köszönhetem, hogy ma is szavalóversenyekre járok. Mert szeretek szavalni.

– Biztos van kedvenc költőd.

– Igen, szeretem Petőfi Sándor verseit.

– Most mégis József Attila versét szavaltad. Te választottad?

– Nem, a magyartanárnő.

– Melyik eredményeidre emlékszel szívesen?

– Ötödikben részt vettem a ÁMV-n. Első lettem a prózamondásban.

Nyertem egy kecskeméti táborozást, ahol jól éreztem magamat, barátkoztunk, szórakoztunk, fűrödtünk...

A tavalyi révkomáromi versenyen való szereplésemre is szívesen gondolok vissza, melyet a nemrég elhunyt Kaszás Attila színész tiszteletére szerveznek meg minden évben. Mivel a mi iskolánk tanulói szerepeltek legjobban az ÁMV-n, így mehettünk el Révkomáromba. Szűcs Budai Engelbert magyartanár úr vezetésével hárman, Kéring Karinával és Bartók Izabellával. Ott bekerültem az aranyos kategóriába, vagyis első lettem. Még a révkomáromi polgármester különdíját is én kaptam el. Köszönőlevelet és sok könyvet kaptam: József Attila összes verseit, Móricz Zsigmond A betyár című regényét...

Az óbecsei Népkönyvtár szervezte népmesemondó verseny is emlékezetes. Az elődöntőn és a döntőn is első lettem. Örülök, hogy az iskolámnak megszereztem a vándorserleget, meg A csillagszemű juhász és más mesék című könyvet és díszoklevelet kaptam jutalmul.

– Emlékszem, a versenyen szép népi ruhában léptél föl: fekete nadrágban, fehér bő ingben. Kinek az ötlete volt, hogy ebben szerepelj?

– Az én ötletem volt, ugyanis már hat éve néptáncolok a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncsoportjában, s ebben szoktam táncolni. Cseszák Balázs és Cseszák Korcsik Anikó foglalkozik velünk. Elsők lettünk a világbajnokságon, Egerben. De jártunk még Pápán, Miskolcon...

Itt, Óbecsén tavasszal a Kőketáncon a néptáncversenyen párosban is jeleskedtünk, Molnár Kingával táncoltunk párost.

– A sok elfoglaltság mellett jut idő szórakozásra is?

– Igen, szeretek focizni, meg az iskolám sarkán van esténként a fiatalok gyülekezőhelye, oda is el szoktam menni...

Gratulálunk Hunornak, s kívánjuk, hogy Szécsányban is szép eredményt érjen el!

K. E.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Nonprofit Zrt.

Szekeres László
Alapítvány

TippNet INTERNET
Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

65 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. megbízott igazgatója: **Bordás Győző** ■ A Magyar Szó napilap megbízott főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária, † Barácius Zoltán ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak laprendelési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyósáma: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info